DALTON EN REID

VOOR de Beste Waarde in Huishoud Linnen, Lakens Bedrukt Katoen, Longcloths, Tafellinnen Damast Tafellakens, Servetten, Flannellen, Flanelletten, enz., enz.

DALTON & REID,

113, LANG STRAAT. KAAPSTAD.

Voor de Beste Waarde in 't maken van Kostuum's, Mode Artikelen, Kousen Handel, Handschoenen, Linten, Kant, Onderkleeren, Kramerij, enz.

Monsters Postvrij op Aanvraag.

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND

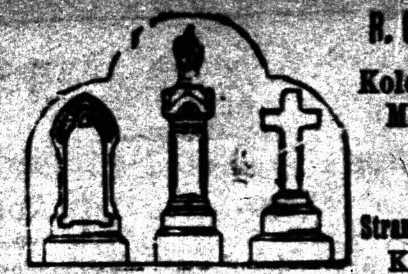

R. CANE & ZONEN

Koloniale Monument Werken.

HOEK VAN Strand en Lang Straten KAAPSTAD.

Monumenten en Grafsteenen van Marmer of Graniet voorzien en opgericht op eenige Begraafplaats in Zuid Afrika. IJzeren Traliewerk en Hoeksteenen ook voorzien.

Teekeningen en prijzen franco op applikatie.

Takken: Kerk Straat, Wijnberg en Oxford Straat Oost Londen

DEEL No. 71.—6,804. | KAAPSTAD, DONDERDAG, 14 SEPTEMBER, 1899. | [Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdag. Inteekenings-prijs per jaar £1 6s. postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.

Publieke Verkooping

VAN

Kostbaar Erf en Woonhuis

TE

CALEDON,

OP

Zaterdag, 16 September,

TE 11 UUR V.M.

DE Ondergeteekende behoorlijk gelast door den heer MARTHINUS SIMONS zal op den bovengenoemden datum ter publieke veiling opbrengen dit prachtig erf, het overgebleven gedeelte zijnde van de Erven 22 en 23, gelegen in de Dempers Straat, groot ongeveer 69 vierkante voet, met een front aan de straat van 63 voet en een diepte van 151 voet waarop een WOONHUIS is opgericht bevattende 5 Kamers, Gang en Keuken, 2 STALLEN, voor 10 Paarden ieder en 3 BUITEN VERTREKKEN.

De Stallen en buitenvertrekken alleen brengen een huur op van £2 10s. per maand. Er is voldoende ruimte voor het oprichten van verdere gebouwen.

Er zal ook verkocht worden:
1 Lichte Paardenwagen, bijna nieuw
1 Stel Tuigen Nieuw
En een partij Pikken, Schoffels Spaden en oude Tuigen enz.

F. A. C. GUTHRIE, Afslager.

Caledon, 4 Sept., 1899.

Afdeelingsraad van Caledon

Sluiting en Verlegging van Weg.

KENNIS wordt hierbij gegeven dat het het voornemen is van den Afdeelingsraad van Caledon om Drie Maanden na dats dezes aanzoek te doen bij Zijne Excellente den Gouverneur om een gedeelte van den Afdeelingsweg I tusschen Villiersdorp en Hermanuspietersfontein en II tusschen Villiersdorp en Botrivier over de plaats Langshoogte te proclameeren als gesloten, en door proclamatie de volgend verleggingen te bekrachtigen, te weten:

I. Van een punt boven den dam naar den Hoofdweg van Caledon tot Kaapstad op den top van de Langehoogte.

II. Van de brug te Botrivier in een rechte lijn tot waar zij den bestaanden weg ontmoet op den top van den heuvel te Adonis Kraal.

Alle bezwaren tegen deze verleggingen moeten worden ingediend bij den ondergeteekende binnen Drie Maanden na datum dezes.

JOHN J. MOORE,
Secretaris.

Afdeelingsraad-Kantoor,
Caledon, 5 Aug. 1899.

Afdeelingsraad Fraserburg

WAARDEERINGS LIJST.

KENNISGEVING geschiedt hier door dat de nieuwe waardeerings lijst van alle belastbare eigendommen in deze afdeeling nu ter inzage ligt ten kantore van den Raad voor de inspectie van eigenaars bewoners en huurders en dat de Raad een Hof, ter beslissing van beroepen tegen gemelde waardeering, zal houden in de Hofzaal te Fraserburg op Vrijdag 20 October, 1899 te 10 ure 's voormiddags.

Op last,
B. L. BOTES,
Sects.

Afd. Raad Kantoor,
Fraserburg, 19 Aug., 1899.

TE HUUR

OF des verlangend te koop, 10 uitstekende plaatsen uitgezocht in de Afdeelingen van Herbert, Hay en Barkly West.

Gebouwen, Landerijen, Fonteinen Buitengebouwen, Steenen Kralen en Kampen op de Gronden, vijf minuten rijden van het Post en Telegraafkantoor, en 't Politie Station. Goede scholen in de nabijheid. Overvloed van wild. Vogelstruizen in 't veld, dat geschikt is voor Paarden, Struizen, Vee, Merino Schapen, en geiten. De eenige reden van den verkoop is dat de eigenaar door slechten gezondheidstoestand zich teruggewenscht te trekken, en het boerenbedrijf wil opgeven,

Richt u tot:

H. R. CAWOOD,
Postkantoor Papkuil,
via. Ceimpbell.

Telegraphisch Adres:
Cawood, Papkuil.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN EERSTEKLASSE

ZAAI- en VEE-PLAATS

en Levende Have,

TER PLAATS KLIPFONTEIN, AFD. SWELLENDAM,

—OP—

DONDERDAG, 21 SEPTEMBER 1899.

DE Ondergeteekenden behoorlijk gelast door den Curator in den Insolventen Boedel van den heer Gert Hendrik Human zullen publiek verkoopen op plaats en datum voornoemd.

I. Vastgoed.

De oude en welbekende plaats "Klipfontein" in de afdeeling Swellendam niet ver van den grooten weg tusschen Caledon en Swellendam. De plaats is groot 2,520 morgen en is bekend als een der beste Zaai en Vee Plaatsen in de afdeeling Swellendam en is bebouwd met een eersteklas dubbele verdieping Woonhuis onder IJzeren Dak en met al de andere noodige buitengebouwen. De plaats bevat ook eersteklas standhoudende dammen. Voor beide groot en klein vee is deze plaats uitmuntend geschikt en biedt in alle deelen eene schoone kans voor een ieder die naar een vast eigendom zoekt dat nu zeer moeilijk te krijgen is.

II. Lossegoederen.

7 Eersteklas Ezels
4 do Paarden
130 Schapen
1 Bok Wagen
1 Kap Kar
1 Open Kar
1 Dubbele Voor-Ploeg
1 Drie do
2 paar Tuigen
1 Span Ezels Tuigen
1 Reaper
1 Eersteklas Dubbelloopsgeweer.
Lot Varkens
Lot Graven en Pikken en menigte Boerderijgereedschap.

III. Huisraad.

Het gewone assortiment Huisraad.

Komt allen en koopt. Alles moet verkocht worden.

JOHN J. MOORE, Eenig Curator.

Dembers, Moore & Krige, Afslagers.

Caledon, 16 Aug., 1899.

Speciaal! Speciaal! Speciaal!

Rawbone's Nieuw Mauser Jachtgeweer

Toegerust met Rawbone's Speciale Jacht-vizieren en gesteld op 1200 yards. Uitstekende waarde. Prijs £7 10s. net.

Patronen van alle soorten en gehalten altijd in voorraad.
Hagelgeweren, Rifles en Revolvers, van iedere soort.

Kruit, Dynamiet, Detonators, Lont en Lont Ontstekers, altijd in voorraad.

Colts met vergrootglas Magazijn Rifles, 45/85 tegen zeer verminderde prijzen.

Gehoekte IJzeren Omheinings Standaards, Span-posten en Veldhekken.

Ons is verzocht nog meer van bovengenoemde artikelen in te voeren, ze zijn van dezeltde hoedanigheid als die welke wij het vorige jaar aanboden.

Eveneens Zwart en Gegalvaniseerd Draad, Doorndraad, en Toestellen voor t' spannen van Draad, tegen de laagste prijzen.

KOCH & DIXIE,

Burg- en Castle-straten, Kaapstad.

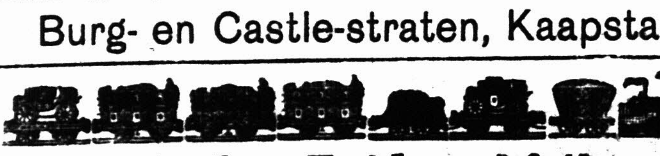

Nederlandsche Zuid-Afrikaansche, SPOORWEGMAATSCHAPPIJ.

De kortste en Goedkoopste Route voor Reizigers en Goederen van de Zee naar Pretoria, Johannesburg en andere plaatsen in de Transvaal is via

LOURENCO MARQUES.

Van Lourenco Marques naar Pretoria 349 mijlen, naar Johannesburg 394 mijlen

Van Durban naar Pretoria 511 mijlen, naar Johannesburg 483 mijlen.
Van Kaapstad naar Pretoria 1041 mijlen, naar Johannesburg 1012 mijlen.

VRACHTPRIJZEN REIZIGERS.

Van Lourenco Marques naar	Pretoria	£4 7s. 6d. en £3. 9.
„ „ „	Johannesburg	£4 19s. en £3 18s.
„ Durban „	Pretoria	£6 8s. en £4 12s.
„ „ „	Johannesburg	£6 10s. en £4 6s. 6d.
„ Kaapstad „	Pretoria	£11 18s. 9d. en £8 5s. 6d.
„ „ „	Johannesburg	£11 11s. 9d. en £7 19s. 6d.

Inlichtingen verkrijgbaar aan het Hoofdbureau, Postbus 383 te Pretoria (Z. A. Republiek) en bij de Directie Heerengracht 270 te Amsterdam (Holland).

DE DIRECTIE.

Twee Rondgaande Onderwijzers Benoodigd te Witbanksfontein en Tochgekrij, wijk midden Liebenbergsvlei, dist. Bethlehem.

APPLICATIES voor bovengenoemde betrekkingen vergezeld van de bij de wet vereischte getuigschriften van bekwaamheid, goed gedrag en van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot op den 7den October e.k.

Werkzaamheden te beginnen den 1sten November, e.k., of zoo spoedig mogelijk.

Salaris £120 per jaar en de schoolgelden.

Alleen ongehuwde manspersonen zullen in aanmerking komen.

Kennis van muziek zal eene aanbeveling zijn.

Billijke reiskosten, gestaafd door kwitanties zullen vergoed worden.

N.B.—De geslaagde applicanten moeten zich elk voorzien van een onderwijzers 2de klas spoorweg certificaat om tegen halfprijs te reizen.

H. E. DU PLESSIS,
Voorz. Sch. Com.

Lindley, O.V.S.
31 Augustus, 1899.

Rondgaande Onderwijzer benoodigd te Molendraai, wijk Vechtkop, dist. Heilbron, O.V.S

APPLICATIES voor bovengenoemde betrekking vergezeld van de bij de wet vereischte getuigschriften van bekwaamheid, goed gedrag en van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot op den 10den October 1899.

Werkzaamheden te beginnen zoo spoedig mogelijk.

Salaris £120 per jaar en de schoolgelden.

Billijke reiskosten gestaafd door kwitanties zullen vergoed worden.

N.B.—De geslaagde Applicant moet zich voorzien van een onderwijzers 2de klas spoorweg certificaat om tegen halfprijs te reizen.

P. J. G. THERON,
Sec. School Com.

Driefontein, Heilbron O.V.S.
1 Sept, 1899.

Twee Rondgaande Onderwijzers benoodigd te Avondzon en Mooihoek wijk Wittebergen, district Bethlehem.

APPLICATIES voor bovengenoemde betrekkingen, vergezeld van de bij de wet vereischte getuigschriften van bekwaamheid goed gedrag van de laatste school commissie en predikant der gemeente waar applicanten werkzaam waren, en van lidmaatschap eener Protestantsche kerk, zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot op den 31sten October, e.k.

Werkzaamheden te beginnen zoo spoedig mogelijk.

Salaris £120 per jaar ende schoolgelden.

Alleen ongehuwde personen komen in aanmerking.

Billijke reiskosten, gestaafd door kwitanties, zullen vergoed worden.

N.B.—De geslaagde applicanten moet zich elk voorzien van een onderwijzers 2de klas spoorweg certificaat om tegen half prijs te reizen.

D. F. BOSMAN,
Voorz. Sch. Com.

Spioenkop.
Bethlehem.

GEVRAAGD

EEN Gertificeerde Onderwijzer om onderricht aan omtrent 12 kinderen op een Gouvernements ondersteunde Plaats - School, te geven.

Salaris £60 per jaar, met kost en logies.

Werkzaamheden te beginnen na de September vakantie.

Aanzoeken met getuigschriften te worden gezonden aan,

D. J, DE TOIT,
Biesjeslaagte,
Carnarvon.

Carnarvon.

GEVRAAGD.

IN een Algemeene Winkelbezigheid te Paarl, tegen den 1sten October, a.s. een fatsoenlijke en flinke Jongeling van een eerlijk karakter. Iemand eenigszins met het vak bekend, zal de voorkeur hebben. Hollandsch een vereischte. Men vervoege zich onder letter X, c/o CORNELIS MOLL, Algemeen Makelaar Paarl,

Paarl, Sept., 1899.

BENOODIGD

EEN gecertificeerde onderwijzer voor de derde klasse publiekeschool te Zuurfontein.

Salaris £120 en huis.—Werkzaam heden te beginnen na de Kerstvacantie Applicanten moeten bevoegd wezen onderricht te geven in Engelsch en Hollandsch en moeten meedeelen tot welk kerkgenootschap zij behooren.

Applicaties vergezeld door afschrifte van certificaten en getuigschrifte zullen worden in gewacht door den ondergeteekende tot den 19den September.

D. F. MARAIS.
Maraisburg,
K.K

HOFMEYR TE-HUIS,

Rheede Straat, Kaapstad.

DEZE Kost-Inrichting, door den Kerkeraad der Ned. Geref. Gemeente, Kaapstad, gesticht, en onder toezicht van den Heer en Mev. DU PLESSIS, is reeds geopend.

Aanzoek om opname kan gedaan worden bij den heer C. F. Theron, Scriba des Kerkeraads.

Voor behoeftigen (waarvan bewijs moet worden geleverd door den plaatselijken Leeraar) is de prijs slechts £20 p.a., alles ingesloten. Meer gegoeden betalen £40 p.a.

Het "Te Huis" biedt dus aan eene schoone gelegenheid voor ouders die hunne zonen naar de Kaapstad ter school zenden, en begeeren dat zij onder goed christelijk opzicht zullen staan.

Voor verdere bijzonderheden vervoege men zich bij den heer J. du Plessis, Rheede Straat, of bij denonder geteekende.

C. J. F. THERON,
Scriba des Kerkeraads
Bureau Straat.

Kaapstad, Juni, 1899.

BENOODIGD

VOOR de Publieke School te Villiersdorp een Eerste Assistent of Assistente, die bekwaam is leerlingen voor te bereiden voor het "School Higher" Examen. Kennis om zangonderwijs te geven (tonic solfa) eene aanbeveling. Salaris £90 p.a., terwijl logies te bekomen is voor ongeveer £27. Diensten te beginnen in Januari, 1900. Applicaties met getuigschriften zullen ontvangen worden door den ondergeteekende tot 24 September, 1899.

P. T. RETIEF, V.D.M.

KENNISGEVING.

DE oude firma van GEBR. MEIRING is nog te vinden te No. 21, Simonsstraat, Johannesburg, en handelt als voorheen als Markt Producten- en Commissie Agenten. Alle goederen zijnde Producten, Levende Have, of anderszins aan hen gezonden hebben hun persoonlijk opzicht; en eene spoedige afrekening na verkooping. GEBR. MEIRING staan boven allen in spoed, orde en vlijt.

Zendt al uwe goederen geadresseerd aan Box 4355, Johannesburg.

Tel. Adr MEIRING.

GLASWERK.

R WARNER & Co. hebben juist ontvangen een nieuwe Scheepslading GLASWERK, bestaande uit Wijn-glazen, Tumblers, Sodaglazen, enz., enz. Eveneens Aardewerk, waaronder Wit en Gouden Wasch-stellen, met uitgezochte figuren; Kopjes en Schotels, wit en goud, Borden, Steenen Kannen en veel andere artikelen te veel om op te noemen. Prijzen zeer gematigd.

R. Warner & Co.,

22, BARRAKSTRAAT, KAAPSTAD.

ALGEMEENE BOEDEL EN WEESKAMER.

KENNISGEVING.

In den Boedel van wijlen F. H. SPOLANDER.

ALLE Personen die in den Winkel van Wijlen den heer SPOLANDER, op het GROENTEMARKT PLEIN, Horloges hebben gebracht voor reparatie, of andere goudsmidsartikelen, enz., worden vriendelijk verzocht die zonder uitstel op te vragen.

W. A. CURREY,
Secretaris.

Voor zich en voor den mede-Executeur.
Kamer Gebouwen, Adderley-straat.

Likdoorns! Likdoorns! Likdoorns!

Wheelers Likdoorn Zalf slaat het dood elken slag. Met post geld 1s. 10d. een potje.

HEYNES, MATHEW & Co., KAAPSTAD.

KENNISGEVING.

DE Ondergeteekende wenscht aan het geëerd Publiek bekend te maken dat hij nog steeds bereid is "Boarders" in te nemen (Jongens zoowel als Meisjes) ook "Dagboarders," tegen billijke prijzen.

P. J. J. LOUBSCHER.

Wellington,
1 Mei, 1899.

☛ OP DE Plaats

INGEVOERDE AARDAPPELMOEREN

en in de Kolonie gegroeide Vroege Rose, Duitsche Blauwen, en Flourballs,
Tasmania Duitsche Blauwen,
Nieuw Zeeland Rose,
Oceanic Favourites, enz.,

Gedurende Augustus en September zullen aankomen:—

Fransche Vroege Rose Aardappelmoeren

In October, November, December en later aan te komen: —

Onze keuze en welbekende Engelsche Aardappelmoeren.

Speciale brief en noteeringen over alle Aardappelmoeren worden postvrij op aanvraag verzonden. Geef uw order vroeg op om teleurstelling te vermijden.

H. RIES & CO.,

Graan en Aardappelmoeren-Handelaars,

Oost Londen.

Telegrafisch Adres: "RIES."

Aan Tabakverkoopers, Winkeliers en aan het Algemeen Publiek.

R WARNER & Co., zijn benoemd tot Agenten voor K. Machol & Co.'s beroemde Magaliesberg Tabak, die wij te koop aabieden in 't groot en in 't klein, in zakken van ¼, ½, 1 pond, 5 pond, en in zakken van ongeveer 60 pond. Vier verschillende soorten. Orders zullen spoedig verzorgd worden en als het voor kleine hoeveelheden is, moet de betaling met de order verzonden worden.

R. WARNER & Co.,

BARRAKSTRAAT, 22, KAAPSTAD.

AARDAPPEL MOEREN

BESTE INGEVOERDE

Speciaal Uitgezocht voor Zuid-Afrikaansche Boeren.

VROEGE ROSE (Early Rose)

Ook andere soorten; voor prijs en qualiteit onovertroffen.

Gebroeders GRAHAM,

39, WATERKANT STRAAT,
Kaapstad.

En ook Tak, Winkel Kerk Straat, Wynberg.

Voor Klanten van Buiten en Winkeliers.

KUNNEN de oorspronkelijk, echte Hollandsche geneesmiddelen van Dr. C. F. JURITZ & Co., verkregen worden bij de eenige eigenaars,

Heynes, Mathew & Co.,
KAAPSTAD

TANDHEELKUNDE.

DE heer A. FIELD, Tandheelkundig Chirurgijn (onlangs in het London Dental Instituut) heeft pas een bezending van *degelijke nieuwerwetsche* Tandheelkundige Middelen ontvangen, en is in de positie gesteld om zijne patienten de voordeelen van al die moderne verbeteringen in de tandheelkunde te doen genieten.

Consultatie uren 8 v.m., tot 5 n.m.
Op Zaterdagen 9 v.m., tot 1 n.m.

Patienten buitenaf woonachtig, kunnen hunne visites per brief aankondigen.

De Heer A. FIELD,

Tandheelkundig Chirurgijn,

Castle Chambers,

TEGENOVER HET NIEUWE POSTKANTOOR

Adderley Straat, Kaapstad

P.K. Bus 860

Hoe is uw Lever?

BOUD uw gezondheid, dit is het beste ding dat gij kunt doen om recht te komen met de oude Wereld. Daar is maar een algemeen middel: Wheeler's Extract; met post geld, 2s. 6d

HEYNES, MATHEW & Co.,
APOTHEKERS, KAAPSTAD.

Boeken voor de Scholen in de Zuid-Afrika.

TE bekomen bij de voornaamste Boekhandelaars in Zuid-Afrika tot de daarbij vermelde prijzen

D. Aitten.—Geschiedenis van Zuid Afrika met een inleiding over de Algemeene Geschiedenis voor de scholen in de Zuid-Afrikaansche Republiek. Tweede druk met 7 kaartjes uitgegeven door de Ned. Zuid-Afrikaansche Vereeniging, 3/6.

J. C. Vermaas.—Nieuwe Methode voor het onderwijs in het rekenen ten dienst der scholen in Zuid-Afrika Handleiding eerste en tweede gedeelte. Prijs 3/-

J. C. Vermaas.—Rekenoefeningen voor eerstbeginnenden, behoorende bij het eerste gedeelte der Nieuwe Methode voor het onderwijs in het rekenen, 9d.

J. C. Vermaas.—Nieuwe Rekenboek, ten dienste der scholen in Zuid-Afrika.
Eerste stukje 1s. 3d.
Tweede stukje 1s. 3d.

J. C. Vermaas.—Antwoorden van de voorstellen en oefeningen voorkomende in het Nieuw-Rekenboek, ten dienste der scholen in Zuid-Afrika.

Uitgaven van J. H. du Bussy te Amsterdam en Pretoria.

Aangename Laxatief der Natuur.

California Stroop van Vijgen

Een verheugt zich over de wijze van bereiding zoowel als over de resultaten, wanneer de oprechte en oorspronkelijke CALIFORNIA STROOP VAN VIJGEN. genomen wordt; het is aangenaam en verfrisschend voor de smaak, en werkt zacht maar zeker op de NIEREN, LEVER, en INGEWANDEN, maakt het systeem degelijk schoon, verjaagt verkoudheden, hoofdpijnen en koortsen, en geneest hardnekkige hardlijvigheid. CALIFORNIA STROOP VAN VIJGEN is de eenige medecijn van zijn soort ooit gemaakt, aangenaam voor den smaak en aanneembaar voor de maag, zeker in zijn werk, en bepaald nuttig in zijne gevolgen. Het is bereid van slechts zeer gezonde en aangename materialen, en zijne vele uitmuntende hoedanigheden recommendeeren zich zelven aan allen en hebben het het meest populaire geneesmiddel gemaakt.

VRAAGT NAAR

California Stroop van Vijgen,

en niet naar den NAAM en het HANDELSMERK van de

CALIFORNIA STROOP VAN VIJGEN CO.,

die alleen de verzekering van het oorspronkelijke en echte geven.

Weigert alle in de plaatstellingen en namaaksels Verkrijgbaar bij Apothekers en Winkeliers in alle plaatsen, in twee grootten, 1/1½ en 1/9.

Depot—32, SNOW HILL. LONDEN, E.C

Het soort dat alles verfstof is.

Brilliant! Duurzaam! Economisch!

Diamond Dyes overtreffen alle anderen in Kracht, Reinheid en Duurzaamheid. Geene anderen zijn even goed. Wacht u tegen vervalschte kleurstoffen, omdat zij van goedkoope en inferieure materialen zijn gemaakt, en slechte, flauwe, vlekkige kleuren geven. Om van succes verzekerd te zijn, gebruik slechts

DIAMOND DYES

voor het verwen van Tabberts, Kousen, Vederen, Linten, Garen, Tapijten, Enz. Ens. Wij waarborgen dat zij meer goederen pak na pak zullen kleuren dan eenig ander kleursel ooit gemaakt, en meer brillante en duurzame kleuren zal geven.

't Is gemakkelijk met DIAMOND DYES te verwen.

Overal verkocht, 6d. per pakje.

Een copie van een mooi klein boekje, getiteld "Successful Home Dyeing" franco toegezonden.

Verkrijgbaar bij B. G. LENNON & Co
P. J. PETERSEN & Co
HEYNES, MATHEW & C.
KAAPSTAD

Bessen Was voor Vloeren.

EEN nieuwe voorraad is juist ontvangen en wordt te koop aangeboden voor de laagste prijzen.

R. WARNER & Co.,
22 Barrack Straat, Kaapstad.

200 Extra Vette Kapater Bokken,
100 „ „ Schapen.

Op Maandag, 18 Sept.

ZULLEN opgemelde Bokken en Schapen publiek verkocht worden aan KLAPMUTS-STATIE.—Zij zijn in extra Conditie en zullen zeker present zijn.

J. P. THERON.
J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

600 Namaqua Hamels, van 2 tot 4 jaren oud
200 do. Kapater Bokken do.
Allen in uitstekende Conditie.

Op DINSDAG, 19 dezer,

ZULLEN gemeld getal Schapen en Bokken, zooals maar zelden in de Markt komen, Publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATION, zeker present.

G. SCHWARTZ.
A. B. de Villiers & Co., Afslager.
Paarl, 12 September, 1899.

PUBLIEKE VERKOOPING

Uit onze Vendu-Kraal, Malmesbury
OP
Woensdag, 20 Sept., 1899,
VAN

30 Eerste-Klas Ezels
3 Paarden van 3 tot 4 jaren oud
100 Vette Kapater Bokken
6 Ossen
2 Goedgeteelde Vaarzen.

Bovengemeld Vee zijn allen in goede conditie.

Let op den naam
P. E. REDELINGHUYS.
Van der Spuy, Immelman & Co.,
Vendu-Afslagers.

Malmesbury,
11 Sept. 1899.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
Kostbare LOSSE GOEDEREN
TE
Oranje Straat, aan de Paarl, waaronder Spider, Paard, Tuigen, Aandeelen enz.

DE heeren V. d. Spuy, Immelman & Co. behoorlijk daartoe gelast door Mejuffrouw de Weduwe Stephanus J. Botha zal op bovengenoemde plaats verkoopen

Op Maandag, 18 Sept, 1899
te 10 ure 's voormiddags.

1 Blauw schimmel paard goed afgericht, als kar-, brigg-, en rijpaard, 6 jaar oud, 15 hand 3 hoog, uiterst mak en geschikt.

1 Spider in goede konditie, 2 paar zwarte enkele buggy tuigen, in goede orde, voorts,—

1 Naaimachine, 1 Voer do., 2 Aandeelen in de "Paarl Coöperative Wine Renewing Association," 18 Koloniale Brandewijn Maatschappij, eenige Kozijnen, binnen-, buiten-, en glazen deuren, en wat er meer mocht worden aangeboden.

V. D. SPUY, IMMELMAN & CO.,
Vendu Afslagers.

Paarl 12 September, 1899.

BENOODIGD

EEN gecertificeerde Onderwijzeres voor een Private School op de plaats van de heeren Marais en Bruwer (onlangs gekocht van Dr. Hauf) gelegen twee mijlen van het dorp van Robertson salaris £48 per jaar en Vrij Logies. Muziek een aanbeveling.

Aanzoeken met getuigschriften zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot den 1sten October, 1899.

Werkzaamheden te beginnen het volgende kwartaal namelijk October, 1899.

J. F. BOTHA,
Robertson.

Robertson, 11 September, 1899.

Hanover Publieke School
TWEEDE KLAS.

AANZOEK te worden ontvangen door den ondergeteekendetot Maandag den 2den October van Heeren, als Assistent Onderwijzer in deze school. Salaris £120 per jaar. Aanzoeken moeten vergezeld zijn van getuigschriften van bevoegdheid en goed gedrag en qualificatie.

CAREL NATHAN,
Secr. S. C.

Kaapsche Gouvernements Spoorwegen.

Tenders voor voorraad 1900.

TENDERS worden gevraagd voor de levering van den volgenden voorraad benoodigd voor den dienst van het Spoorwegdepartement gedurende het jaar 1900:

Onderwijs-boeken en benoodigdheden.
Gom-elastieken stempels.

Stempels kunnen worden bezichtigd en tendervormen, contractvoorwaarden en alle andere bijzonderheden verkregen worden aan de Spoorwegmagazijnen, Kaapstad.

Gezegelde tenders (alleen in het oorspronkelijke) geadresseerd aan den controleur en auditeur generaal, Kaapstad, gemerkt van buiten "Tender voor spoorweg voorraad" zullen worden ingewacht tot Donderdag, 2 November, 1899 's middags 12 uur.

De laagste of eenige tender niet noodzakelijk aangenomen.

W. SINCLAIR,
Hoofd Spoorweg Magazijnmeester.

Kantoor van den
Hoofd Spoorweg Magazijnmeester,
Kaapstad, 1 September, 1899.

Rondgaande Onderwijzer benoodigd te Rooderand, wijk Midden Valschrivier, dist. Kroonstad.

APPLICATIES voor bovengenoemde betrekking vergezeld van de bij de wet vereischte getuigschriften van bekwaamheid, goed gedrag, van de laatste Schoolcommissie of Predikant waar applicant werkzaam was, en van lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, zullen door den ondergeteekende ingewacht worden tot op den 19den October, 1899.

Werkzaamheden te beginnen op den 1sten November, e.k.

Salaris £120 per jaar en de schoolgelden.

Alleen ongehuwde personen zullen in aanmerking genomen worden.

Billijke reiskosten, gestaafd door kwitanties, zullen vergoed worden.

N.B.—De geslaagde applicant moet zich voorzien van een onderwijzers 2de klas spoorweg certificaat om tegen halfprijs te reizen.

S. J. M. WESSELS.
Sec. Sch. Com.

Gelukskraal,
Dist. Kroonstad.
8 September, 1899.

VERLOREN

VAN de Uitspanning gelegen tusschen Vogelvallei en Piquetbergweg Station in het District Tulbagh op den 7 September, 1899 omtrent 2 uur namiddags, een Meisje, kind 2 jaar en vijf Maanden Oud met Wit Lichte Haren, Blauwe Oogen en kleine Navel Breuk.

De Vrienden die ons zoo getrouw geholpen hebben in het zoeken naar onze geliefde Racheltje (alias Lalie) ontvangen mits deze onzen dank.

De Bedroefde Vader,
ARNOLDUS SMITH.

Adres:
Piquetberg Road Station,
c/o Marthinus Smith.

VERLOREN

IEMAND die een reis koffer verloren heeft met de Holiday van Januari te Wellington Statie kan dezelve terug krijgen tegen betaling van deze Advertentie.

A. J. ORFFER,
Cabdrijver, Wellington.

VERLOREN

NABIJ Kalabas Kraal Statie op 2 September, een Fox Terrier hondje, wit en zwart, 9 maanden oud. De wederbrenger zal beloond worden.—H. RUPERTI Klein Dassenberg, P. O. Kalabas Kraal.

KOLONIALE WEESKAMER en TRUST MAATSCHAPPIJ.

No. 4, KERKPLEIN, KAAPSTAD.

Kapitaal, £20,000. Reserve Fonds, £71,650.

WAARBORG TAK VAN EERLIJKHEID.

DE MAATSCHAPPIJ reikt Polissen uit als Waarborg voor de Eerlijkheid, Oprechtheid en Getrouwheid van Trustees, Likwidateurs en Administrateurs, Executeurs en Voogden Datief, Curators Bois, Baljuws, Landmeters, Bestierders en Secretarissen van Banken, Loges, Assurantie en andere Maatschappijen, Afdeelingsraden en Municipaliteiten, Klerken en andere Beambten in dienst van Firmas en Publieke Inrichtingen op voordeelige termen.

Deze Polissen worden in ontvangst genomen door de Imperiale Koloniale, Transvaalsche en Vrijstaatsche Regeeringen en alle Employeerders door geheel Zuid-Afrika.

Vormen van Aanzoek, enz., op aanvraag bij

G. W. STEYTLER,
Secretaris.

P.K. Bus 142.

GOEDE WEIDE

VOOR Vee, te verkrijgen bij Somerset West. Doe aanzoek onder WEIDE, Postbus 2, Somerset West.

PUBLIEKE VERKOOPING.

VASTGOED! VASTGOED!

Aan de Zuider Paarl,

Op DINSDAG, 19 September, 1899.
om 11 uur 's morgens.

DE ondergeteekenden zullen voor rekening van wien het moge aangaan, op de plek zelve publiek verkoopen:—

ZEKER ERF, met het daarop staand Gebouw, verdeeld in twee woningen, zeer aangenaam gelegen aan de bovenzijde, langs de "Main Street," annex het eigendom van den heer A. J. MARAIS, J. N. Zoon, en vlak tegenover den heer HERMANUS MINNAAR, omtrent 5 minuten van de Paarlsche Statie.

Dit Eigendom is onovertrefbaar, beide als een handelstand, zoowel als voor een privaat verblijf.

Van der Spuy, Immelman & Co., Afslagers.

Paarl, 13 Sept. 1899.—Tel. Adres: UNITY.

PUBLIEKE VERKOOPING
TE
MALMESBURY
VAN

10 Eerste-klas Rij- en Trekpaarden (Ruinen),
1 Extra Bokwagen,
1 „ (4 plaats) Afslaan Kapkar.

DE Ondergeteekenden zullen voor rekening van den heer SYBRAND J. VAN DER SPUY, alhier op het Markt Plein

Op Donderdag, 28 September, 1899.
TE 10 UUR V.M.

Publiek Verkoopen, bovengemelde Levende Have en Losse Goederen. En wat verder zal worden aangebracht.

S. J. V.D. SPUY.

J. W. Moorrees Jr., & Co. Afslagers.

Vendu Kantoor, Malmesbury,
1 September, 1899

WARME BRONNEN THUIS!

QUAKER BAD CABINET
(Folding, Heete Lucht en Stoombad),

De Gezondheids Verwekker en Behouder van de Natuur. Absolute noodzakelijkheid thuis. Verlengt 't Leven. Bespaart Geneesmiddelen en Dokters Rekeningen.

Voor Zwakken of Sterken, Zieken of Gezonden.

Verschaft Reinheid, Gezondheid, Kracht, Levenslust, en Schoonheid.

Verdrijft Koude, Koorts, Huidziekten, en Huidzweertjes. Voorkomt Ziekte. Geneest Rheumatiek.

Wetenschappelijk, Vertrouwbaar, Duurzaam, Netjes, Licht, Draagbaar, en Goedkoop.

Gemaakt van de beste reukelooze antiseptische, hygienische stof. PATENTED
Opgehouden door een verkoperd stalen Raam. Geheel kompleet in een nette kist 15 x 15 inch en 3 inch dik. Weegt 5 lbs. Vraag een circulaire.

GEBROEDERS REID,
19, Roeland Straat, Kaapstad.

BOLINDER'S BEROEMDE
ZWEEDSCHE STOVEN.

Verandering in Prijzen.

Ten gevolge van bijzondere Schikkingen met de Fabrikanten.

'Wij kunnen niet geslagen worden in prijzen.

De Goedkoopste in de Stad.
Groote Voorraad. Alle Grootten.
Schrijf om Prijslijst en Catalogus.

WOODHEAD, PLANT & Co.
ST. GEORGE EN STRAND STRAAT.

ATTWELL & Co.,
Kasteelstraat 6, Kaapstad,

COMMISSIONNAIRS EN INVOERDERS.
EENIGE AGENTEN VOOR:—
CROSSLEY'S PARAFINE-MACHINES, Vastgemaakt en Verdraagbaar.
CROSS'S FERTILISERS EN KUNST-MESTEN.
Agenten voor den invoer van alle soorten van Landbouw-machines.

DOODBERICHTEN.

JEZUS de Kindervriend nam tot zich heden morgen, onze lieveling ANGELIQUE FREDERIKA in den leeftijd van vijf maanden.

E. S. Z. VAN DER SPUY,
M. M. VAN DER SPUY,

Noorder Paarl, 11 Sept. 1899.

TEUBES.—Op den 13den dezer overleden, in de Buitengrachtstraat, 48 SARAH CATHARINA HENRIETTA JURGENS, weduwe van wijlen J. A. Teubes in haar 70ste jaar, diep betreurd. De begrafenis zal plaats vinden heden (Donderdag) te 3 uur n.m naar het Maitland Nieuwe Kerkhof (per Spoorweg). Familie en Vrienden worden hierbij vriendelijk uitgenoodigd tot bijwoning.

STEIJNSBURG.

Pleisteren van een Kerkgebouw.

TENDERS voor het Pleisteren van een groot Kerkgebouw, zullen worden ingewacht tot 20 October, 1899, door ondergeteekende van wien bijzonderheden te krijgen zijn.

C. VAN ROOY,
Steijnsburg.

AANGELOOPEN

TE "LA ROCHE," Klein Drakenstein een bruine merrie Ezel met witten bek, kleine haaskol, linker voorbeen knieband merk en witte haren op den rug.

De eigenaar kan dezelve bekomen mits alle onkosten vereffende.

Indien niet opgeëischt binnen zes weken zal dezelve als mijn eigendom worden beschouwd ter dekking der onkosten.

J. I. PEPLER.

14 Sept., 1899.

MARKTPRIJZEN.

KAAPSTAD.

NIEUWE MARKT.

13 September 1899.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Boter ...	0	1	0	—	0	1	4½
Kool ...	0	0	0½	—	0	0	1½
Bloemkool	0	0	1	—	0	0	1
Eenden	0	3	0	—	0	4	4
Eieren	0	6	0	—	0	9	0
Hoenders	0	2	7	—	0	3	10
Guavas	0	0	10	—	0	3	10
Zuurlimoenen	0	1	9	—	0	10	0
Naartjes	0	4	0	—	0	11	3
Uien	0	3	4	—	0	10	7
Limoenen	0	2	7	—	0	17	9
Aardappelen	0	6	0	—	0	10	0
Patatas	0	6	6	—	0	6	11
Pompoenen	0	0	5½	—	0	0	0
Kalkoenen	0	6	0	—	0	0	0
Ganzen	0	4	3	—	0	4	9

PORT ELIZABETH.

12 September.—(Per telegraaf.)—De voorraad wol is 952 balen vetwol en 145 balen Uitenhaagsche sneeuwwitten. De voorraad angorahaar is 5,101 balen.

Hedenmorgen was er een goede uitstalling op de vederen markt en de prijzen waren vast tegen de laatste noteeringen.

De angorahaar verkooping van heden was eene groote en belangrijke. Er werden 145 balen en 93 zakken aangeboden waarvan 92 balen en 84 zakken verkocht werden. De competitie was goed en de prijzen vast tegen de noteeringen van laatste week.

VERKOOPINGEN

VAN DER SPUY, IMMELMAN & Co, AFSLAGERS.
18 Sept—Paarl, spider, paard, tuigen, aandeelen.
19 Sept—Zuiderpaarl, erf aan de Mainstraat met gebouw
20 Sept—Malmesbury, vee

J. S. MARAIS & Co. AFSLAGERS.
18 Sept—Klapmutsstatie, bokken en schapen

A. B. DE VILLIERS & Co, AFSLAGERS.
19 Sept—Klapmutsstatie, Namaqua bokken en hamels

A BERGMAN, AFSLAGER.
23 Sept—Ceres, huisraad

STRAUSS & NIEUWOUDT, AFSLAGERS.
29 Sept—Calvinia, ossen en melkkoeien

J. W. MOORREES JR. & Co., AFSLAGERS.
26 Sept—Malmesbury, 45 paarden, 25 esels
28 Sept—Malmesbury, paarden en karren
3 Oct—Malmesbury, de plaats Theefontein, gedeelte van plaats Moordenaarsbosch, levende have wagens, ens

L E SCHREUDER, AFSLAGER.
5 Oct—N Bokkeveld, de plaats Bikoes en losse goederen

W H F KLEYN, AFSLAGER
16 Sept—Bredasdorp, 6 erven, daar en elders

GEO G GIE, AFSLAGER
23 Sept—Grikwastad, uitstaande schulden in insolventen boedel

W VAN WIJK, J VAN DER MERWE & CO.
30 Sept—Calvinia, 30 jonge esels
10 Oct—Calvinia, schapen, beesten, paarden en losse goederen

DEMPERS, MOORE & KRIGE, AFSLAGERS.
21 Sept—Swellendam, de plaats Klipfontein, losse goederen, huisraad

P. J. RETIEF, AFSLAGER.
22 Sept—Kleigat (afdeeling Piketberg), paarden, esels, beesten, schapen, koren, losse goederen, huisraad

MARTIN SACKS, AFSLAGER
16 Sept—Brandvlei, Calvinia, schapen, paarden donkeys, ens

D F MARAIS, JR., AFSLAGER.
30 Sept—Calvinia, de plaats Vlakkefontein, stuk grond en een erf

DE ZUID-AFRIKAAN
VEREENIGD MET
ONS LAND.

DONDERDAG, 14 SEPTEMBER, 1899.

Zaken en feiten—
niet schaduwen en woorden.

HET besluit waartoe het Britsche kabinet l.l. Vrijdag omtrent de kwestie met de Z.A.R. was gekomen, werd Dinsdagmiddag aan het gouvernement te Pretoria door den Britschen agent in een dépêche medegedeeld. Deze dépêche werd om 3 uur voorgelezen in een gezamenlijke vergadering der volksraden, en in een andere kolom publiceeren wij ze in haar geheel. Het is onwaar, dat de imperiale regeering de tijd heeft bepaald, waarin het antwoord der Z.A.R. gegeven moet worden; doch men zegt dat dit antwoord heden overhandigd zal worden.

De geruchten aangaande den inhoud van deze dépêche, welke door de Gecharterde en Jingo persorganen werden verspreid, waren heel overdreven en onjuist. Men leze het document nauwkeurig en bedaard na, en vorme dan een eigen oordeel er over.

Van het antwoord der Z.A.R. hangt ongetwijfeld veel af. Dat dit antwoord der voormannen, namens de Z.A.R., gegeven zal worden na kalm en rijp beraad, met een diep gevoel der verantwoordelijkheid, spreekt vanzelf.

De dépêche bevat eigenlijk niets nieuws. De positie door het Britsche kabinet ingenomen wordt in duidelijke bewoording uiteengezet, en dan eindigt het document met de verzekering, dat indien het antwoord der Z.A.R. negatief of niet afdoend is, dan behoudt harer majesteits regeering zich het recht voor de positie *de novo* (van voren af aan) te overwegen en haar eigen voorstellen voor een finale schikking te maken.

De drie onderwerpen die in de dépêche behandeld worden zijn: de status der Z.A.R., het stemrecht, en een conferentie. Wij zullen de twee laatstgenoemde onderwerpen eerst behandelen.

HET STEMRECHT. Volgens 't Britsche kabinet is de stemrechtwet onlangs door de Z.A.R. gepasseerd, niet toereikend. Hoewel het vijf-jaar voorstel, met acht nieuwe zetels voor den Rand en het behouden van het alsdan verkregen proportie tusschen de vertegenwoordigers der oude en nieuwe bevolking, door de Z.A.R. is teruggetrokken, toch is het Britsche kabinet nog gereed ze, zonder voorwaarden, aan te nemen. Dan zal een verder onderzoek—óf door een gezamenlijke óf door een Britsche commissie—naar de werking van de stemrechtwet ingesteld worden.

De Z.A.R. heeft reeds in haar jongste antwoord toegestemd informatie te verschaffen aan een Britsche commissie van onderzoek, en om de wenken welke door die commissie zouden gemaakt worden in overweging te nemen. Het eenige punt van verschil tusschen de twee partijen op de stemrecht-kwestie is dus: of het vijfjaar stemrecht-voorstel een deel zal uitmaken van het onderzoek dat door de Britsche commissie zal worden ingesteld of niet? Het gezond verstand van een ieder zegt dadelijk, dat dit geschil van geheel ondergeschikt belang is; temeer daar in elk geval het vijf-jaar voorstel onderworpen is aan de goedkeuring van den volksraad en de burgers, even als de wenken die later door de commissie van onderzoek zouden worden gegeven.

Het eigenlijke verschil op de stemrechtkwestie is dus meer een schaduw dan een werkelijkheid. En het zou een onvergeeflijke en crimineele misdaad tegen Zuid-Afrika en de beschaving zijn om over een schaduw de blanke rassen van dit land in een verteerenden broederkrijg te dompelen. Wij zouden meenen, dat de Z.A.R., om alle onnoodige wrijving te voorkomen, zou kunnen antwoorden, dat ze het voorstel omtrent het vijf-jaar stemrecht, herhaalt. Doet zij dit, dan bestaat er op het punt van het stemrecht hoegenaamd geen verschil meer.

DE CONFERENTIE. Een verdere conferentie tusschen afgevaardigden der twee regeeringen wordt voorgesteld om de bijzonderheden in verband met een hof van arbitrage vast te stellen. Dan noemt de dépêche andere zaken die erop behandeld kunnen worden—zaken die nòch onder de Londensche conventie vallen, nòch uitlander "grieven" zijn. Wij meenen dat de Zuid-Afrikaansche Republiek deze conferentie zou kunnen aannemen, en als men vergaderd is zou men kunnen oordeelen omtrent de andere zaken door den heer CHAMBERLAIN niet thans genoemd.

DE STATUS DER Z.A.R. Maar nu komen wij tot het derde punt in de dépêche genoemd: de status der Z.A.R. De Britsche regeering repudieert ten eenemale de opvatting (view) der Z.A.R., dat ze een Souvereine Internationale Staat is. Men lette erop, dat de uitdrukking die hier gebruikt wordt om den status van de Z.A.R. aan te duiden niet is, dat Engeland een suzereiniteit over de republiek heeft. Ook is er in de geheele dépêche geen sprake van, dat de Z.A.R. haar opvatting omtrent hare positie zal prijsgeven, of de opvatting van het Britsche kabinet zal erkennen.

Deze kwestie wordt dus feitelijk gelaten precies waar ze sedert eenige maanden geweest is, en wij zien geen reden hoegenaamd waarom ze niet verder daar gelaten zou worden. Volgens de bijzonderheden omtrent de onderhandelingen tusschen de heeren GREENE, den Britschen agent, en SMUTS, den staatsprokureur (zooals gepubliceerd door de *Express*), werd deze kwestie weder door eerstgenoemde op tapijt gebracht. Hoe het zij, beide partijen houden zich aan hunne verplichtingen, volgens hunne opvatting, en voor de rest kan men de zaak, als praktische staatslieden, laten totdat speciale gevallen zich ter beslissing voordoen.

Parlementse praatjes.

Kaapstad, 13 Sept., 1899.

Wel neef, gisteraand was ek bij die treinstasie en daar hoor ek die krante jongetjes uitroep: "Speciale edisie, die Transvaal moet in 48 uur tijd antwoord." Ek koop toen gou een van die rooi kourante om te sien wat dit alles beteeken.

Ek vind toen 'n speciale telegram van Pretoria af, met nie minder as acht hoofde! Die telegram self was in groot swart letters. Heel koel het ek dit deurgelees, maar ik wou nie mijn opinie dadelik daaroor vorm nie.

Toen ek die document later bedaard oor lees toen vind ek dat die inhoud heel anders was as wat die partijdige berigte uit Londen afgeskilder het, en omtrent die 48 uur om in te antwoord, daar het ek niks van geloof nie. Van morre werd dit dan oek publiek gemaak dat dit nie so was.

Ek gevoel mij nie geroepe om in die gewigtige saak raad te gé nie, en ek weet dat die voormanne op Pretoria hulle koppe bijmakaar sal sit en gereed sal wees om bij hul antwoord te staan.

Bij die rooispan was gistermiddag voor, die aanbevelinge van die pensioen comité van die lagerhuis. Verskeie van die lede het objectie gemaak dat hul niks van die sake af weet nie, want die getuigenis word nie gedruk. Toen het Leier Skrijner die wenk uit gegooi, dat 'n plan kon gemaak word om in vervolg 'n paar lede van die hoogerhuis oek op die comité, wat aangestel word deur die ander huis, te plaas. Die wenk vond algemeen bijval, en ek dink as daar geen beginsel-beswaar teen is, dan is die plan wel aanbevelings waardig.

In die saal van die groenspan was hul bijna die heel middag besig met die tweede lesing van die bill om verligting te gé aan persone wat te hooge erfpag op hul plaase moet betaal. Die regeering stel voor om 'n onpartijdige raad aan te stel, wat elke geval op sijn eige meriete kan o'erweeg, en dan naar bevind van sake kan handel. Die regeering kan dan handel op die aanbeveling van die raad, maar die aanbevelings moet later voor die parlement geleg word.

Ek dink dit is 'n baing goeie bill en dit is baing jammer dat hul nie tot stemming kon kom nie. Die tijd word kort en ek is bang vrees dat partij bills nie die paal sal haal nie.

Die noodsakelijkheid ver die bill is 'n gevolg van die ongeskikte landwette wat ons vroeger gehad het, namelik om eers gouvernements grond te verhuur, en dit dan later op te veil. Dan was die vorige huurders verplig om die grond, waarop hul huise gebouw het, te koop, hoewel hul deur spekulateurs ver bo die waarde werd opgedrijf. Meneer Theron het die saak warm bepleit saam met verskeie ander lede, en dr. Beck het aangetoon dat dieselfde in Engeland gedaan was.

Leier Skrijner het daarop aangedring om die tweede lesing te neem, maar die debat was nog nie uitgeput, en ek wil maar net hoop dat as die saak weer aankom, die lede kort sal praat en gou bij die stemming sal kom.

Van middag was die Angora bill in comité generaal. Die teenstanders het hul bes gedaan om die bill teen te werk, maar na 'n lang discussie is dit tog aangeneem.

Daarna was die halve-vakantiedag bill ver winkelbediende voor. Daar was baing grappen en baing amendemente. Die vijf lede van Kaapstad het op 'n rij gesit om die bill deur te help, maar dit was opmerkelik dat bijna al die amendemente wat aangeneem werd kwam van meneer N. F. de Waal, 'n lid van die agter-veld. Die handelaar-wetgevers was "no where."

Neef Pieter Weeber het toen voorgestel om oek die bars en drinkplekken halfdag toe te maak. Kijk, dit was 'n grap. Die opposisie lede, wat so sterk teen die wijnboer pleit, was geheel uit die veld geslage. Hul het gedraai en rondgeskuif, en geobjecteer, maar die bars oek onder die bill te bring was te veel ver hul vlees en bloed—ag ek meen ver die kele van partij mense.

Later het hul dit maar aangeneem, onder die verwagting dat die bar houers nie ver die toepassing van die bill sal vra.

JAN KIESER.

STADSNIEUWS.

Ter vergadering van den stadsraad op heden zal de verkiezing van een burgemeester plaats hebben.

Dinsdagavond omstreeks half elf uur brak er brand uit te no. 61 Loopstraat, bewoond door gebroeders Pfhul en Cruickshank, algemeene handelaars. De brand die onder de trap aan de achterzijde van het gebouw was ontstaan, werd door de brandweer gebluscht voordat het vuur veel schade had aangericht.

De schoone kunstgalerij werd Dinsdagnamiddag door den burgemeester, den heer T. Ball, geopend, die het financieel verslag aan inschrijvers voorlegde, waaruit bleek dat de inkomsten £938 8s. bedroegen en de uitgaven £931, latende een batig saldo van £7 8s. dat aan de Z. A. schoone kunst associatie zou worden overhandigd.

GEMENGD NIEUWS.

HEDEN is het de Joodsche verzoeningsdag.

VIJF oorlogscorrespondenten van verschillende Engelsche nieuwsbladen bevinden zich reeds in Zuid Afrika.

TENDERS worden in een advertentie gevraagd door den heer C. van Rooij, te Steijnsdorp, voor het pleisteren van een kerkgebouw.

VANWEGE het spoorwegdepartement worden tenders gevraagd in een advertentie voor onderwijsboeken en benoodigdheden en gomelastieke stempels voor 1900.

OP de plaats La Roche, te Klein Drakenstein, is blijkens een advertentie een merrie ezel aangeloopen. Tegen betaling der onkosten is zij daar terug te bekomen.

DOOR den heer H. Ruperti te Klein Dassenberg wordt in een advertentie een belooning beloofd aan den persoon die een door hem verloren foxterrier terugbrengt.

EEN verloren reiskoffer in de Januari vakantie achtergelaten te Wellington kan blijkens een advertentie bij de cabdrijvers A. J. Orffer terug bekomen worden, tegen betaling van advertentie onkosten.

EEN bedroefde vader doet in een advertentie navraag naar een verloren dochtertje van 2 jaar, weggeraakt den 7den Sept. j.l. van de uitspanning tusschen Vogelvallei en Piketberg. Het meisje heeft lichte haren en blauwe oogen.

DE VACATURE ontstaan in den wetgevenden raad, door het bedanken van den heer M. de Villiers als lid voor den zuid westelijken cirkel zal eerdaags moeten aangevuld worden. Als Afrikaander kandidaten worden genoemd, zooals reeds vermeld, dr. Viljoen, van Caledon, of de heer Mulder, van Oudtshoorn, terwijl als progressieve kandidaten genoemd worden de heeren Reitz, van Riversdale, of Reid, van Knysna.

UIT DE DISTRIKTEN Jansenville, Aberdeen, Willowmore en Swanepoelspoort komen berichten van de ellende die veroorzaakt wordt door de aanhoudende droogte in die streken. Het gras aldaar is uitgedord, het water is schaarsch, en vele boeren zijn wanhoopig daar de vooruitzichten zoo donker zijn—bijna al hun vee is dood, en van landbouw is geen sprake. Ook te Pretoriuskloof, Buffelsboek en Petersburg is het erg droog, en het gezaaide is aan het verdrogen.

WELTEVREDEN LADISMITH, K. K.—Een zeer treurig sterfgeval vond plaats op Maandagnacht om 11 ure den 4den dezer. Johannes J. Nel, de oudste zoon van den heer Charles J. Nel nog geen twee maanden gehuwd, werd ziek omtrent 10 dagen geleden, beginnende met een pijn in de ingewanden, en overleed zacht in den Heere op bovengemelden datum. Treurig is het ons, temeer daar hij pas zijn loopbaan in ernst had begonnen, en blijken gaf van een succesvolle Afrikaander en boer te zullen worden. Maar God heeft het anders beslist in Zijn wijs en onherroepelijk besluit. Hij was een onderdanig zoon, een trouwe vriend en liefdevolle echtgenoot. Tevens drukken wij ons innigst medegevoel uit voor ouders en echtgenoote in dit hun zwaar verlies.

DE EERW. HEER B. Pienaar, de geachte secretaris van de Zuid-Afrikaansche Bijbelvereeniging, heeft op zijn reis door het land in belang van deze vereeniging Graaff-Reinet een bezoek gebracht. L.l. Donderdagavond sprak hij een talrijk gehoor toe in de Nederduitsch Geref. kerk alhier over Bijbel, traktaat en boekverspreiding en gewaagde van zegen in de laatste tijden door de vereeniging ontvangen. Den volgenden avond sprak ZEerw., op verzoek van de C. J. vereeniging alhier, een gehoor van jongelieden toe in de opperzaal, handelende over de nieuwe sekten die in de laatste dagen ingekropen waren en wedersprekende verscheidene der dwalingen van Sabbatariërs. ZEerw. is Zaterdagmorgen naar Aberdeen vertrokken.—*Onze Courant.*

DE PRETORIA DIERENTUIN is thans, behalve verscheiden antilopen, ook een drietal zoebra quagga's rijker geworden, alsmede een aantal anthropoiden, in de wandeling "bavianen" genaamd. Dagelijks komen dozijnen exemplaren van het genus "homo sapiens" onder teekening van levendige belangstelling naar de interessante dieren kijken. Voor een toeschouwer die, in deze dagen van zenuwachtigheid, nog de beschikking heeft behouden over een beetje wijsbegeeringen aanleg, is het merkwaardig om de punten van overeenkomst te konstateeren tusschen de kleine dierenwereld van den plaatselijke Zoologischen Tuin en de groote menschelijke samenleving; in de eene verzameling, zoowel als in de andere, is onderlinge ruzie regel en wederzijdsche verdraagzaamheid uitzondering.—*Volksstem.*

"DE TWEE anti-Transvaalsche dagbladen te Johannesburg hebben, zooals bekend is, de laatste jaren in den een of anderen vorm, hun best gedaan om de bevolking op te ruien. Zij zijn intusschen bevreesd geworden, dat Johannesburg nu te rade zal zijn en herhalen dag op dag: "Wij moeten nog een beetje lijden en zwoegen om alles wat wij gevraagd hebben te krijgen." Dat "wij" is wel leuk. Wat ook met "wij" bedoeld moge worden, zeker niet de editeurs dezer twee couranten, want ze zijn beiden aan 't koele strand in het volle genot van hun prachtige salarissen, betaald uit het Transvaalsche goud, dat voor een groot deel gebruikt wordt als loon voor verraad tegen de Z.A.R. Het woordje "wij" kan ook niet beteekenen de peetvaders dier couranten, respectievelijk Eckstein en Hosken, want ook deze twee zijn gevlucht en zij lijden niet. Het rijke Johannesburg dat leeft van de mijnen (die toch werken, politiek of geen politiek) is buiten de Z.A.R. De bevolking die van haar dagelijkschen arbeid leeft mag achterblijven, lijden en zwoegen."—*Rand Post.*

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

Een Fransche expeditie vernietigd.

LONDEN, 11 SEPT.—(*Reuter*).—Een koerier heeft Tripolis bereikt en bracht de tijding dat de Fransche Foreau Lamy expeditie vernietigd is geworden door een overweldigende macht van de Targs.

Betere verwachtingen in Indie.

LONDEN, 11 SEPT. (*Reuter.*)—Regens zijn nu in West Indie gevallen; de betere oogst verwachtingen hebben de vrees voor een hongersnood doen verminderen.

DE DREYFUS-ZAAK.

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—De krijgsraad van Rennes heeft het appel van kapitein Dreyfus erkend, om den gevangene een nieuw vonnis van degradatie te besparen.

De heer Emile Zola beschrijft in een artikel in de Aurore het vonnis van den krijgsraad in de Dreyfus zaak als een zedelijk Sedan. Kapitein Dreyfus' chefs, zegt hij, hebben hem (Dreyfus) vervolgd om zichzelf van de gevangenis te redden en hij doet een beroep op de regeering om Frankrijk zijn eer terug te geven.

Hyde Park demonstratie.

LONDEN, 12 SEPT. — (*Reuter.*)—Omstandige voorbereidselen worden gemaakt voor een groote demonstratie in Hyde Park om sympathie met kapitein Dreyfus te betuigen. Vier en twintig platforms worden opgericht.

Niet naar Parijs in 1900.

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Verscheidene Britsche firma's hebben als een protest tegen het vonnis van Dreyfus besloten geen deel te nemen aan de Parijsche tentoonstelling, en hebben hun inschrijvingen teruggetrokken.

De millioenair overleden.

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter*)—De heer Cornelius van der Bilt is te New York overleden.

KAAPKOLONIE.

Ter terechtstelling verwezen.

KIMBERLEY, 12 SEPT.—(*Reuter*)—Na een verhoor dat eenige dagen duurde werden twee mannen, genaamd David Martin en Charles Albert Haupt, schuldig bevonden van brandstichting door een luiig huis te Beaconsfield in brand gestoken te hebben, hedenmiddag ter terechtstelling verwezen.

AL TE IJVERIG.

KIMBERLEY, 12 SEPT.—(*Reuter*)—Een Europeaan die onderstelt een Vrijstaatsch spion te wezen werd hedenavond gearresteerd toen hij van de spoorweg statie ging, beschuldigd van wapens ingevoerd te hebben zonder een verlofbrief. Hij had een revolver in zijn bezit.

EEN BRAND.

KIMBERLEY, 13 SEPT.—(*Reuter*).—Heden is het huis van een brandwacht in Thompson straat tot den grond afgebrand. Door het omvallen van een lamp vatten eenige gordijnen vlam en het gebouw stond spoedig in brand. De vrouw van den brandwacht en zijn kinderen konden ternauwernood hun leven er af brengen.

ORANJE VRIJSTAAT.

Geldverduisteraars gestraft.

BLOEMFONTEIN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Sanders, gewezen directeur generaal van telegrafie, is veroordeeld tot negen maanden op eene beschuldiging van de gelden van het departement verduisterd te hebben.

Porteous kreeg een dergelijke straf voor het verduisteren van geld terwijl hij in dienst was van de kamer van executeurs.

NATAL.

HOEKSTEEN-LEGGING.

'T LOYALE NATAL.

PIETERMARITZBURG, 12 SEPT.—(*Reuter*).—Heden werd de hoeksteen van de nieuwe wetgevende raad kamer gelegd, door den gouverneur, in tegenwoordigheid van een groot aantal raadsleden, ambtenaren en van de voornaamste ingezetenen. In een korte toespraak zeide de gouverneur "dat een tweede kamer door eene groote meerderheid der Engelschen beschouwd werd als een noodzakelijke factor in eenig wel bestuurd systeem van regeering. Het was niet te verwonderen dat men hier in Natal ook dit gevoelen toegedaan was en ook zoo dachten als onze medelandgenooten door het geheele Britsche rijk over fondamenteele zaken. Ik behoef niet uit te weiden over de gehechtheid van Natal aan het Britsche rijk en instellingen. Natal was reeds een loyale kolonie en bij uitstek een Engelsche kolonie in verledene dagen. Sommigen hebben gezegd dat zij geleid werd hoofdzakelijk indien niet geheel door consideraties van plaatselijk eigenbelang en commercieele voordeelen. Maar in den laatsten tijd heeft zij duidelijk bewijzen gegeven dat zij verheven is boven consideraties van dien aard. De hartelijke ondersteuning die gegeven werd door de vereenigde wetgevingen door hare Britsche bevolking en het gewillig besluit tegen elken prijs de Britsche regeering te ondersteunen in hare politieke vastberadenheid om gelijke rechten te verzekeren voor Europeanen door geheel Zuid Afrika is met zeer hooge waardeering ontvangen door harer majesteits regeering, en ik verstout mij te zeggen dat ze de warme toejuiching en blijvenden dank waardig is van de vereenigde natie."

Z.-A. REPUBLIEK.

EEN WAARSCHUWING.

PRETORIA, 11 SEPT.—(*Reuter*)—De president heeft een kennisgeving uitgevaardigd waarin hij de burgers en ingezetenen die van plan zijn te gaan jagten boven de Limpopo, waarschuwt dat zij gestraft zullen worden als zij zonder voorzien te zijn van een Verlof van de autoriteit in wier grondgebied zij [illegible].

DE JONGE ONTSLAGEN.

PRETORIA, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—De eerste raad heeft aan de regeering opgedragen De Jonge, den Hollander secretaris van het onderwijs departement, dadelijk te ontslaan, omdat hij een brief geschreven heeft aan het *Christelijk Schoolblad*, waarin hij leeraren van de vereenigde kerk beschuldigde van Engelsch-gezind te zijn (jingoe), omdat zij meer Engelsch in de scholen vragen.

EEN VONNIS.

PRETORIA, 13 SEPT.—(*Reuter*)—Het hooggerechtshof gaf heden vonnis in de zaak van Bourke vs de waterwerken maatschappij en de regeering van de Zuid Afrikaansche republiek. Het vonnis was een absolutie van instantie met kosten ten gunste van de verweerders.

Geen geld in plaats van kleeren.

PRETORIA, 13 SEPT.—(*Reuter*).—De eerste raad was heden bezig petities te behandelen. Een petitie vragende dat aan de burgers geld zal worden betaald in plaats van hun kleeren te geven op kommando, werd verworpen.

RHODESIA.

De invoerrechten bill.

BULAWAYO 12 SEPT.—(*Reuter.*)—De *Chronicle* publiceert heden een lang antwoord van den hoogen commissaris aan de plaatselijke kamer van koophandel de redenen gevende voor het aannemen van de invoerrechten bill.

GEBREK AAN ARBEIDERS.

BULAWAYO, 13 SEPT.—(*Reuter.*) — Volgens het officieel verslag was de maandelijksche opbrengst slechts 3,177 ons 2 dwts. Van wege de schaarschte van naturellen arbeid werd er aan de Bonsor en Dunraven geen erts bewerkt, vandaar geen opgave van die mijnen. Naturellen arbeid is nu weer volop.

In het Gwanda distrikt, waar er volop arbeiders zijn, wordt de mijnontginning met spoed voortgezet.

Portug. Oost Afrika.

DE "WIDGEON."

LOURENÇO MARQUES, 11 SEPT.—(*Reuter.*)—H M S. *Widgeon* is hier aangenomen.

LORENÇO MARQUES, 12 SEPT.—(*Reuter*).—H.M.S. *Widgeon* is vertrokken naar Durban.

GEEN PEST.

LORENÇO MARQUES, 12 SEPT.—(*Reuter*)—Dr. Hornabrook, een ervaren Indisch geneeskundige en medisch raadsman van de Johannesburgsche kamer van mijnen, heeft 't veronderstelde geval van pest te Marsquene onderzocht en heeft verklaard dat het geen pest was. Het verslag van dr. Turner, van Maguda, is nog niet ingekomen.

MAILNIEUWS.

De ,,Briton," de mailboot van de week, kwam Dinsdagmorgen in Tafelbaai aan. Onder hare passagiers waren er weder verscheidene officieren van 't Britsche leger die voor specialen dienst, zooals het heet, naar Zuid-Afrika komen. De aangebrachte mailbladen loopen tot op den 26sten Augustus.

ZUID-AFRIKA.

In de week voor het vertrek van de mailboot was de ,,crisis" maar nog het gesprek van den dag. De bladen bevatten het grooter deel van het Engelsche blauwboek waarin de correspondentie in verband met de suzereiniteits-kwestie voorkomt. Er is reeds genoeg gesproken en gezegd over deze zaak, zoodat wij den lezer niet zullen gaan tracteeren op een relaas van de stellingen en tegenstellingen door de contracteerende partijen aangevoerd om hunne respectieve standpunten te rechtvaardigen. Alleen dit, dat de heer Chamberlain zich veel moeite schijnt gegeven te hebben om bewijzen te vinden voor zijne lezing van de Londensche conventie van 1881, en het spreekt van zelf dat hij er veel meer in leest dan velen der hoogst aangeschreven deskundigen in internationaal recht in Engeland en elders er in kunnen vinden.

Verder bevat het blauwboek dépêches van sir Alfred Milner, waarin hij de verwerping aanbeveelt van de Transvaalsche voorstellen en zijne positie ter Bloemfontiensche conferentie in zake arbitrage op punten van geschil onder de Londensche conventie nader verklaart.

Daarop zond de heer Chamberlain een langgerekte dépêche, handelende over vertegenwoordiging der uitlanders in de Transvaalsche wetgeving, de kwestie van arbitrage en de aanstelling van een gezamenlijke commissie om onderzoek te doen naar het waarschijnlijke resultaat van het zeven jaar kiesrecht voorstel van de Transvaalsche regeering. De verdere verwikkelingen zijn nog versch in het geheugen en behoeven niet weder genoemd.

De Londensche ,,Times" en consorten gaan nog steeds voort het machtige Engelsche rijk op te hitsen tot een strijd met de zwakke boeren-republiek, een strijd welke niets anders kan beteekenen dan de ondergang van gansch Zuid-Afrika.

De ,,Morning Post" van Londen wijst er op dat er in Engeland twee partijen zijn in verband met de Transvaalsche kwestie, die als volgt mogen geklassificeerd worden: (1) degenen die waarlijk gelooven dat de uitlanders lijden onder grieven die verwijderd moeten worden, en (2) degenen die slechts gebruik maken van het bestaan dier grieven als een voorwendsel voor een politiek van geweld. Juist gezegd.

In de Duitsche pers worden de gevolgen van een oorlog tusschen Engeland en Transvaal breedvoerig besproken, en er op gewezen dat het een schoone kans voor Rusland zou zijn, wanneer Engeland in een oorlog gewikkeld is in Zuid-Afrika, om zijne landpalen uit te breiden in Indië, Perzië en Oost Azië. Zulk een kans, zegt de ,,Tagezeitung," zal zich niet spoedig weer voordoen.

De Transvaalsche vijf-jaar kiesrecht voorstellen besprekende, zegt de ,,Morning Leader," dat uit de aanname of weigering derzelve door den hr. Chamberlain men zijn ware motieven zou zien. Indien het voorstel niet wordt aangenomen, zegt dat blad, zal men afdoend bewijs hebben dat de leiders der agitatie ,,conflikt en niet concessie" begeeren. Zooals men weet werd het aanbod van de hand gewezen.

Meergemeld blad zegt verder, dat de ,,nieuwe diplomatiek" in plaats van 't voor de Transvaal gemakkelijk te maken te voldoen aan de eischen haar gesteld, ten doel heeft de boeren - regeering zooveel mogelijk struikelblokken in den weg te leggen. Hiervan is er voldoend bewijs. Men leze maar de jongste dépêche van den heer Chamberlain in een andere kolom, en zie hoe de taalkwestie er nu weder bijgesleept wordt.

Een Engelsch blad zegt: ,,Een der dreigementen door de oorlogspartij gebezigd tegen alle Afrikaanders die bewogen mogen worden actief te sympathiseeren met hun stamverwanten in de Transvaal is de verbeurd verklaring van hun eigendom als een straf voor hoogverraad. Zij die gebruik maken van dat dreigement schijnen het feit te ignoreeren dat verbeurd verklaring wegens hoogverraad expresselijk afgeschaft werd door de wet van 1870. Of het onder Hollandsch - Romeinsch recht gedaan kan worden is een ander kwestie. Maar daar niets vernomen werd van verbeurd verklaring toen zekere personen in 1896 te Pretoria wegens hoogverraad veroordeeld werden, mag men aannemen dat het Hollandsch - Romeinsch recht in dit opzicht dezelfde is als Engelsch recht."

ENGELAND.

Het incident op het ,,Isle of Wight," toen een Duitscher, genaamd Schmarr Porcher, een brief in het rijtuig van de koningin wierp terwijl zij uit rijden was, schijnt aanleiding gegeven te hebben tot sensatie wekkende geruchten. Het eerste vermoeden was dat het een aanslag op het leven van hare majesteit was, dat er een ontploffings - middel in de enveloppe was, dat zoo zonder ceremonie in harer majesteits rijtuig geworpen was. De brief bleek echter niets gevaarlijker te zijn dan een verzoek aan de koningin om een nieuw verhoor te krijgen van een actie tegen de Londensche County Council welke door den schrijver verloren was.

De man werd gearresteerd, maar daar het bleek dat hij geen kwaade bedoeingen had, werd hij weder op vrije voeten gesteld.

Een ernstige ontploffing had op den 18den Augustus plaats in een steenkool mijn nabij Bridgend, Engeland, waarbij een-en-twintig mijn-arbeiders het leven moesten inschieten.

De Engelsche bladen vermelden dat er eene beweging op touw is gezet onder de Londensche Joden om hun sabbat op Zondag in plaats van Zaterdag te vieren.

ANDERE LANDEN.

In Canada is men nog niet tot eene oplossing gekomen van de redistributie kwestie en ook de Alaska grens-kwestie blijft nog heel wat wrijving veroorzaken tusschen de Canadeesche regeering en die der Vereenigde Staten. Als een gevolg heeft sir Wilfried Laurier, eerste minister van Canada, de uitnoodiging der Vereenigde Staten, ter bijwoning van een hoeksteenlegging te Chicago, van de hand gewezen.

Uit Frankrijk valt er niets anders te vermelden dan de verdere verrichtingen van den Dreyfus krijgsraad. De anarchisten hadden op den 20sten Augustus een demonstratie, welke leidde tot een botsing met de politie. In twee kerken werd door het gepeupel heel wat schade aangericht. Een groot aantal der oproerlingen werd in hechtenis genomen.

In Oostenrijk - Hongarije neemt de ,,los van Rome" beweging nog steeds toe. Ernstige standjes hebben plaats gehad in Noordelijk Bohemen.

EEN zeldzaam feit heeft zich voorgedaan te Bletchley, een kleine Engelsche plaats. Daar is een vrouw, eerst korten tijd weduwe, bevallen van zes kinderen. Het waren vijfdemaandskinderen en zij kwamen levenloos ter wereld. De gebalsemde lijkjes zijn naar het anatomisch museum te Londen opgezonden.

DE JONGSTE DEPECHE.

EEN DADELIJK EN DUIDELIJK ANTWOORD GEVRAAGD.

DE TAAL-KWESTIE ER BIJGESLEEPT.

(Reuter-telegrammen.)

PRETORIA, 12 SEPT. — Het volgende is de volle tekst van het antwoord van het Britsche kabinet, hedenmiddag aan de regeering overhandigd door den Britschen agent:—

Harer majesteits agentschap,
Pretoria, 12 Sept., 1899.

Mijnheer,—Ik heb de eer u te melden in antwoord op uw nota aan mij van den tweeden dezer, dat harer majesteits regeering de nota verstaat te bedoelen dat de voorstellen van de regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek gemaakt in hare nota van den 19den Augustus, nu teruggetrokken zijn, omdat het antwoord van harer majesteits regeering, vervat in mijn nota aan u van den 30sten Augustus, betrekkelijk de toekomstige inmenging der suzereiniteit niet aannemelijk is. Het standpunt ingenomen door de Zuid-Afrikaansche Republiek aangaande haren politieke status, zooals uitgedrukt door de regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek in hare nota van den 16den April, 1898, alsook in hare nota van den 9den Mei, 1899, waarin zij aanspraak maakt op den status van een souvereinen staat is geheel verworpen door harer majesteits regeering. Harer majesteits regeering is derhalve niet in staat eenig voorstel in overweging te nemen dat afhankelijk is van de aanname van dit standpunt. Het is op dezen grond dat harer majesteits regeering er toe gedwongen is om de laatste voorstellen van de regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek te beschouwen als onaannemelijk in den vorm waarin ze voorgelegd werden. Harer majesteits regeering stemt nu toe terug te gaan tot de voorstellen waarvoor de nota van de regeering van de Zuid - Afrikaansche Republiek, van den 10den Augustus bedoeld was als het substituut, vooral daar zij overtuigd is dat wet no. 3 van 1899, waarin deze voorstellen finaal begrepen zijn, ontoereikend is om de dadelijke en substantieele vertegenwoordiging te verzekeren welke altijd door harer majesteits regeering beoogd werd en welke, naar zij verstaat uit het antwoord van de regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek, door laatstgenoemde als billijk beschouwd wordt. Maar, uit de overweging van de tegenwoordige voorstellen in de nota van den 9den Augustus, schijnt het te blijken dat de regeering van de Zuid-Afrikaansche republiek zelf erkent dat haar vroeger aanbod met voordeel mag uitgebreid worden en dat de onafhankelijkheid der Zuid-Afrikaansche Republiek daardoor geenszins zal benadeeld worden. Harer majesteits regeering is nog bereid het aanbod aan te nemen gemaakt in paragraven 1, 2 en 3 van de nota van den 18den Augustus, op zichzelven genomen, mits dat het onderzoek, zooals voorgesteld door harer majesteits regeering, hetzij gezamenlijk, zooals harer majesteits regeering oorspronkelijk aan de hand gegeven heeft, of afzonderlijk, aantoont dat het nieuwe schema van vertegenwoordiging niet verzwaard zal worden door voorwaarden waardoor het geven van dadelijke en substantieele vertegenwoordiging aan de uitlanders waardeloos zal worden. In dit verband meent harer majesteits regeering dat, zooals gemeld door den Britschen agent, de nieuwe leden van den raad zullen toegelaten worden hun eigen taal te gebruiken. De aanname van deze termen door de regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek zal meteen de spanning doen verwijderen tusschen de twee regeeringen en zal waarschijnlijk alle verdere inmenging overbodig maken aan den kant van harer majesteits regeering om de wegruiming der grieven te verzekeren die de uitlanders zelven in staat zullen zijn onder de aandacht van den uitvoerenden raad te brengen. Harer majesteits regeering ziet meer en meer het gevaar in van verdere vertragingen en het kwaad dat gedaan wordt daardoor aan de belangen van Zuid-Afrika, en zij dringt ernstiglijk aan op een dadelijk en bepaald antwoord op hare tegenwoordige voorstellen. Indien ze aangenomen worden is zij bereid dadelijk schikkingen te maken voor een verdere conferentie tusschen den president van de Zuid - Afrikaansche Republiek en den hoogen commissaris, om te beslissen over de bijzonderheden van den voorgestelden arbitrage raad en de kwesties waarheen ik verwezen heb in mijn nota van den 30sten Augustus, die noch uitlander grieven zijn noch kwesties van de verklaring van de conventie, die gereedelijk kunnen beslist worden door vriendschappelijke onderhandeling tusschen vertegenwoordigers van de twee regeeringen. Indien echter, hetgeen zij ernstiglijk hoopt niet het geval te zullen zijn, het antwoord der regeering van de Zuid-Afrikaansche Republiek een negatieve of onbestemde is, heb ik u te melden, dat harer majesteits regeering voor zich het recht voorbehoudt de situatie ,,de novo" weder in overweging te nemen en hare eigene voorstellen te formuleeren voor een finale schikking.

Ik ben, enz.,
CONYNGHAM GREENE.

DE DEPECHE IN DEN RAAD.

PRETORIA, 12 SEPT.—De publicatie van de laatste dépêche van de Britsche regeering werd angstvallig afgewacht en toen de speciale editie van de ,,Pers" uitgegeven werd, werd ze gretig opgekocht. De dépêche heeft groote opgewondenheid veroorzaakt. Ze werd voorgelezen in den raad in tegenwoordigheid van beide wetgevende lichamen en een groot aantal van het publiek. Ze werd in kalme stilte ontvangen met uitzondering van tusschenwerpsels als: ,,O nee," ,,Moenie glo nie," enz., door den heer Tosen en anderen.

LADISMITH (K.K.)

Van een correspondent.

Wij zien uit naar regen die zeer welkom wezen zal, daar het gezaaide het zeer noodig heeft. Het weder blijft hier nog maar zeer ongestadig; dan eens wind, dan koude en warmte.

Onze assistent-magistraat, de heer Keyter, is verplaatst geworden naar Victoria West.

Wij hadden alhier onlangs eenigen van de werkers en werksters der ,,Cape General Mission," en hunne bijeenkomsten werden zeer goed bijgewoond door inwoners van het dorp zoowel als van de buitenwijken. Over het algemeen genomen maakten zij een zeer gunstigen indruk en was hun werk ook zeer gezegend.

Laatstleden Zaterdag was hier aanneming, toen er ongeveer een 45 jongelieden der gemeente werden toegevoegd.

Ds. Louw beijvert zich zeer in de gemeente, inzonderheid wat de opvoeding aanbetreft. Zijn werkkring is zeer groot en belangrijk.

Het is misschien niet zoo goed bekend dat in ons distrikt er zeer groote en voorname scholen zijn, bijvoorbeeld die van Voorbad, drie uren van het dorp. Daar zijn er zestig kinderen op school, en worden er kinderen voorbereid voor alle standaards en 't elementaire school-examen.

Voorbaat immers telt er een bevolking van ongeveer 500 zielen.

Het schoolgebouw aldaar (dank zij onzen vertegenwoordigers in het parlement en den plaatselijken leeraar) is naar den nieuwsten smaak ingericht en heeft ruimte voor ongeveer 150 scholieren.

De onderwijzers woning is allergerieflijkst ingericht, en verstrekt de plaats en 't district tot sieraad.

De inspecteur van scholen, de heer John Mitchell, wordt deze maand alhier verwacht.

Nu, geachte editeur, hier in ons district, alwaar ,,Ons Land" ook een groote circulatie heeft, wordt uwe houding in den kritieken tijd waarin wij leven zeer geapprecieerd. Gaat voort met uwe manmoedige houding tegenover de jingos en wij zullen zegevieren, gedachtig aan den titel een uwer inleidings-artikelen: ,,Op Uw. hebben onzen vaderen vertrouwd."

DE HERSTELLING IS ERGER DAN DE ZIEKTE wanneer de dokter levertraan voorschrijft. Het doet u huiveren wanneer gij eraan denkt. En hoeveel walgelijke vloeistof wordt niet verzwolgen om een zeer klein medicinaal gedeelte te bekomen? In een bottel olie is omtrent een-achtste van een theelepel wezenlijk medicijn. In het preparaat STEARNS WIJN VAN LEVERTRAAN vindt gij slechts het medicinaal gedeelte der olie opgelost in een smakelijken aangenamen wijn.—ADV.

DE POSITIE.

AUSTRALIER SYMPATHIE.

LONDEN, 11 SEPT.—(*Reuter.*)—Het parlement van Queensland werd heden geopend. In zijn toespraak roerde de gouverneur de gespannen verhoudingen aan tusschen de Britsche regeering en de Transvaal en zei dat de sympathie van iederen Australier en van den minnaar van vrijheid met hun mede-onderdanen in Transvaal was, zooals werd bewezen door hun aanbod aan de Britsche regeering van de diensten van een afdeeling Australische krijgsmacht.

TOEBEREIDSELEN.

LONDEN, 11 SEPT.—(*Reuter.*)—Regelingen voor de versending van troepen en voorraad naar Zuid-Afrika worden nu ernstig uitgevoerd. Er heerscht voortdurende bedrijvigheid aan het oorlogsbureau en aan de admiraliteit, en eveneens aan het commissariaat depot en de dokken te Bombay. De transportregelingen in Indie zijn voltooid; twee en-twintig schepen zijn daar reeds gecharterd voor het vervoer van de troepen die bevel hebben gekregen naar Zuid-Afrika te vertrekken.

KAN DE SCHATKIST 'T ALLEEN NIET BETALEN?

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Kolonel sir Howard Vincent, conservatief lid van het parlement voor Sheffield, heeft aangeboden een korps van 1,000 scherpschutters aan te werven in Engeland op zijn eigen kosten, voor dienst in Zuid-Afrika in geval van vijandelijkheden.

DE INVLOED OP DE MARKT.

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Oorlogsrisico's bij de Lloyds, die de vorige week genoteerd werden op 40 guineas percent, daalden gisteren tot 25 guineas.

BEVELHEBBERS.

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Sir George White is gekozen om het bevel te voeren over de strijd macht in Natal en zal op aanstaanden Zaterdag vertrekken.

Men meldt dat generaal sir Redvers Buller slechts naar de Kaap zal vertrekken in geval de afsending van het eerste legerkorps noodig wordt.

De kanonneerboot *Dwarf* is vertrokken van Plymouth naar de Kaap.

TROEPEN AANVOER.

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Officieel wordt aangekondigd dat benevens het Northumberland regiment het tweede bataljon van de rifle brigade nu in Creta gestationeerd, het eerste bataljon van het grens regiment gestationeerd te Malta, het eerste bataljon Iersche fusiliers nu gestationeerd in Egypte en drie batterijen artillerie van Aldershot dadelijk zullen vertrekken naar Zuid-Afrika.

De *St. James Gazette* vermeldt dat het troepenschip *Dunera*, met 874 manschappen aanboord voor Bombai, te Malta opgehouden is en bevel ontvangen heeft naar de Kaap te gaan.

DE INDISCHE TROEPEN.

LONDEN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Een Reuters telegram van Simla meldt dat het eerste transportschip met het veldhospitaal korps aan boord van Bombaai naar de Kaap zal vertrekken op den 16den dezer en dat de geheele Indische afdeeling die bevel ontvangen heeft naar Zuid-Afrika te gaan, op den 25sten dezer aan boord zal gaan.

"TIMES" OPINIE.

LONDEN, 13 SEPT. (*Reuter*).—De Londensche nieuwsbladen publiceeren een telegram uit Pretoria, waarin naar beweerd wordt een opsomming wordt gegeven van des heeren Chamberlains dépêche. De *Times* hierover sprekende, herhaalt dat er geen oorlogszucht in dit land heerscht en dat er ware vreugde zou zijn indien de Transvaal het finale Britsche aanbod aanneemt, maar indien het aanbod van de hand gewezen wordt, is Groot Brittanje gedetermineerd andere middelen aan te wenden.

NIEUWE AMMUNITIE.

LORENCO MARQUES, 12 SEPT.—(*Reuter*).—De *Greek* bracht 539 kisten ammunitie en de *Dunolly Castle* 8 kisten ammunitie en drie kisten geweren.

'T SPECIALE DIENST KORPS.

BULAWAYO, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Er is geen bevestiging van het bericht dat het plaatselijke speciale dienstkorps zuidwaarts trekt. De manschappen raken nu geoefend.

VERLAAGDE VERVOERPRIJZEN.

BLOEMFONTEIN, 12 SEPT. — (*Reuter.*)—Het spoorwegdepartement geeft kennis dat wegens het vermeerderde passagierstrafiek van de Transvaal, de treinen heen en terug dagelijks zullen loopen in plaats van driemaal per week, tot nadere kennisgeving.

DE HEER GROBLER TE BLOEMFONTEIN.

BLOEMFONTEIN, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—De heer Piet Grobler, de Transvaalsche secretaris voor buitenlandsche zaken, is hedenmiddag te Bloemfontein aangekomen.

MEN HEEFT WEER HOOP.

JOHANNESBURG, 12 SEPT.—(*Reuter*).—Heden namiddag was het gevoelen hoopvoller op eene vredelievende schikking van de crisis. Er was eene bepaalde stijging in eenige van de meest begunstigde aandeelen.

De uitlanders te Boksburg hebben een verzoek voor den veldkornet en een burger vergadering gelegd vragende toegelaten te worden in de stad te blijven in het geval van oorlog, ten einde hunne vrouwen, kinderen en eigendommen te beschermen. Het verzoek werd algemeen geweigerd. Een der sprekers zeide dat aan de deputatie gezegd moest worden dat de burgers hen die niet met hen (de burgers) willen vechten, als vijanden zullen beschouwen. Britsche onderdanen, voegde de spreker er bij, waren de vloek van het land en wierpen dagelijks beschuldigingen op de burgers. Twee burgers werden gekozen als een comité van waakzaamheid om te zorgen voor de belangen van het dorp.

DE VOEDSEL VOORRAAD.

BONUS AAN GETROUWE AMBTENAREN

JOHANNESBURG, 12 SEPT.—(*Reuter*).—De ambtenaren hebben gevraagd dat de mijnbestuurders eene opgave zullen geven van de hoeveelheden voedingsstoffen die zij in voorraad hebben, met het doel de mijnen te bewegen voort te gaan met het werk.

De mijnbestuurders hebben een bonus van £25 aangeboden aan de mannen die op hunne posten blijven totdat zij officieel kennis krijgen weg te gaan. Sommigen van de mijnwerkers in de Simmer en Jack mijn hebben geobjecteerd tegen de termen die hen aangeboden werden.

Men meldt dat aan de Transvaalsche vluchtelingen een vermindering zal gegeven worden over de Vrijstaatsche lijn op vertoon van een certifikaat van het Rand hulp comité.

BATTERIJEN OP DE GRENS.

NEW CASTLE, 12 SEPT.—(*Reuter.*)—Een batterij van de staatsartillerie is ongeveer drie mijlen buiten Amesfoort, op Van Rooijens plaats. Twee kanonnen zijn ook geplaatst tusschen Wakkerstroom en Ingogo.

FRIEND PRAATJES.

DE REGEERING EENSTEMMIG.

BLOEMFONTEIN, 12 SEPT. — *Reuter.* — De *Friend* publiceert heden wat men meent een geinspireerd artikel te zijn over de situatie. Het bericht dat Zaterdag in omloop was dat de uitvoerende raad van den Vrijstaat de situatie besproken heeft en niet in staat was overeen te komen en plotseling opbrak, en dat de president gedreigd had te bedanken, is geheel valsch. Wij hebben het op de beste autoriteit dat de dringende vergadering van den uitvoerenden raad op Zaterdag gehouden werd om de situatie te bepreken, maar daar geene telegrammen ontvangen waren betrekkelijk deze zaak werd het gewone werk gedaan. Toen de raad voor omtrent een uur gezeten had bracht de secretaris de regulaties voor van het dorp Pietersburg. De heer Fischer was van gevoelen dat de regulaties konden wachten, daar hij rust noodig had, en de andere leden stemden hiermede in waarop de president zeide: "Ik ga naar mijn plaats." De vergadering brak toen op. Het artikel eindigt: De depeche van de Britsche regeering aan de Transvaal is pas ontvangen, maar nog niet gepubliceerd. Uit goede bron vernemen wij dat de Transvaalsche regeering bereid is de Engelsche regeering te gemoet te komen wat aangaat eene conferentie. Op die conferentie zullen de laatste voorstellen van de Transvaal besproken worden. Indien de Britsche regeering aan de Transvaalsche regeering een solemneele belofte doet—hetgeen zij ongetwijfeld zal doen—dat zij de onafhankelijkheid van de Transvaal niet zal aanraken, dan zal het "irreducible minimum" van sir Alfred Milner toegestaan worden. De republikeinsche afgevaardigden zullen waarschijnlijk zijn de heeren Fischer, Wolmarans en generaal Joubert.

BULAWAYO OPGEWONDEN.

BULAWAYO, 13 SEPT.—(*Reuter.*)—Er heerscht hier groote opgewondenheid over de dépêche van den heer Chamberlain.

Het speciale dienstkorps is elken dag bezig met exercitie en paarden worden aan de manschappen gegeven.

EEN BOOSDOENER.

EEN MAN MET EEN NIJPTANG.

KIMBERLEY, 13 SEPT.—(*Reuter.*)—De man die hier gistermiddag werd gearresteerd onder verdenking een Vrijstaatsche spion te zijn, kwam te Mafeking in den trein. Hij had in zijn bezit een eerste klas rijwiel, een nijptang, blijkbaar voor het doorknijpen van telegraafdraden (!), een revolver en een aantal patronen. Hij was wel voorzien van geld. Toen hij gearresteerd was en naar het politiebureau gevoerd werd, waar men hem onderzocht, werd hij zeer streng ondervraagd over zijn bewegingen, waarvoor hij geen geloofwaardige verklaring gaf. Hij sei dat hij naar Kimberley was gekomen om te werken. Geen aanklacht werd tegen hem geformuleerd, maar zijn zoeken naar werk zal worden uitgevoerd onder het wakend oog der politie.

JONGENS-OEFENING.

DE GOUDWET.

PRETORIA, 13 SEPT. — (*Reuter.*)—Een petitie werd gelezen in den eersten raad, vragende aan de regeering om het geld dat nu toegestaan wordt voor tentoonstellingen en schietvereenigingen te besteden voor het aankoopen van patronen voor jonge burgers boven twaalf jaar om zich mee te oefenen. De zaak wordt nog besproken.

Het artikel van de goudwet betreffende de confiscatie van mijnen wegens hoogverraad, en het gedwongen werken van mijnen is voor den tweeden raad gelegd.

BESCHERMINGS - MAATREGELEN.

EEN TEER EN VEER ZAAK.

LADYSMITH, 13 SEPT.—(*Reuter.*)—Een groote vergadering van inwoners werd gisteravond in de stadszaal gehouden onder voorzitterschap van den burgemeester, den heer Farquhar. Eenparig werd besloten dadelijk een stedelijke garde te vormen, zij die paarden hebben een bereden corps te vormen, en met verlof van den bevelvoerenden officier over de volunteers, te worden toegevoegd aan die macht als een reserve voor stedelijke bescherming, de onbereden manschappen vier afdeelingen te vormen. Meer dan 100 personen teekenden de lijst en men verwacht dat het getal tegen volgenden Maandag ten volle 400 zal zijn.

Een vreemdeling in de stad, die uit Johannesburg afkomstig is, verklaarde zich danig bereid zijn naam op de rol te plaatsen, maar toen men hem vroeg of hij niet Edgar Ellis was verliet hij de zaal haastig door een zijdeur. Later werd hij aan zijn hotel bezocht door een halfdozijn ingezetenen, die den heer Ellis kenden in verband met de samenzwering zaak te Johannesburg. Een gelegenheid voor een onderhoud deed zich voor, dat uiteindelijk uitliep op een teer-en-veer partij. De heer Ellis had hedenmorgen een onderhoud met den magistraat, en hoewel geen aanklacht ingediend werd, gaf hij uiting aan de begeerte dat hem politie bescherming zou worden verleend zoo lang hij hier vertoeft.

EEN RIJWIELKORPS.

DE BERAADSLAGING OVER HET ANTWOORD.

PRETORIA, 13 SEPT. — (*Reuter.*) — Een rijwielkorps, 100 man sterk, heeft zijn diensten aangeboden als boodschappers in het geval van vijandelijkheden. Generaal Joubert heeft hen meegedeeld dat als het noodig is hun aanbod zal worden aangenomen.

Het oorlogsdepartement ontkent iedere wetenschap van het aanbod van de diensten van 10.000 Iersche Amerikanen tegen de Britten.

De uitvoerende raad komt weer te 2.30 uur bijeen om het ontwerp antwoord op de depêche te overwegen, dat is opgesteld in overeenstemming met de Vrijstaatsche regeering.

DR. FARRELLY ALWEER.

JOHANNESBURG, 13 SEPT.—(*Reuter.*)—Dr. Farrelly heeft zijn opinie gegeven over de kwesties aan hem voorgelegd in verband met de situatie. In antwoord op een vraag aangaande de rechten onder internationaal recht van niet strijders ingeval van oorlog zeide hij dat de algemeene regel is dat inwonende vreemdelingen niet onderworpen zijn aan krijgsdienst; de eenige uitzondering is dat vreemdelingen mogen opgeroepen worden om een inval van barbaren tegen te staan en zij mogen opgeroepen worden voor politie dienst ter handhaving van de orde. Andere vragen beantwoordende verklaarde hij dat de onderdanen van vijandige staten gelast mogen worden het gebied te verlaten binnen een bepaalden tijd, maar de onderdanen van neutrale staten kunnen niet bevolen worden het land te verlaten dan onder omstandigheden van militaire noodzakelijkheid. De straffen voor alle overtredingen der krijgswetten, hetzij de rechten van strijders of nietstrijders rakende, vallen onder het hoofd van vijandelijke weerwraak zooals het weigeren van kwartier.

GEEN 48-UUR ULTIMATUM.

PRETORIA, 13 SEPT.—(*Reuter.*)—De uitvoerende raad is nog steeds bezig met het ontwerp antwoord.

Een communicatie is ontvangen van de imperiale regeering, verklarende dat hoewel zij verlangend is naar een spoedig antwoord, zij de regeering niet wenscht te binden aan 48 uur, met 't oog op den ernstigen aard van de gevolgen.

Het antwoord komt waarschijnlijk morgen voor den raad. De opgewondenheid is bedaard, en het gevoelen is dat de zaken wat beter staan.

NOG EEN VOLUNTIERKORPS.

SALISBURY, 13 SEPT.—(*Reuter.*)—Een beweging is er gaande om een voluntierkorps te vormen tegen Transvaal in geval van vijandelijkheden.

DE HEER PAKEMAN NAAR JOHANNESBURG.

DURBAN, 13 SEPT. — (*Reuter.*) — De heer Pakeman is hedenavond per mail vertrokken om Vrijdag te Johannesburg te verschijnen in zijn zaak. De Transvaalsche autoriteiten weigerden zijn verzoek voor een uitstel van een week van het verhoor.

DE BEWEGING IN HOLLAND.

Wij hebben onlangs een manifest meegedeeld gericht aan het Engelsch volk, waarin het Nederlandsche volk een beroep doet op Engeland om af te laten van Transvaal. Dit manifest dat opgesteld was door de Ned. Zuid Afrikaansche vereeniging, was na eenige weken voorzien van 140.147 handteekeningen. Het is in het Engelsch vertaald en naar wij vermeld vinden in de meeste Engelsche bladen opgenomen. Door den "Centrale Bond van Oranjevereenigingen" is een zelfstandig adres aan het Engelsche volk verzonden uit naam van 700 bij den Centralen Bond aangesloten leden te Amsterdam.

Van den "Ned. Vrouwenbond ter Internationale Ontwapening" zijn een drietal stukken uitgegaan:

1o. een missive van het bestuur aan den president der Zuid-Afrikaansche republiek;

2o. een adres van het bestuur aan H. M. de koningin van Engeland;

3o. een motie aan het Engelsche volk.

In de voornaamste steden zijn groote vergaderingen gehouden waarop met veel geestdrift resolutien werden aangenomen, de hoop uitsprekend op een vredelievende oplossing, de houding van Engeland sterk afkeurend en die van Transvaal prijzend en waarin blijdschap geuit wordt dat de Vrijstaat aan Transvaal zoo trouw blijft. Naar aanleiding van dergelijke moties ontving de commissie van een vergadering te Rotterdam een dankbetuiging namens de regeering der Z.A.R. van dr. Leyds, terwijl een vergadering te Dordrecht telegrafisch bedankt werd door een dankbetuiging van president Steyn, gezonden aan den vertegenwoordiger van den Vrijstaat in Den Haag, dr. Muller.

Er heeft zich een Nederlandsch comité gevormd waarin zich vertegenwoordigers bevinden van bijna alle richtingen en partijen. Dit zou de beweging verder organiseeren.

Nog vonden wij vermeld dat het bestuur van het "Roode Kruis" in Nederland bezig is met besprekingen voor de uitzending van het benoodigde voor ambulance in Zuid-Afrika.

ONJUISTE BERICHTEN.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Iemand prees *The Friend of the Free States* omdat die courant zich zooveel moeite geeft om de wereld te willen wijs maken dat nauwere vereeniging tusschen de twee Republieken niet gewenscht is. Nu *The Friend* is niet het eenite nieuwsblad dat zich schuldig maakt aan de verkondiging van die vergecfsche "nonsens" ook de *Clarion*, een nieuwsvelletje dat te Jagersfontein uitgegeven wordt, beijvert zich zeer om een of andere reden, stellig niet uit overtuiging, om zijn bevend stemmetje tegen nauwere vereeniging te laten hooren, en geeft zelfs voor dat de boeren van het Jagersfontein distrikt zijn zienswijze deelen Zooals alle couranten van dat gehalte, kwalificeert de *Clarion* zijne berichten met de uitdrukkingen: "Het wordt bericht," "men zegt," "wij vernemen" enz., uitdrukkingen die den courantlezer al dadelijk doen denken: "dat bericht is leugenachtig." Immers als de *Clarion* meent dat zijn bericht vertrouwbaar is, waarom dan niet den naam van zijn berichtgever genoemd, die als hij vertelt wat eerlijk waar is, er toch niets op tegen kan hebben als daar b. v. gezegd wordt: "De heer 'Jan Smit' een boer goed bekend met het gevoelen van de ingezetenen van dit distrikt deelt ens mede, enz," dan zou men kunnen oordeelen of de heer Jan Smit wel in staat is om te spreken voor zijne landgenooten.

Doch dit is nog lang niet al. Het halfgekookte bericht van de *Clarion* valt mijnheer Reuter Agent onder het oog, hij grijpt het op, snelt naar het telegraafkantoor, seint het nieuws over aan de *E. P. Herald*, *S. A. News*, *Ons Land*, en misschien ook aan den heer Chamberlain en seint het over niet zooals het is, neen het twijfelachtige daarin moet verwijderd worden, de woorden "het wordt bericht" "wij vernemen" worden weg gelaten en het resultaat is, dat een misleiding waarvan de Jingos zullen zoeken voordeel te trekken, de wereld ingezonden is.

Nu mijn doel is niet om veel te schrijven. Alleen wil ik nog dit zeggen dat de boeren van Fauresmith en Jagersfontein hoewel zij misschien voor eenvoudig versleten worden, toch maar al te goed begrijpen dat vereeniging, hoe nauwer hoe beter, met onze stam en bloedverwanten in de Transvaal of waar ook al, goed is. Deze nauwer vereeniging werd niet aangegaan met het oog op een oorlog tusschen de Transvaal en Engeland maar omdat wij gevoelden dat het tot onderling voordeel voor ons was op elk gebied, en nu de onafhankelijkheid van den Staat waarmede wij in een heilig verbond getreden zijn bedreigd wordt, zullen wij niet lafhartig terugtrekken ten spijte van wat de *Clarion* debiteert. Men zegt dat de Vrijstaat wel veel kan verliezen en niets winnen door nauwere vereeniging met de Transvaal doch wij kunnen de geschiedenis van de Diamant Velden en van Basutoland maar nog niet vergeten. Wie kan het ons kwalijk nemen als wij vast besloten zijn om te staan als één man met de Transvaal tegen het God tergend geweld van een kapitalisten kliek die openlijk gesteund wordt door Mr. Chamberlain. Hoe zijn wij teleurgesteld! Engeland zoo gevierd om zijn grootmoedigheid, en rechtvaardigheid of wat de Engelschen noemen *fairplay* is gevallen, en gebruikt zijn macht om een kleinen en zwakken staat te onderdrukken en van zijn duurgekochte en hoog gewaardeerde onafhankelijkheid te berooven. Engeland speelt de rol van geweldenaar. Engeland leent zich aan de Chartered Company, die teleurgesteld met Rhodesia en de goudmijnen aldaar die maar niet willen betalen, het oog begeerig heeft gericht op Johannesburg, en al kost het ook stroomen bloeds, de Transvaal moet vallen in de handen van die geldzuchtige company. Let er op, niet Engeland maar de Rhodes partij wil de Transvaal hebben. De Transvaal met zijn minerale rijkdommen moet een deel gemaakt worden van Rhodesia. Al kunnen wij ons nog verzoenen met het denkbeeld van door Engeland geregeerd te worden, onder de gewetenlooze Chartered regeering willen wij niet staan, dan sterven wij liever in de verdediging van ons gemeenschappelijke recht.

Ik ben,
EEN BOER.

Christelijke Jongelingsvereenigingen.

KLAASVOOGDSRIVIER.

8 September 1899.

Notulen eener vergadering in verband met de Christelijke Jongelingsvereeniging alhier, gehouden op den 6den laatstleden.

De vergadering werd geopend met het zingen van Gezang 33 vers 1, en gebed door den voorzitter.

Nadat de notulen gelezen en onderteekend en eenige voorstellen behandeld waren, ging men over tot het werk.

Het debat: "Wat is een zwakker punt in een karakter, een slecht humeur of hoogmoed?" bij de laatste vergadering uitgesteld, werd ingeleid door den heer Jac. van Zijl, die een slecht humeur zwakker achtte.

De heer Kriel openeerde.

Na heel wat discussie bracht men het tot stemmen en de uitslag was 11 met en 12 tegen inleider.

Wij vergaderen D.V. den 20sten e.k., wanneer J. M. van Zijl het journaal zal lezen. De andere werkzaamheden zijn: een lezing en twee voordrachten.

Men sloot met het zingen van Gezang 130 vers 1 en gebed door A. Kok, sr.

G. WOLFAARDT,
Secretaris.

SWELLENDAM.

9 September 1899.

Heden avond werd alhier in de zaal der vereeniging, de veertiendaagsche vergadering gehouden. De ruime zaal was goed gevuld met een paar honderd jongelieden en ook verscheidene grijsaards. Na het gezang en de opening met gebed door den voorzitter, ds. Botha, werden de notulen door den secretaris, den heer T. Steyn, gelezen en door de vergadering goedgekeurd.

Werkzaamheden: voorlezing door den heer L. Joubert: "Is dansen zonde?"

Het was een zeer gepast stuk met nuttige wenken.

Piano solo door jongej. M. Steyn.

Debat: "Is de door den ed heer Merriman voorgestelde inkomst en belastingbill billijk en wenschelijk?"

De openaar, de heer Paul Steyn, bewees in eene zeer duidelijke en gepaste toespraak de wenschelijkheid en geschiktheid van die bill.

De tegenstander, de heer C. Joubert, trachtte weder in eene welsprekende toespraak de onbillijkheid van de bill te bewijzen.

De heeren G. Joubert, sr., W. Wessels en G. Joubert, jr., spraken ten faveure van de bill. De heer Alexander van Zijl sprak tegen de bill. Na repliek van opponent en openaar, werd gestemd met den uitslag dat allen met den voorstander, den heer Steyn, stemden, en dat zelfs de twee tegenstanders, de heeren Joubert en Van Zijl erkenden dat zij tegen hun gevoelen, maar slechts om discussie uit te lokken, tegen de bill gesproken hadden. Dus keurde de vergadering het besluit van de wetgevende vergadering goed, maar dat van den wetgevenden raad af.

Verder werk: een gepast lied door het koor gezongen; en een zeer nuttige toespraak door ds. Van der Merwe, Barrydale. Na dankgebed door ds. Van der Merwe en gezang, ging men wel voldaan uiteen.

PAARL.

MAGISTRAATSHOF.

(*Voor den heer W. R. Piers, res. magistraat*).

MAANDAG, 11 SEPTEMBER.

CIVIELE ZAKEN.

Cleghorn & Harris vs. Ernest H. Furley voor £2 1s 2d.

De heer Van Eyk voor eischers; gedaagde afwezig.

Provisioneele uitspraak tegen verweerder met kosten.

D. J. Schneider vs. C. Schippers voor £3 6s.

De heer A. During voor eischer.

De heer Geo. Schneider gaf getuigenis, waarna tegen gedaagde, die afwezig was, uitspraak gegeven werd.

CRIMINEELE ZAKEN.

DIENSTVERLAAT.

Antonie stond beschuldigd den dienst van den heer A. Jurgens, zonder verlof of oorzaak, verlaten te hebben.

Uit het getuigenis van klager bleek het dat hij beschuldigde een duw gegeven had, hetgeen oorzaak was dat Antonie wegliep.

De zaak werd vervolgens van de hand gewezen.

DRONKENSCHAP.

Frans Pieters moest 5s. en Charlie Stevens 10s. betalen of 7 en 14 dagen, respectievelijk, ondergaan wegens dronkenschap.

ZONDER LICENTIE.

Florie Michael, een uitlandsche gekleurde dame, werd schuldig bevonden zonder een rondventers licentie goederen verkocht te hebben en met £1 10s beboet en bevolen een licentie te nemen.

DINSDAG, 12 SEPTEMBER.

Gert Gertse en Alie Goliath werden schuldig bevonden aan dronkenschap.

Uitspraak: Gertse, 20s of drie weken, Goliath, 5s of 7 dagen.

DIENSTVERLAAT.

Lea en Anna werden elk met 20s beboet of, in gebreke, één maand harden arbeid omdat zij den dienst van den heer A. W. Eksteen onwettig verlaten hadden.

NIEUWS UIT DE PAARL.

ROEST.

Uit verschillende deelen van het distrikt komen berichten, dat de roest in haver uitgebroken is. Het werd gevreesd dat deze vernielende pest zich spoedig tot de andere graansoorten zou uitstrekken, doch met de verandering ten goede in het weder zal zulks mogelijk niet gebeuren en kan men eene goede oogst verwachten.

HET TERREIN.

Degenen die eene kostelijke verbetering begeeren te zien, zouden wel doen over eenige weken een bezoek aan de speelgronden te brengen. Reeds zijn er nette loodsen of ,,sheds" ter lengte van 400 a 500 voet opgetrokken en is men bezig nog één aan de noorder zijde van het paviljoen te plaatsen, die eene lengte van 250 voet hebben zal. Ook worden pakhuizen gebouwd dewelke door een muziekstand zal gevolgd worden. De ,,stand" zal groot genoeg zijn tusschen de 80 en 90 muziekspelers te bevatten. Al de gebouwen worden tegen eene koste van over de £700 opgetrokken en zullen, wanneer voltooid, een goede vertooning maken, en daarbij 't speelterrein in waarde doen stijgen.

DOODGESTOOTEN.

De vorige week werd een kostbaar paard van den heer D. Theron, Boven Paarl, gedood, doordat een koe het met hare hoorns in zijn lijf boorde.

ONZE JONGELIEDEN.

Dames en heeren dienen in gedachten te houden dat de jaarlijksche vergadering van de christelijke jongelieden vereeniging op aanstaanden Dinsdagavond aan het publieke schoolgebouw zal gehouden worden. Zooals bekend werd bij de laatstgehoudene jaarlijksche vergadering besloten ook dames in de vereeniging op te nemen, en het is vooral bij de dames bij wien wij willen aandringen om de vergadering op Dinsdagavond bij te wonen, opdat zij voor zichzelven mogen zien of het de moeite waard zal zijn zich bij de vereeniging te sluiten. Verder worden allen die het welzijn der jongelieden wenschen te bevorderen uitgenoodigd tegenwoordig te zijn. Ds. Moorrees zal den voorzitterstoel bekleeden en er zal een interessant verslag voor de vergadering gelegd worden.

Debatsvereeniging Gedenkschool

9 September 1899.

Vergadering gehouden 9 September 1899.

De notulen der laatste vergadering werden gelezen en goedgekeurd. Het werk was als volgt:—E. S. van Niekerk leverde een recitatie getiteld "Een verijdeld huisbezoek." D. van der Heever kwam daarna aan de beurt met een Hollandsche lezing over "Talen." Vervolgens leverde H. van Niekerk een Hollandsche opstel getiteld "Stelt niet uit tot den dag van morgen," en sprak J. Nieuwoudt als 1ste improvisator over "De vier jaargetijden." Een Engelsche lezing werd gegeven door W. Vorster getiteld "Peter the Great." H. J. Botha als 2de improvisator sprak over "Ons parlement," en nadat T. Theron een vrije voordracht geleverd had over "Oplettendheid", sprak E. S. van Niekerk als 3de improvisator over "Dr. Muir." Daarna leverde W. van Vuuren een Engelsche recitatie getiteld "Carablanca," en tot slot werd nog het journaal door J. G. Perold gelezen.

Na het lezen der werk- en naamlijst door den secretaris, verdaagde men.

J. G. PEROLD,
Secretaris.

De Brandziektewet.

Bosjesmansvlei, 4 September 1899.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Er wordt zooveel gesproken omtrent welke de beste dip is ter uitroeiing van brandziekte, doch mijns inziens, is de groote vraag: Hoe moeten wij de verschillende dips gebruiken? Zoover ik ondervonden heb, en ik moet zeggen dat ik in den laatsten tijd met heel wat soorten van dip heb kennis gemaakt—zijn al de dipstoffen geschikt om brandziekte uit te roeien, mits men maar op de rechte manier te werk gaat. Doch hier ligt juist het kwaad. De overgroote meerderheid onzer schaapboeren gelooven niet aan de uitroeiing van brandziekte, gelooven niet dat brandziekte alleen ontstaat door een insekt, en dat dat insekt in de kraal even zoo goed leeft als op het schaap. Ja, men vindt sommigen die niet eens gelooven dat brandziekte aanstekelijk is. Eigenlijk kan men ook niet zeggen dat zij een aanstekelijke ziekte is, want de luis klimt van 't eene schaap op het andere. Om nu tot de dipkwestie terug te komen: sommigen meenen dat de regeering kalk en zwavel en tabak extract verplichtend moet maken, doch gesteld dat deze de eenige doeltreffende dips zijn, dan ben ik verzekerd er van, dat alles nog niets zal helpen voordat men niet geloofd dat het kwaad ruim zoo erg in de kraal ligt als op het schaap. Om een schaap van brandziekte te zuiveren is geen kunst, doch met een kraal gaat het, zelfs bij den gewilligsten boer, maar moeilijk, en daarom vrees ik dat het gratis verschaffen van dip voor ontsmettings doeleinden voor de aanstaande gelijktijdig dipping maar weer in de meeste gevallen een mislukking zal wezen. Het is dus gekheid om een bijzondere dip aan te bevelen, zoolang men niet gelooft dat men met een insekt te kampen heeft, waarvan onze kralen de eigenlijke broeinesten zijn.

De uwe,
D. S. BOTHA.

,,EEN WIJNBOERZOON IN DE FRANSCHE WIJGAARDEN," door advokaat Malan (thans redakteur van ,,Ons Land.") Prijs 1s., postvrij. Verkrijgbaar bij de drukpers maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co. (beperkt.) Wie een goed en nuttig boek voor een wijnboer wil hebben, dat niet alleen veel informatie over het maken van wijn geeft, maar ook vooral over de ,,Phylloxera" handelt, die moet zonder verzuim dit werk bestellen. De aanbeveling door den ed. heer J. H. Hofmeyr (Onze Jan) aan dit boek gegeven is reeds van zelf een bewijs van de waarde er van.

ZIE OMMEZIJDE EN BIJVOEGSEL.

DORDRECHT.

5 September, 1899.

Heden hebben wij een prachtigen zomerdag. Zeer aangenaam, na de vele onstuimige gure dagen die wij in de laatste weken gehad hebben. Verleden week hadden wij rijp, maar die heeft weinig kwaad aan de vruchtboomen gedaan.

De prisoniers zijn druk bezig om boomen in de straten te planten; daar dit dorp aan de helling van een berg ligt, heeft het geen leiwater in de straten, en moet het water in vaten bij de boomen gebracht worden, om ze te doen groeien, maar zijn zij aan het groeien, dan behoeft er geen water meer aan gebracht te worden. De straten zijn redelijk goed voorzien met boomen, maar er is nog plek voor eenige honderden.

Maandag werd bij de N. G. gemeente eene gecombineerde kerkeraadsvergadering gehouden, om ouderlingen en diakenen te kiezen in de plaats van hen, die met het einde van het jaar moeten aftreden. Als ouderlingen werden gekozen de broeders H. P. Venter, Philip J. Roodt sr.; en herkozen, Adries J. Greyling en I. M. de Beer. Als diakenen werden gekozen, de broeders: Steph. S. Fouche jr., C. P. Naude, Johan C. van Heerden, Michiel van Rugen en Fred. J. Wepener.

Hier is onlangs bij de N. Ger. Gemeente een zangkoor opgericht onder de bekwame leiding van den orgelist Fred. Glock. Eenige oude achtenswaardige leden der gemeente vonden zich bezwaard, dat het koor gewijde liederen zong, gedurende de kollekte en andere pauzes. Bezwaren en verzoekschriften werden tegen en vóór dat zingen, bij den kerkeraad ingediend. Gelukkig heeft de kerkeraad een middenweg gevonden, en beide partijen zijn tevreden. Het koor dat eenige Zondagen gezwegen heeft, zal voortaan weer zingen. Het H. Avondmaal zal op den eersten Zondag in November gevierd worden.

Afdeelingsraad Philipstown

Notulen van de 95ste vergadering van den afdeelingsraad van Philipstown, gehouden op 5 September, 1899.

Tegenwoordig al de leden behalve de voorzitter.

Gekozen tot voorzitter de heer P. J. Smit.

Notulen gelezen, goedgekeurd en geteekend.

Rapport gelezen van den Xanthium Spinosum inspecteur, J. J. Louw.

Den secretaris wordt gelast, op voorstel van den heer P. S. du Toit, gesecondeerd door den heer Z. B. Jansen, den inspecteur uit te betalen.

Gelezen tenders van de heeren P. Venter, voor de Krankuil, Petrusville en Boesmanstuin wegen, £90; H. Jooste, Boschkop weg, £37; P. J. du Plessis, Krankuil, Petrusville weg, £44, A. P. Fourie, Krankuil, Petrusville en Boesmantuin wegen, £75; J. van der Merwe, Krankuil, Petrusville en Boesmanstuin wegen, £68; J. A. Jooste, Bramberg weg, £50; L. J. du Plessis, Pramberg en Swanepoel pan wegen; £50, H. C. du Preez, Swanepoel Pan weg, £25; Boschkop weg, £25; Brummersdam weg, £20; Petrusville, Boesmantuins weg, £35; A. van der Merwe, Krankuil, Petrusville en Boesmanstuin wegen, £95, voor de eerste jaar; £90 voor de tweede jaar en £85 voor de derde jaar; J. L. de Beer, Petrusville naar Boesmanstuin weg, £36; D. J. Wiid, Krankuil, Petrusville en Boesmanstuin wegen, £60; en Krankuil en Petrusville weg, alleen, £34; D. J. Poolman, Krankuil, Petrusville en Boesmanstuin wegen, £57; H. J. du Plessis, Brummersdam weg, £16; Bramberg weg, £32; en Boesmanstuin weg, £52; en J. J. Naudé, Boschkop weg, £26; Boesmanstuin weg, £33; Swanepoel Pan weg, £26; Brummersdam weg, £15; of al de wegen samen voor £94.

Voorgesteld door den heer J. H. Potgieten, gesecondeerd door den heer Z. B. Jansen: dat de tender van den heer J. J. Naudé voor den tijd van drie jaren aangenomen worde, tegen £94 per jaar, voor de Swanepoels Pan, Boschkop, Brummersdam en Boesmanstuin.

Hiervoor stemden den voorsteller en secondant.

Voorgesteld door den heer P. S. du Toit, gesecondeerd door den heer I. D. du Plessis: dat de tender van den heer H. J. du Plessis aangenomen wordt, tegen £16 per jaar, voor den Brummersdam weg, voor drie jaren, en van den heer J. J. Naude, ook voor drie jaren, van den Petrusville, Boesmanstuin weg, tegen £33 per jaar, Boschkop weg tegen £26 per jaar, en van den Swanepoels Pan weg tegen £26 per jaar.

Met meerderheid van stemmen aangenomen.

Met betrekking tot den Petrusville, Krankuil weg wordt met meerderheid van stemmen besloten, op voorstel van den heer I. D. du Plessis, gesecondeerd door den heer P. S. du Toit: dat de tender van den heer D. J. Wiid aangenomen wordt, tegen £34 per jaar, voor drie jaren.

De heer L. B. Jansen stemde in de minderheid.

Besloten op voorstel van den heer P. S. du Toit, geesecondeerd door den heer I. D. du Plessis: dat de secretaris aan den heer D. J. Wiid kennis geve dat zijn tender aangenomen is, onder voorwaarde echter dat hij den naam van een grondeigenaar binnen acht dagen aan den secretaris moet opgeven, die gewillig is om zijn borgakte te teekenen in plaats van den heer J. P. J. van der Walt, in gebreke waarvan de secretaris weder tenders moet vragen.

Gelezen circulaire van den ond r koloniaalen secretaris, gedateerd 8 Juli, 1899, den raad verzoekende zijne opinie uit te spreken met betrekking tot de betaling van raadsleden die zitting hebben op een hof aangesteld onder secties 3, 20 en 251 van wet 40 van 1889.

Den secretaris wordt gelast te antwoorden dat de raad de voorstellen als omschreven in de circulaire goedkeurt.

Petitie gelezen van den heer N. A. Vorster en acht anderen, den raad vragende om het pad te laten repareeren van af De Drift in Hondeblufspruit op Joubertsgat tot bij het hek van Petrusville.

Voorgesteld door den heer Z. B. Jansen, gesecondeerd door den heer I. D. du Plessis: dat de som van £2 10s. toegestaan worde aan memorialisten op het £-voor-£ beginsel, en dat raadslid I. D. du Plessis verzocht worde om toe te zien dat het geld behoorlijk besteed worde zonder dat de raad verder beschouwd zal worden aansprakelijk te zijn voor gemelden weg.

Algemeen aangenomen.

Rapport van den weg-inspecteur gelezen en aangenomen.

Besloten dat de secretaris afschriften van de nieuwe schattings lijst aan den heer J. W. Curlewis, Petrusville, zende, en dat de kennisgeving met betrekking tot het hooren van objecties ook in „Ons Weekblad" geplaatst worde.

Het hof voor het hooren van objecties en bevestigen van gemelde lijst zal gehouden worden op Dinsdag, den 7den November, 1899.

De secretaris doet verslag: Balans in kas, £95 15s. 5d., inkimsten£103 2s. 3d., totaal £198 17s. 8d.; uitgaven £98 12s. 3d., balans in kas £100 5s. 5d., totaal £198 17s. 8d.

Hierop verdaagde de vergadering.

De Liverpool en Londen en Globe assurantie maatschappij verzekert tegen brand tegen de beste rato's, in stad of op het platteland Agenten voor de maatschappij worden vereischt De heer William Hay is de ak bestuurder. Postbus 317, Kaapstad.—Adv.

Te Londen is onlangs overleden, Baron Albert Grant, wiens leven den modernen tijdgeest weerspiegelt. Grant werd in Duitschland geboren en heette oorspronkelijk Gottheimer. In Engeland aangekomen, richtte hij verschillende maatschappijen op en werd hij spoedig een held in de groote wereld. Zijn plannen waren wel wat te groot en optimistisch, doch velen volgden hem en bloeiden, totdat de terugslag plotseling kwam. Grant, die eerst verafgood was, die aan Londen een zijner mooiste pleinen (Leicester Square) ten geslhenke gaf, die met verpletterende meerderheid tot parlementslid werd gekozen, en een paleis bewoonde dat vorsten niet zouden kunnen onderhouden, werd nu veracht en bedreigd. Hij verloor alles wat hij had en zijn naam werd gevloekt. Hij was geen oplichter, doch was te onbekend met de vele groote wenken die zijn maatschappijen zouden verrichten en hield zich meer op met beursspeculaties dan met vruchtgevenden arbeid. Na zijn val leidde hij een teruggetrokken leven. Zijn leven en streven hebben, naast het opwekken van beurszwendel en te groote speculatie ook een gezonderen invloed gehad, door het verlevendigen van het wettige geldverkeer en 't aanmoedigen van industrieele ondernemingen.

Kunst Tanden.

RAADPLEEG voor de Beste, Goedkoopste Kunsttanden de den Oud Geëstableerden Tand Dokter,

Mr. NOLAN, R.D.S.,
AAN HET
ZUID-AFRIKAANSCHE
Tandheelkundig Inst.,
STRAND STRAAT,
(naast Amos Boarding-Huis).

Gebitten van £5 5s., en Trekken zonder pijn 2s. 6d.

ALLE TANDEN GEWAARBORGD.

PLAK-PAPIER.

Voor gij ergens elders koop, schrijft eerst aan

GUSTAF ANDERSON & CO.,
35, Lang Straat, Kaapstad,
Om patronen van hunne prachtige Plakpapieren.

VERF, VERNIS, en SCHILDERWAAR
TEGEN ZEER BILLIJKE PRIJZEN.

Een prachtig assortiment Lincrusta, en alle andere sorten Versierselen.

Gustaf Anderson & Co.,
35 LANG STRAAT, KAAPSTAD.

"Brewers Grains."

Erkend als 't Beste en Goedkoopste Voedsel voor Koeien, Varkens, enz.

1/6 per Mud-zak aan de Ohlson's Brouwerijen.
2/- per Mud-zak aan Newlands Station.

W. L. EDWARDS,
Newlands.

OOK GOED VOOR HOENDERS.

EEN man met een kaal kop, komt maar zwaa door de Wereld. Daar is nog hoop voor hem als hij Wheeler's Capillarine gebruikt, he is het beste Haar-middel in ons Land; met postgeld 3s 9d.—Agenten HEYNES, MATTHEW Co Kaapstad, Chemisten ...oogisten.

STEENKOOL, STEENKOOL.

R. WARNER & Co. hebben zoo even ontvangen een scheepslading
Huis-, Stoom- en Smids-Steenkool.
Zij hebben eveneens in voorraad Gas- en Smelteri Cokes, en Houtskool, Klipzout, Lijn-zaad, Oliekoeken, enz Alles tegen de laagste markt-prijzen

R. WARNER & Co.,
22, BARRAKSTRAAT, KAAPSTAD

GESTOLEN.

OP de plaats Doovenkuil, district Britstown, een licht bruin Paard, 4 jaar oud, smalle bles, een hart gebrand op linkerbout, 10 shillings belooning aan dengene die kennis geeft van zoodanig Paard aan

P. J. JOUBERT,
Phillipstown.

BOOMPJES! BOOMPJES!

BLAAUWGOM, Hekkia, Cypres, in Bakjes, 4/- per 100—bakjes terug; Lemoen en Japonica, eerste-klas, te koop bij

J. J. v. d. MERWE, P zoon,
Burgstraat,
Wellington

KAAPSCHE GOUVERNEMENTS SPOORWEGEN,

Spoorweg Port Elizabeth-Avontuur.

TENDERS worden gevraagd voor den bouw van de Sectie Port Elizabeth-Humansdorp van de bovengenoemde lijn. Voor bijzonderheden zie de *Gouvernements Gazette* van 5 September, en volgende nommers, en ook het nommer van dit blad gedagteekend 7 September, 1899.

JOHN BROWN,
Hoofdingenieur.

Kantoor van den Hoofdingenieur,
Kaapstad, 4 September, 1899.

Goedkoop Beesenvleesch

VAN 5d. tot 6d. per lb. per kwart te verkrijgen bij

O. J. T. DREYER,
Noorder Paarl

Wijn Stekjes te Koop.

10 SHILLINGS PER DUIZEND.

EENIGE duizenden uitgezochte Witte Groendruif en Hermitage Stokken verkrijgbaar bij

GEBROEDERS RETIEF,
Vredenhof, Noorder Paarl

HET BEROEMDE OOGWATER.

EEN bottel bewerkt wonderen en degenen die dit gebruiken zullen erkennen dat het de geheele waarheid is. Met postgeld 3s. zonder postgeld 2s.—Verkrijgbaar bij

HEYNES, MATHEW & Co.,
Chemisten, Kaapstad.

DUNLOP BANDEN.

Buitenbanden, Buizen, Luchtpompen,
Reparatie-benoodigdheden,
Rubber Band, enz., enz.

OM u te verzekeren dat u het echte artikel krijgt, schrijft of vervoeg u aan ons adres, en vraag naar een van onze boekjes "All about Dunlop Tyres." Postvrij.

De Dunlop Luchtbanden Maatschappij, Z. A. Beperkt.
60, Strand Straat,
KAAPSTAD

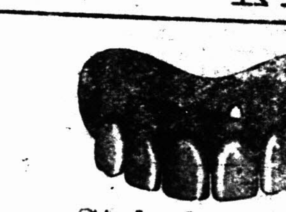

Het Pijnloos Stelsel van Tandheelkunde,
VAN DE AFRO-AMERIKAANSCHE
TANDHEELING MAATSCHAPPIJ,
46, STRAND STRAAT
(EEN DEUR VAN HET WHITE HOUSE HOTEL).

De Voordeelen daarvan zijn:

1. Alle behandeling beslist zonder pijn.
2. Geen Platen of Verhemelten vereischt wanneer ons speciaal systeem van Crown Bar and Bridge-werk wordt aangenomen.
3. Volkomen natuurlijk en voor 't oog gelijk aan echte tanden.

Gebitten van £5 5s. Pijnlooze Uittrekking van 2s. 6d. af

Patienten van Buiten in één Bezoek Geholpen.
UREN: 9 tot 5.30 (Zaterdag inbegrepen) alle tanden gewaarborgd.

Dr. J. E. HARRIS, (D.U.S.A.), D.S.,
Manager.

TIJD IS GELD!

MOLL & COMPAGNIE,
Direkte Invoerders,
MARKT PLEIN, PAARL,

WENSCHEN het publiek in het algemeen bekend te maken dat hunne Nieuwe Stoomzaag Molens te Lady Grey Brug Station in volle werking zijn, zoodat alle orders voor het zagen en schaven van hout met spoed kunnen worden uitgevoerd.

N.B.—Een groote voorraad van Bouw-materialen zoovals Roode en Witte Deelen, Vloer-, Plafond- en Amerikaansche Planken, Dakijzer, Cement, enz., enz., altijd voorhanden.

KLEEDEREN! KLEEDEREN!!

GEMAAKT VOLGENS MAATNEMING
PRIJZEN LAAG! PASSEN GEWAARBORGD!!

J. J. DE VILLIERS
KLEEDERMAKER, WORCESTER,
Zendt regels voor zelfmaatneming en monsters, op aanvrage, per post aan ieder dres in Zuid Afrika.

LLOYDS' "AERMOTOR" Windmolens.

GEHEEL VAN STAAL, GALVANIZEERD NA VOLTOOING, VOLKOMEN BESCHUT TEGEN ROEST, 8 vt., 12 vt., en 20 vt. Wielen, met GEBALANCEERD BEWEEGBARE OF VASTE TORENS, van 20 tot 100 voet hoog.

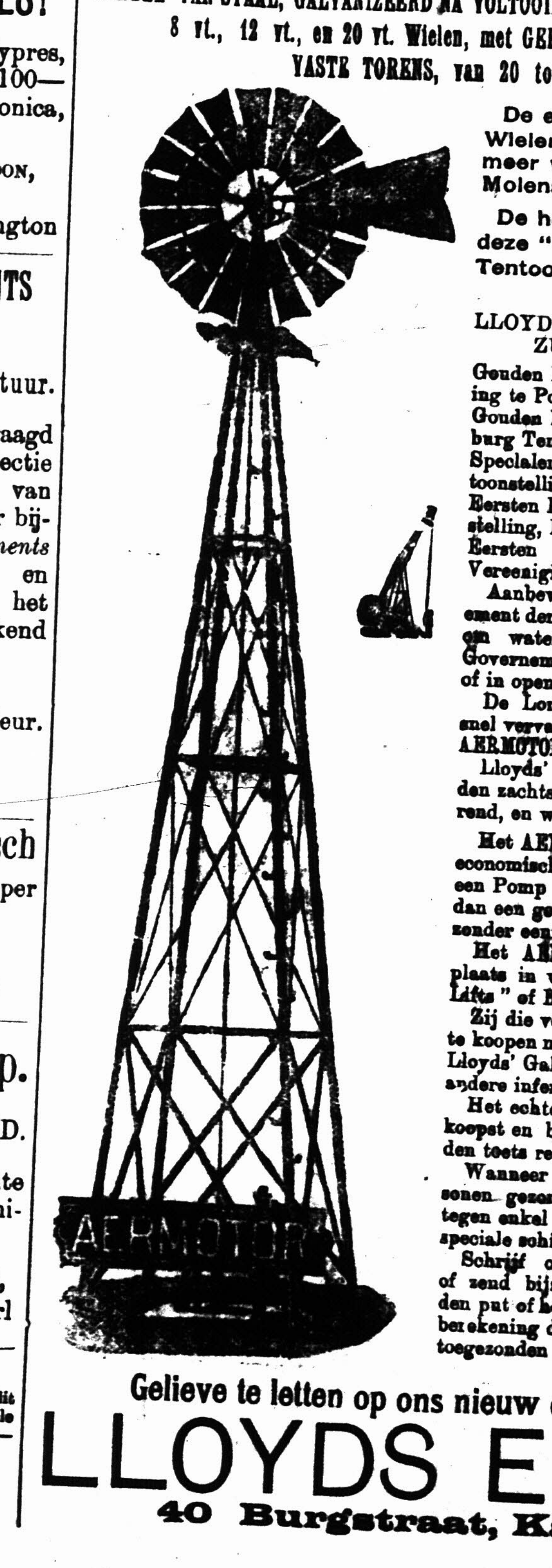

De eenige Windmolens gemaakt met Wielen Beweegbare Torens. Zullen meer water pompen dan eenig andere Molens in de markt.

De hoogste prijs werd behaald door deze "Motors" op de Chicago Wereld Tentoonstelling, 1893.

LLOYDS' AERMOTORS HEBBEN OOK IN ZUID AFRIKA GETROKKEN:

Gouden Medaille van de Landbouw Vereeniging te Port Elizabeth 1894
Gouden Medaille en Eersten Prijs, Johannesburg Tentoonstelling 1895
Specialen Prijs, Westelijke Provincie, Tentoonstelling, Rosebank ... ... 1895.
Eersten Prijs, Westelijke Provincie, Tentoonstelling, Rosebank 1896
Eersten Prijs, Port Elizabeth, Landbouw Vereeniging ... ... 1896.

Aanbevolen door het Besproeiings Departement der Kaap Kolonie, als het best geschikt om water te pompen, gevonden door de Gouvernements Diamant Boren te gebruiken, of in opene putten.

De Lompe houten Windmolen wordt zu snel vervangen door het Stalen Galvaniseerde AERMOTOR.

Lloyds' Stalen AERMOTORS loopen met den zachtsten wind, zijn geheel zelf-regulee rend, en werken met een langen, vasten slag.

Het AERMOTOR is de goedkoopste en meesteconomische Beweegende Kracht ter wereld, een Pomp Toestel kostende een weinig meer dan een goede paard, terwijl het dag en nacht zonder eenig toezicht of kosten werkt.

Het AERMOTOR neemt ook spoedig de plaats in van de logge en kostbare "Noria Lifts" of Bakkies Pompen.

Zij die voornemen zijn Windmolentoestellen te koopen moeten wel onderscheiden tusschen Lloyds' Galvaniseerde Stalen AERMOTORS, en andere inferieure en waardelooze nabootsingen.

Het echte, Lloyds' AERMOTOR zal het goedkoopst en beste bevonden worden, en heeft den toets reeds doorgestaan.

Wanneer vereischt, worden geschikte personen gezonden om het toestel op te zetten, tegen enkel gedeeltelijke reiskosten, of volgens speciale schikking.

Schrijf om prijslijst, en getuigschriften, of zend bijzonderheden omtrent diepte van den put of hoeveelheid water enz., waaruit eene berekening der kosten per volgende post zal toegezonden worden.

Gelieve te letten op ons nieuw en eenig adres.

LLOYDS EN CO.,
40 Burgstraat, Kaapstad.

D. ISAACS & Co.'s

Grootste Onderneming in de Koloniale Industrie

"THE DEFIANCE."

Solide Esschenhouten Slaapkamer Stel, Goedgedroogd Hout en Excellent Afgewerkt.

ONS EIGEN MAAKSEL - £6 6s.

DEZE ILLUSTRATIE IS EEN EERLIJKE AFBEELDING VAN HET
"DEFIANCE" SLAAPKAMER STEL

Bestaande uit:—3 vt. Solide Esschenhouten Kleerenkast, met Spiegel Deur; 3 vt. Solide Esschenhouten Waschtafel, met marmeren blad, hoogen rug en handdoek hanger; 3 vt. Solide Esschenhouten Kleedtafel, met Plaat Glazen Spiegel op spillen.

Wij hebben besloten het Publiek te overtuigen dat het goedkoopen goed huisraad van *ons eigen maaksel* koopen kan, dan de gewone ingevoerde artikelen die op deze markt worden verkocht.

Geïllustreerd Catalogus en Prijslijst franco gepost op aanvrage.

Alle Goederen door ons vervaardigd worden door de Kaapsche Gouvernements Spoorwegen vervoerd tegen 20 per cent minder dan ingevoerd huisraad.

D. ISAACS & CO.,
Vertoonkamers, Langemarkt Straat,
Stoom Fabriek, BARRACK & BOOMSTRATEN
KAAPSTAD.

JAMES WILEY & Co

10 & 12 Darling-Straat.

BIEDEN TE KOOP AAN:

Doorndraad, - - - -
- - - - Gladdraad,
EN
NET OMHEININGSDRAAD,
Omheiningspalen, - - - - - -
Varkensdraad,
- - - - - - - 2 tot 4 voet.

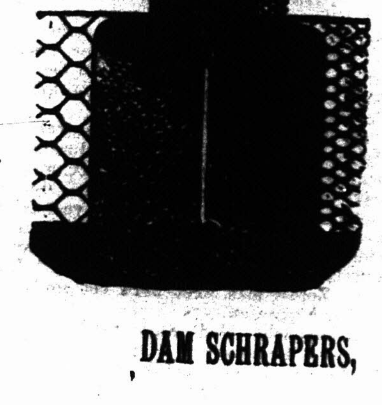

DAM SCHRAPERS,

Galvanisch IJzer,
Galvanische - -
- - Waterpijpen
1 tot 3½.
en alle soorten IJzer Goederen

R. M. ROSS & CO.,

Vestigen de aandacht van Koornboeren op het feit dat de

Massey Harris

Breede Open-eind Binder, (met Roller Assen) nog steeds vooraan staat.

DE popularitei van dit werktuig is te danken aan zijn groote kracht, duurzaamheid en eenvoud. Het zal in alle soorten van Koren en op alle soorten land werken.

Deze beroemde Zelfwerkende Binder heeft zich den meest uitstekenden naam verworven in al de voornaamste graanbouwende landen, en wordt erkend als de best werkende Binder in het land.

Beste Manilla Binder Schroeven.

Om prijzen en volledige bijzonderheden schrijve men aan

R. M. ROSS & Co.,
STRAND STRAAT, KAAPSTAD.

AMERIKAANSCHE ORGELS

R. WARNER & Co. hebben zo ontvangen een consignatie van
AMERIKAANSCHE ORGELS
van de beste makers. Zij bieden deze aan tegen zeer lage prijzen, daar zij binnen een bepaalden tijd verkocht moeten worden. Verschillende grootten, met en zonder registers.

R. WARNER & Co.,
22, BARRAKSTRAAT, KAAPSTAD.

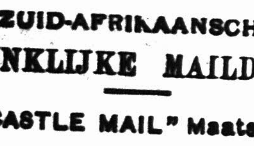

ZUID-AFRIKAANSCHE
KONINKLIJKE MAILDIENST

"CASTLE MAIL" Maatschappij

DE Stoombooten dezer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., naar Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

NAAR ENGELAND.

Sept. 27—NORHAM CASTLE, Kapt. Rendall.
Oct. 11—DUNVEGAN CASTLE, Kapt. Hay.
Oct. 25—TANTALLON CASTLE, Kapt. de la Cour Travers

Tusschenbooten naar Engeland via Las Palmas.

GARTH CASTLE, Kapt. Warden, Ongeveer 14 September.
PEMBROKE CASTLE, Kapt. Marshall Ongeveer 28 September.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Bpkt).

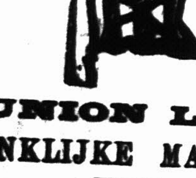

UNION LIJN
KONINKLIJKE MAILDIENST
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ
(BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag ter 4 uur n.m., als onder aanleggende

NAAR ENGELAND.

6 September—GASCON (Dubbel Schroef) Kapt. Armstrong.
30 September—MOOR Kapt. Tyson.
4 October—BRITON (Dubbel Schroef) Kapt. Griffin.
18 October—SCOT (Dubbel Schroef) Kapt. Morton.

TUSSCHENBOOTEN NAAR ENGELAND

GREEK (Dubbel Schroef) Kapt. Chope, Ongeveer 21 September.
GOTH Dubbel Schroef) Kapt. Neilson, Ongeveer 5 October.
GUELPH (Dubbel Schroef) Kapt Hague. Ongeveer 19 October.

Een van de Maatschappij's mooie Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND gangbaar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES naar HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of the Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoomboot Maatschappij, Adderleystraat

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukkers-Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt, aan het kantoor, hoek van Burg- en Nieuwstraat Kaapstad.

Bijvoegsel tot De Zuid Afrikaan vereenigd met Ons Land Zaterdag, 16 September, 1899.

PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

DONDERDAG, 14 SEPTEMBER 1899.

[illegible] raad hervatte om halfdrie uur, de president [illegible] stoel.

KENNISGEVING.

[illegible] Neethling—om voor te stellen [illegible] verslag op de tafel worde gelegd, aan[illegible] bedrag betaald uit de algemeene [illegible] voor het in orde houden en repareeren [illegible] hoofdwegen voor de twee jaren [illegible] aan de wet van 1864 en de twee [illegible] nadat het in orde hou[den] [illegible] was overgenomen door de afdee[lingsraden] [illegible] tevens de onkosten betaald ge[illegible] 1897 en 1898 door de afdee[lingsraden] [illegible] verder den raad te voorzien met [illegible] wat het zou kosten als de regeering [illegible] de afdeelingswegen in orde zou [illegible]

PAPIEREN.

[illegible] van landbouw legde ter tafel: [illegible] met naburige staten in verband [illegible] uitroeiing van sprinkhanen en het [illegible] regeerings entomoloog.

TABAKSBOUW.

[illegible] Pretorius stelde voor dat de [illegible] worde om de al of niet raadzaamheid [illegible] overwegen van 't ondersteunen van [illegible] door middel van premiën of [illegible] Stockenstrom, Fort [illegible] Katrivier ten einde de oprichting [illegible] tabak-extract aan te moe[digen] [illegible] een afdoend middel tegen [illegible] is. Spreker zeide dat [illegible] belangrijke was, schoon sommige [illegible] schenen te denken. De tabak [illegible] belangrijke industrie en in [illegible] werd veel tabak verbouwd, en [illegible] reeds fabrieken tot het bewerken [illegible] van tabak in pakjes. Vroeger [illegible] Oudtshoorn ook het geval, en ook [illegible] werd veel tabak gewonnen. Tabak[illegible] zeer aanbevolen tegen brandziekte [illegible] was zeer goed. Verleden jaar was [illegible] dipstoffen in de Kolonie ingevoerd, [illegible] jaar voor £57,000, en in 1896 [illegible] Onder zulke omstandigheden [illegible] de regeering in overweging moest [illegible] geven van bonussen aan fabrieken [illegible] maken van tabaks-extract dip. [illegible] was juist geschikt hiertoe, daar [illegible] stof verkrijgbaar was. Spreker [illegible] de regeering koloniale nijverheid [illegible] behoorde te ondersteunen, en [illegible] dit voorstel gedaan.

[illegible] Neethling wilde niet tegen den [illegible] gaan, maar men kon niet één [illegible] het andere gaan bevoorrechten. [illegible] deel van het Katrivier distrikt, [illegible] ook de andere distrikten helpen. [illegible] zoo goed was, zouden particuliere [illegible] wel aan de zaak beste[illegible] zich dat er jaren geleden [illegible] naar het westen gezonden was, [illegible] niets van gehoord. [illegible] waren de beste dipstoffen. De [illegible] gesproken van de jam industrie [illegible] maar die industrie kroeg geen [illegible] ondersteuning dan een laag [illegible] bare benoodigdheden. Als [illegible] industrie speciale ondersteuning [illegible] het ook aan andere nijverheden [illegible] jaren geleden gaf de regeering ook [illegible] voor het vervaardigen van kleedings[illegible] wat was het gevolg? De regeering [illegible] geld in de zaak verloren. Hij kon [illegible] motie ondersteunen.

[illegible] Van den Heever zeide dat de [illegible] was, want het vroeg alleen [illegible] de zaak in overweging te nemen. [illegible] werden voorgesteld, waren [illegible] er tegen en dat verwonderde [illegible] meende dat men daardoor het [illegible] hield, want had men hier fabrieken [illegible] men niet zooveel armoede hebben. [illegible] was uitmuntend tegen brandziek[illegible] kalk en zwavel. Het zou [illegible] als de regeering de zaak van het [illegible] tabaksextract ondersteunde. Wat [illegible] het gezegde van de bonussen te Gra[illegible] was dit te wijten aan het verkeerde [illegible] van de fabriek. Als men [illegible] om de wijnboeren in het westen te [illegible] met Amerikaansche wijnstokken, was de [illegible] spreker er niet tegen. Het was wonder[illegible] om te zien dat de Afrikaanders tegen [illegible] waren, terwijl "uitlanders" als de heer [illegible] die ondersteunen wilden. Wat aangaat [illegible] extract als dip zoo beweerde spreker dat [illegible] regeering gezorgd had dat de veeboeren [illegible] tabaksextract van de Arrowbrand voorzien [illegible] dan zou het gevoel van de menschen [illegible] de brandziektewet niet zoo hoog geloopen [illegible]

[illegible] Henry Stockenstrom zou niet de motie [illegible] daar de zaak slechts naar de regeering [illegible] werd, maar hij dacht de motie onge[illegible]. Ten minste, zoover hij wist, hadden [illegible] tabaksbouwers niet om hulp gevraagd en [illegible] dus de zaak maar laten, want anders [illegible] anderen ook om hulp komen vragen. De [illegible] gaan goed vooruit en het was dus [illegible] zulk een motie hiervoor te brengen. [illegible] moest niet zoo zeer op de regeering leunen, [illegible] moesten leeren op eigen beenen [illegible] De voorsteller mocht een aanzoek om [illegible] ontvangen hebben, maar zoover [illegible] hadden de tabaksboeren aan Kat[illegible] ondersteuning noodig en niet daar [illegible]

[illegible] heer Du Toit zeide dat hij eenigszins [illegible] over die oppositie welke er tegen het [illegible] was. De tabakscultuur had schade [illegible] door den invoer van vreemde dipstoffen. [illegible] twijfel of tabak was een goede dip [illegible] dat de regeering deze zaak on[illegible]. Spreker meende echter dat het [illegible] beperkt was, en maakte een amende[illegible] het voorstel betrekking kreeg [illegible] geheele kolonie. Er zou dan gelegenheid [illegible] om in competitie te treden.

[illegible] heer Van Rhijn zeide dat hij niet van [illegible] spreken, maar hij moest toch zeggen [illegible] amendement om de motie algemeen [illegible] kon ondersteunen, want alle dis[illegible] waren niet even geschikt voor tabakcul[illegible] Stellenbossche bijvoorbeeld kon [illegible] goede tabak kweeken. Spreker was [illegible] van de ondersteuning van [illegible] verheden. Wat Oudtshoornsche [illegible] die was goed om te rooken, maar [illegible] tabaksextract. Men had hier gespro[illegible]. Daar had men de Indus[illegible] maar personen die daar hunne op[illegible] waren niet geschikt voor andere [illegible]. Zij kunnen alleen wijn en azijn [illegible] toch kreeg die school regeerings[illegible]. Duizenden ponden werden het [illegible] voor tabak en men moest zien [illegible] te houden.

[illegible] Neethling zeide dat de ambacht[illegible] private inrichting was die niets met [illegible] maken had.

[illegible] Lochner zeide dat hij ondervin[illegible] het dippen met tabak extract. [illegible] die dipstof te bezigen, want [illegible] eerst kooken om 't extract [illegible]. Als men het extract kon koopen [illegible] gemakkelijker wezen. Daarom [illegible] goed zou wezen het maken van [illegible] te moedigen, dat een goed [illegible] uitroeiing van brandziekte [illegible] aanmoedigen [illegible] ondersteunen.

[illegible] Van Eeden zeide dat hij een [illegible] hij zou het terugtrekken [illegible] het reeds gemaakte amendement. [illegible] was voor een enkel distrikt [illegible] geheele Kolonie. Tabak [illegible] dip, en waarom zou men [illegible] voor ingevoerde dippen be[illegible] houden? Er waren een [illegible] de Kolonie die goede tabak [illegible]. Spreker zou voor het [illegible] stemmen.

[illegible] Wilmot hoopte dat de raad de [illegible]. Als tabak goed was [illegible] zonder ondersteuning [illegible]. Wat tabak extract betrof [illegible] beste gezag dat het extract [illegible] werd niets waard was. [illegible] welke de raad onder geen [illegible] aannemen.

[illegible] De Wet zeide dat hij volkomen [illegible] het geen de laatste spreker [illegible] bonussen, maar de tabak in de [illegible] eenige. Tabaksextract [illegible] gebruikt, en gemaakt [illegible]. Spreker was ten gunste van [illegible] de tabakscultuur, maar men [illegible] fabrieken werden opge[illegible] tabaksextract het duurste [illegible] het beste was, want men kon [illegible] gebruiken, hetgeen met kalk en [illegible] geval was, en daarenboven was [illegible] in de aanwending. Tabaks[illegible] was het beste dip dat men [illegible]. Spreker hoopte dat de voorsteller [illegible] op bonussen betrekking had zou terugtrekken, en dan beschouwde spreker het voorstel aannemelijk.

De ed. heer Bellingan zeide dat volgens zijne ondervinding kalk en zwavel goede dipstoffen waren. Het was zeer gemakkelijk tabak-extract te maken. Men kon slechts den avond te voren water op de tabak doen en den volgenden dag had men een tabak-extract zoo goed als men maar kon krijgen voor dipdoeleinden.

De commissaris van publieke werken zeide dat de heer Wilmot gezegd had dat het koloniale tabaks-extract nutteloos was. Juist daarom had men dit voorstel gemaakt om het extract beter te maken. Tabaks-extract was ongetwijfeld een goed dip. Het voorstel was deels om zekere distrikten te ondersteunen in de tabakscultuur. De regeering had reeds vroeger in die distrikten een experimenteele tabaksplaats opgericht, die echter niet beantwoord had, schoon het private ondernemingen aangemoedigd had. Wat bonussen aangaat, daarvoor was geld noodig. Als men het beginsel van bonussen aannam, dan moest men het algemeen toepassen. Spreker meende dat bonussen geen goed deden. De zuivelboerderij was vooruitgegaan zonder bonussen. Het zou niet gaan om hier fabrieken te hebben, want men kon hier niet goedkoop produceeren. Als men dit een fabrieksland wilde maken dan moest men protectie opgeven, want men kan geen fabrieken en dure levensmiddelen ook hebben Bonussen waren geen ware aanmoediging, en als men b.v. een tabaksextract fabriek oprichtte, zou het veel duurder uitkomen dan het ingevoerde. Er was reeds een zware belasting op ingevoerde tabak, en als dat niet genoeg protectie was dan moest men liever de zaak opgeven. Spreker meende dat men de zaak aan private onderneming moest overlaten. Hij hoopte dat na deze verklaring de voorsteller zijn voorstel zou terug trekken. Het was een fout in dit land dat men te veel naar de regeering zag om steun. Het was beter dat men zichzelve trachtte te helpen Hoe minder de regeering met zulke zaken te doen had, hoe beter voor de regeering en voor het land.

De ed. heer Pretorius zeide dat het hem speet dat zijn motie zoo veel tegenstand had gevonden. Hij zou trachten op de geopperde bezwaren te antwoorden, maar misschien zou hij dit niet zoo breedvoerig doen op de opmerkingen van de twee Afrikaanders die Engelsch gesproken hadden. Hij zou met den commissaris van publieke werken beginnen. Die had gesproken van experts, maar spreker moest hem er op wijzen dat de deskundigen gezonden werden met het oog op het kweeken van rook tabak. Het was gezegd dat men te veel op de regeering zag als vader. Spreker meende dat de regeering de vader van het land was, en het was haar plicht nijverheden aan te moedigen door hulp te verleenen. Sir Henry Stockenstrom had gezegd dat hij niet wist of spreker gevraagd was om deze motie in te dienen. Spreker zou hem op dat punt niet willen inlichten, maar wilde slechts zeggen dat het de plicht van ieder lid was toe te zien om iets voor zijne kiezers te doen, en vele arme tabakboeren waren constituenten van sir Henry. Had sir Henry Hollandsch gesproken—hetgeen hij even goed en beter kon doen als spreker—zou spreker hem verder beantwoord hebben. De opmerkingen van den ed. heer Neethling schreef spreker toe aan jalousie. Hij was verbaasd over het ed. lid, dat reeds dertig jaar in den raad had gezeten, en moest denken dat verstand met het rijzen der jaren, daalde. Wanneer er iets voor het westen gedaan moest worden was de ed. heer Neethling er ten gunste van, maar stond de belangen van het oosten altoos tegen, zooals ook bleek bij de motie van spreker in verband met een landbouwschool te Cradock. In verband met phylloxera werden er duizenden ponden in het westen uitgegeven. De regeering moest zelfs de wijnstokken doen uithalen want de boeren konden het niet doen. Waarom hij Stockenstrom speciaal in zijn motie genoemd had was omdat daar volop brandhout was, ingevolge waarvan het extract daar goedkooper zou kunnen bereid worden. Men kon tabak van elders daarheen zenden en op die wijze zou men een extract van egale kwaliteit krijgen hetgeen niet het geval zou zijn als men in verschillende deelen des lands fabrieken ging stichten. De kosten in verband met de stichting van een fabriek waren te groot voor private onderneming; de regeering moest hulp verleenen. De ed. heer Wilmot was tegen de motie, maar hij vergat welke groote sommen door Port Elizabeth en Grahamsstad uit de schatkist getrokken werden. Als het amendement werd aangenomen zou spreker tevreden zijn, maar hij kon niet zijn motie terugtrekken ten gunste daarvan. Bij de stemming op de motie zou blijken of de zoogenaamde progressieve leden waarlijk progressief zullen handelen door voor de motie te stemmen. Zij dienden acht te geven hoe zij hun stem gingen uitbrengen.

De ed. heer Neethling zeide dat de boeren betaald hadden, en goed ook voor elken Amerikaanschen wijnstok dien zij van de regeering hadden ontvangen.

Het amendement werd verworpen verklaard zoo ook het voorstel.

De ed. heer Pretorius vroeg eene verdeeling.

Voorstel verworpen met 11 stemmen tegen en 8 voor.

De divisie lijst was als volgt:—

Voor stemden de ed. heeren Pretorius, Lochner, Van Rhyn, Du Toit, Bayly, Van den Heever, Van Eeden, en De Smidt.

Tegen de ed. heeren Neethling, Dolley, Ross, Faure, Bellingan, Wilmot, De Wet, Smith, Maasdorp, Stockenstrom, en Bradfield.

KOKSTAD ERVEN BILL.

De bill werd van het andere huis ontvangen en voor de eerste maal gelezen.

Tweede lezing bij de volgende zitting van den raad.

STADS EN AFDEELINGSRADEN BALLOTAGE BILL.

Deze bill, van het andere huis ontvangen, werd voor de eerste maal gelezen. Op voorstel van den ed. heer Ross werd de tweede lezing bij de volgende zitting van den raad bepaald.

TOEKENNING KROONLANDEN BILL.

Het huis ging in comité op deze bill, de ed. heer Neethling in den stoel.

Op clausule 3 zeide

De ed. heer sir Henry Stockenstrom dat men hier zeer voorzichtig zijn moest. De regeering had hier het recht zekere beloften aan de opperhoofden te maken, in verwachting dat het parlement die beloften zou goedkeuren. Het was hoog noodig dat als men beloften aan inboorlingen maakte men die zou houden, en daarom zou hij een amendement voorstellen, en graag willen hooren wat de premier hierover zou zeggen.

De premier zei dat wet no. 12 van 1887 een dergelijke bepaling had, voorzieningen makende voor toekenning van gronden. De schrapping der woorden welke het ed. lid voorstelde zou het gemakkelijker maken om grond toe te kennen. Zooals de wet stond moest het parlement de toekenningen goedkeuren. Als de woorden in kwestie dus geschrapt werden zou het veel gemakkelijker gaan om toekenningen te maken.

Sir Henry Stockenstrom zeide dat hij na deze verklaring zijn amendement zou terugtrekken.

De ed. heer Bellingan was verblijd over deze bill. De naturellen waren er en de regeering moest voor hen voorziening maken door hen plaatsen te geven waar zij een bestaan kunnen vinden. Als dat op grooter schaal kon gedaan worden zouden er minder diefstallen gepleegd worden, want als een Kaffer een klein stukje grond had kon hij daar een bestaan vinden. Het zou zeer goed wezen de naturellen op aparten grond af te zonderen.

De ed. heer Van den Heever zeide dat hij geloofde dat sommige der kapiteins salarissen trok, en het scheen dat de opperhoofden in kwestie hunne afstammelingen waren. Hadden ook andere Kaffers het recht om onder die opperhoofden op die gronden te wonen?

De premier zeide dat als de eigenaars van grond, de hoofdmannen, andere naturellen op hun grond houden, die plekken dan onder de locatie wetten vielen. De opperhoofden hadden altoos hun volk rondom zich. De toekenningen waren aan hoofdmannen die groote diensten aan de kolonie hebben bewezen.

De ed. heer Van den Heever zeide dat hij geheel tevreden was met dezen uitleg. Er waren een aantal opperhoofden die diensten hadden gedaan, en die moesten beloond worden. De heer Bellingan wilde te ver gaan. De blanken hadden reeds genoeg grond aan de naturellen gegeven; zelfs rebellen hadden grond gekregen. Spreker was er echter voor om loyale kafferkapiteins met grond te helpen.

De ed. heer Pretorius zou de bill ondersteunen. Hij was blijde dat de regeering nog de kans had om vergoeding te doen aan de naturellen voor bewezen diensten. Het was goed die diensten te erkennen en te waardeeren. Maar men moest de kommandanten en veldkornetten die in de kafferoorlogen van 1847 en 1851 groote diensten aan het land bewezen hadden ook vergelden voor hun diensten door hun of hun nakomelingen plaatsen te geven. Hij wilde dit slechts onder de aandacht der regeering brengen. Misschien kon men volgend jaar wetgeving in dit opzicht inbrengen.

De bill ging nu door comité, werd zonder amendement gerapporteerd, voor de derde maal gelezen, en gepasseerd.

TOEKENNINGEN VAN GROND.

Het huis ging thans over tot het behandelen van zekere besluiten door de wetgevende vergadering genomen, betreffende toekenning van grond.

De ed. heer Wilmot zeide dat dezelfde objecties geldig waren als door hem gemaakt werden omtrent de pensioenen.

De premier zeide dat de papieren op de tafel waren gelegd.

De ed. heer Herholdt zeide dat men alle informatie in de papieren zou vinden die ter tafel gelegd waren. Hij dacht ook dat het goed zou wezen om den raad op het comité te doen vertegenwoordigen. Hij zou echter gaarne zien dat de zaak van Arthur Blum nu beslist werd.

De ed. heer Ross zeide dat deze een harde zaak was.

De aanbeveling werd nu in behandeling genomen en goedgekeurd.

Daarna verdaagde de raad tot Vrijdag, wanneer de overweging der verdere aanbevelingen zal worden voortgezet.

VRIJDAG, 15 SEPTEMBER.

De raad hervatte om half drie uur, de president in den stoel.

KENNISGEVINGEN.

De ed. heer Ross—om te vragen of het thans het plan der regeering is om de bestaande quarantaine regulatiën omtrent ingevoerde honden op Robbeneiland af te schaffen en zoo ja, wanneer omtrent deze restrictiën zullen opgeheven worden.

De ed. heer Pretorius—om den thesaurier generaal te vragen of hij heeft geplaatst of van plan is te plaatsen eene som op de supplementaire begrooting op het £ voor £ stelsel voor de municipaliteit van het dorp Maraisburg om den dam klaar te maken aan de bovenzijde van het dorp en daardoor het dorp te voorzien van water voor besproeiingsdoeleinden.

PAPIEREN.

De ed. heer Merriman legde ter tafel verscheidene imperiale blauwboeken.

BILL OP DEN UITVOER VAN ANGORA-BOKKEN.

Deze bill, van het andere huis ontvangen, werd voor de eerste maal gelezen.

De ed. heer Du Toit stelde voor de tweede lezing op Maandag te nemen.

HOOFDWEGEN.

De ed. heer Neethling stelde voor dat een verslag op de tafel worde gelegd, aantoonende het bedrag betaald uit de algemeene inkomsten voor het in orde houden en repareeren van de hoofdwegen voor de twee jaren voorafgaande aan de wet van 1864 en de twee jaren daarop volgende, nadat het in orde houden er van was overgenomen door de afdeelingsraden; en tevens de onkosten betaald gedurende de jaren 1897 en 1898 door de afdeelingsraden, en verder den raad te voorzien met een begrooting wat het zou kosten als de regeering weder de afdeelingswegen in orde zou houden.

Spreker zeide dat hij dit voorstel deed tengevolge van het select comité aangesteld over afdeelingsraden, en dit comité scheen thans van plan groote veranderingen in de wet te willen aanbevelen, maar het was op het oogenblik geheel en al in het duister omtrent de uitgaven gemaakt, of wat zou het kosten als de wegen weêr onder de regeering kwamen. De commissaris van publieke werken had gezegd dat het heel wat kosten zou, maar het comité had niets om op te gaan. Hij meende niet dat het moeilijk zou zijn de opgaven ter tafel te leggen.

De ed. heer Wilmot secondeerde de motie. Het zou goed zijn de informatie te hebben. Maar het comité was niet in het duistere. Men had veel getuigenis ingewonnen, en het was gebleken dat de belastingen in verschillende distrikten niet eenvormig was. Hij meende dat het goed zou zijn een eenvormige belasting te hebben. Het comité had zeer goede getuigenis voor zich gehad, maar het kon goed doen de gevraagde informatie te verkrijgen, daarom had hij de motie gesecondeerd.

De ed. heer Pretorius seide dat hij ten sterkste tegen het laatste deel van het voorstel was. Gouvernements werk was duur, en het werk werd door afdeelingsraden goedkooper gedaan. De inspekteurs keurden soms de wegen door afdeelingsraden gemaakt af en dat op onbillijke wijze. Spreker zeide dat afdeelingsraden nog een der laatste soorten van locaal bestuur waren, die men had, en hij zou er sterk tegen zijn om hen af te schaffen of de wegen hen te ontnemen.

De ed. heer Van Rhijn zeide dat hij bepaald er tegen was dat de regeering weder de reparatie van hoofdwegen zou overnemen. In vroegere jaren had men geen aangename ondervinding toen de hoofdwegen onder de regeering waren. De ed. heer Wilmot sprak altoos over wegen en accijns, zaken waarvan hij geen begrip had, want hij reisde altoos met den trein en niet met kar of wagen. Hij moest dus liever over deze zaken zwijgen. Men had er ondervinding van dat regeerings werk duur is. Waar de afdeelings raad met £10 kan klaar komen heeft de regeering £100 noodig. Ook zullen er meer inspekteurs moeten worden aangesteld, hetgeen het land een enorme som zou kosten. Er waren geen klachten bij het huis ingediend aangaande de bestaande regeling van zaken, of om verandering vragende. Het was een der laatste dingen die de regeering doen moest om de wegen over te nemen.

De ed. heer Du Toit zeide dat sommige leden het voorstel niet goed hadden gelezen. Het vroeg niet om de afdeelingsraden af te schaffen. Het ed. lid van Grahamsstad had afdeelingsraden op het brein, en was altijd aan het peuteren aan de wet. Spreker geloofde dat als de opgaven gevraagd ter tafel gelegd werden, dat lid geheel uit het veld zou worden geslagen. Het eenige was, dat het de regeering veel moeite zou aan doen. Wat aangaat de inspectie van wegen, zoo waren er bewijzen dat een aantal wegen goed gemaakt werden. Spreker zou het voorstel ondersteunen, al was het alleen om den ed. heer Wilmot te overtuigen.

De ed. heer Bellingan was het eens met den vorigen spreker. De twee vorige sprekers schenen de motie niet goed te verstaan. Ze vroeg slechts om zekere gegevens. Hij was ook van gevoelen dat het te veel zou kosten als de regeering de hoofdwegen moest in stand houden.

De ed. heer Van Rhijn zeide dat het voorstel niet zeide dat men de afdeelingsraden moest afschaffen, maar het was toch de meening van den voorsteller.

De ed. heer Van den Heever zeide dat een der leden die tegen de motie een lange rede had gehouden nu zeide dat hij er voor zou gaan stemmen. Hij kon in deze zaak niet met zijn partij medegaan. Men had gezegd dat de wegen in goede orde gehouden werden door de afdeelingsraden, maar hij kon daarmede niet instemmen.

De ed. heer Van Rhijn: Venterstad!

De ed. heer Van den Heever: Ja, het ed. lid weet alleen van VanRhijnsdorp. Voortgaande zei spreker dat het wel zoo was dat regeeringswerk duurder was, maar het was ook duurzamer. De wegen door de regeering gemaakt waren goed en bleven lang in stand. Spreker gewaagde nu van den weg van Venterstad naar Norvalspont. (De ed. heer Van Rhijn: daar heb je het!) Hij zeide dat deze weg in een onberijdbaren en gevaarlijken toestand was. Men ging er over met groot levensgevaar. De afdeelingsraad wilde niet de weg in orde brengen. Er lag een boel correspondentie op de tafel van het huis betreffende dezen weg, waarin geklaagd en gesmeekt werd, maar tot nog toe was er niets aan den weg gedaan. Hij dacht dat de tijd reeds lang gekomen was om onderzoek te doen naar de werking der afdeelingsraden. Hij was van gevoelen dat als de regeering de wegen overnam, men betere wegen zou hebben, en hij moest dus in deze van zijn partij verschillen.

De ed. heer Van Eeden zeide dat hij van den vorigen spreker verschilde. Als diens afdeelingsraad zulke slechte leden had, was het de schuld van de inwoners. Bij hem waren de wegen goed, en men had slechts een belasting van ½d. in het £, en zijn afdeelingsraad zorgde behoorlijk voor de wegen. Zette men dit werk ook op de regeering, dan zou het te zwaar wezen voor de regeering. Daarom zou spreker nooit er voor stemmen, want de regeering was niet in staat om voor al de wegen behoorlijk te zorgen.

De ed. Van den Heever zeide dat hij niet van den afdeelingsraad van Venterstad had gesproken, maar van "sommige afdeelingsraden."

De ed. heer Sauer zeide dat de uitvoering der motie veel geld zou kosten en het zou eenigen tijd nemen om de informatie te verkrijgen. Hij kon echter zeggen dat het niet waarschijnlijk was dat de regeering de wegen zou overnemen. De afdeelingsraden konden het werk goedkooper doen dan de regeering. De gegevens zouden ter tafel gelegd worden zoodra ze gereed waren.

De ed. heer Neethling zeide dat hij geen discussie over de zaak verwacht, had en wat aangaat het laatste deel was er heel wat oppositie tegen geweest. Doch spreker was volstrekt niet er voor dat de regeering de wegen zou overnemen, want hij begreep dat dit veel meer geld zou kosten, en het was juist zijn doel geweest dit te bewijzen. Spreker was echter blij dat de regeering geen objectie had tegen het ter tafel leggen van de gevraagde verslagen want dan zou het select-comité de vereischte informatie kunnen krijgen.

De motie werd verworpen verklaard, waarop de ed. heer Neethling eene verdeeling vroeg met den volgenden uitslag:

Voor (14): Neethling, Wilmot, Ross, Lochner, De Wet, De Smidt, Bellingan, Van den Heever, Dolley, Du Toit, Smith, Stockenstrom, Maasdorp, Faure.

Tegen (6): Bradfield, Bayly, Graham, Pretorius, Van Rhijn, Van Eeden.

De motie werd dus aangenomen.

KOKSTAD ERVEN BILL.

De thesaurier-generaal de tweede lezing der bill voorstellende, zeide dat het doel der bill was te voldoen aan zekere beloften gedaan aan Adam Kok. Hij zou nu de tweede lezing voorstellen.

De tweede lezing werd aangenomen en de raad ging in comité op de bill, de ed. heer Neethling in den stoel.

De bill ging door comité, werd zonder wijziging gerapporteerd, voor de derde maal gelezen en gepasseerd.

DE VERBETERINGSWET OP AUDITEEREN.

De thesaurier-generaal zeide dat deze bill slechts een formeele was, en dat het niet noodig voor hem was om veel te zeggen, maar er was hem eene Hollandsche vertaling vertoond die geheel verkeerd was, want er kwamen twee clausulen in voor die door het select comité waren geschrapt. Hij zeide dit om verwarring te voorkomen.

De ed. Neethling wilde verder inlichting op de eerste clausule. Hij wist niet of hij de clausule recht las. Zou iemand als hij niet binnen 14 dagen zijn eisch tegen het spoorweg departement inleverde, dan zijn recht verliezen?

De thesaurier-generaal zeide dat de kwestie niets met het publiek te doen had, maar alleen met het houden der boeken in de kantoren van het spoorweg departement. Het publiek kon maanden lang het recht behouden om eischen tegen het departement in te stellen.

De ed. heer Wilmot meende dat de wet niet ver genoeg ging. Er was een geschreeuw als men de afdeelingsraden aanraakte, en hij was verblijd te zien dat er eene bepaling in de bill was betreffende het overchargeeren door afdeelingsraden. Het was ook zeer noodig om de wijze van auditeeren te veranderen. Men moest het stelsel van onverwachte inspecties, zooals bij de banken in zwang, invoeren in verband met de inspectie van publieke kantoren.

De thesaurier generaal zeide dat dit een administratieve kwestie was voor den auditeur-generaal, en niet voor wetgeving.

De ed. heer Wilmot zeide nogeens dat de bill goed was, maar niet ver genoeg ging.

De ed. heer Van Rhijn (die in het Engelsch sprak en bijna onverstaanbaar was) zeide dat de laatste spreker gekozen moest worden tot een lid van een afdeelingsraad, want hij had altijd aanmerkingen op die raden te maken.

De ed. heer Van Eeden wees er op dat de afdeelingsraadsleden geen betaling kregen. Zij moesten voor niet werken. Hij had daar geen bezwaar tegen, maar hier werd over de afdeelingsraden geklaagd. Het scheen hem of de klagers gaarne leden van den afdeelingsraad wilden worden. Hij meende dat er geen reden was te klagen over de afdeelingsraden.

De ed. heer Bellingan zeide dat hij blijde was om te zien dat de gemelde twee clausulen uit de bill waren genomen, anders zou hij tegen de tweede lezing gestemd hebben.

Op eene opmerking van den ed. heer Van den Heever zeide de ed. heer Merriman dat clausule vier der bill in de Hollandsche vertaling verkeerd was, daarom wilde hij de verdere behandeling doen uitstellen.

De ed. heer Van den Heever zeide dat de wegen in Swellendam ook vrij slecht waren. Het doel was niet om afdeelingsraden af te schaffen, maar om toe te zien dat zij hun werk goed deden.

De tweede lezing der wet werd toen aangenomen. Comité op volgende vergadering van den raad.

MUNICIPALE EN AFDEELINGSRADEN BALLOTAGE BILL.

De ed. heer Ross de tweede lezing voorstellende zeide dat hij bijna bang was de tweede lezing voor te stellen, nu er zoo vele verdedigers van afdeelingsraden in dit huis waren Maar hij ging het toch doen. Het doel van de bill was om de geheime stemming of ballotage bij afdeelingsraad en municipale verkiezingen gemakkelijker te maken. De bill was permissief en hij meende dat er geen bezwaar tegen kon zijn. De bill was een geringe wijziging der ballotagewet.

De ed. heer Wilmot zeide dat hij de wet als eene goede beschouwde, en die zou hij ondersteunen.

Tweede lezing aangenomen.

De raad ging in comité op de bill, de ed. heer Neethling in den stoel.

De ed. heer De Wet vroeg of het woord vijf-en twintig meende dat als vijf-en twintig belastingbetalers het vroegen, of dan ballotage moet aangenomen worden.

De ed. heer Ross gaf den noodigen uitleg.

De ed. heer Pretorius zeide op een punt van orde dat er zoo even een bill gepasseerd was, welke hij nog niet gezien had. Was deze een nieuwe wijze van wetten passeeren?

De bill ging door comité zonder wijziging, werd gerapporteerd, voor de derde maal gelezen en gepasseerd.

TOEKENNING VAN GROND.

De raad hervatte het debat op zekere aanbevelingen van het andere huis, betreffende toekenningen van zekere gronden.

Op clausule 1 zeide de ed heer Wilmot dat het 't beste zou zijn om al de voorstellen op eens voor het huis te plaatsen, daar het onnoodig was ze allen één voor één voor te leggen.

De ed. heer Herholdt stelde voor dat deze raad de verschillende recommendatiën zou goedkeuren, hetgeen aangenomen werd.

De raad verdaagde toen om kwart voor 4 uur tot Maandag.

WETGEVENDE VERGADERING.

DONDERDAG, 14 SEPTEMBER, 1899.

Het huis hervatte om 2 uur.

PAPIEREN.

Eenige papieren en rapporten werden ter tafel gelegd, o.a. de papieren in verband met de builenpest. Uit de ingewonnen informatie bleek, dat de verdachte gevallen geen builenpest waren die voorgekomen waren te Lorenço Marques. Daar waren geene verdere gevallen en er was ook geen gevaar van al de verdachte gevallen die elders voorgekomen waren. Alle noodige voorzorg - maatregelen waren echter genomen.

TEMBULAND GROND - ONTEIGENINGS BILL.

De eerste lezing van deze bill werd voorgesteld door den heer Sauer.

De bill werd voor de eerste maal gelezen.

Tweede lezing op 20 dezer.

BRANDZIEKTE-WET AMENDATIE BILL.

De amendementen door het comité in deze bill aangebracht werden door het geheele huis overwogen. Eenige tekst-amendementen werden verder aangebracht.

De heer Zietsman objecteerde er tegen dat deze bill ook van toepassing zou gemaakt worden in de Transkei. Er was nu zulk een clausule in de bill, en hiertegen objecteerde hij. Dit werd slechts gedaan om eenige luie boeren tegemoet te komen die in den winter uit Barkly Oost naar de Transkei trekken met hun vee. Hij stelde voor de clausule te schrappen.

De heer Sampson zeide, dat er jaarlijks 211,000 schapen naar de Transkei in den lamtijd genomen werden en dan was 't onmogelijk die schapen te dippen. Het was niet zoo, als door den heer Zietsman beweerd, dat de Transkei schoon was van brandziekte. Maar dan moest de heer Zietsman ook niet vergeten dat men een schoonbrief zal moeten hebben als men met schapen naar de Transkei wil trekken.

De heer Van der Walt toonde aan dat de heer Zietsman de voorzitter was van het gekozen comité over de Transkei, hetwelk aanbeval Elliott onder de koloniale wet te brengen. Waarom kwam hij zulk een vaan opschoppen. (Groot gelach). De bill was goed en het lid voor Grikwaland Oost was te inkonsekwent om notitie van te nemen.

De heer De Wet betreurde het dat de heer Zietsman zulk een vreemdeling was in Jeruzalem; hij behoorde te weten dat 204 boeren gevraagd hadden de wet op de Transkei toe te passen. Hij behoorde te weten, dat een-vierde van den grond in de Transkei aan boeren in Barkly behoorde, en mogen zij dan niet met hun vee naar hun eigen grond trekken? Hij hoopte dat geen een van de leden zich zou storen aan de hartstochtelijke speech van den heer Zietsman.

De heer Van Heerden zeide, dat de heer Zietsman zóó progressief was dat hij zijn opinie gedurig veranderde, en dat hij niet in het huis was toen deze zaak besproken werd, en thans hield hij het huis nutteloos op. (Gelach).

De heer Merriman zeide, dat Barkly Oost het grootste schapen-district was in de geheele Kolonie. Men behoorde dus aan de Barkly boeren eenige consideratie te geven.

De heer Hockly ondersteunde den heer Zietsman.

De heer Crewe zeide, dat hij een telegram had van de boeren-vereeniging van Maclear, waarin gezegd werd, dat zij niet onder de nieuwe brandziekte-wet begeerde te komen. Hij zeide, dat de premier beloofd had dat hij de wet daar niet zou doen toepassen.

De heer Schreiner vroeg dat het telegram, waarvan de heer Crewe had gelezen, op de tafel zou gelegd worden. (Hoor, hoor). Maar waar was de heer Zietsman toen de zaak voor het comité van het geheele huis was? Wat dacht hij toen van zijn kiezers en hun belangen? (Hoor, hoor). Er was een verschil van gevoelen in Elliott en Maclear, zooals erkend werd door den heer A. J. Fuller, toen hij sprak. Toen spreker in de Transkei was had hij geen belofte gegeven. Elliott was sterk ten gunste van het amendement. Het amendement was minstens 'n maand lang op het papier. De heer Crewe moest voorzichtig zijn in het gelooven van gezegden van private personen in telegrammen. En dan had Barkly Oost ook groot belang bij deze zaak, en hun positie moest in aanmerking genomen worden. Bovendien zouden de inspecteurs nog aangesteld en niet gekozen worden. Dus zouden alle partijen onder de bill bevredigd worden.

De heer J. C. Molteno zeide, dat hij bekend was met het gevoelen der inwoners van Tembuland, en hij was zeker dat zeven-achtsten van de Europeesche inwoners daar begeerden onder de koloniale wet te komen. Hij wist ook dat van daar een petitie ingekomen was geteekend door 210 boeren, vragende onder de koloniale wet te komen, en er was geen petitie tegen.

De heer Warren, als lid van het gekozen comité, ondersteunde het amendement in de bill om Elliott en Maclear onder de koloniale wet te brengen.

Dr. Smartt verdedigde den heer Zietsman voor zijne afwezigheid op den avond toen deze zaak onder bespreking was. Hij was voor gelijkstelling, maar dan moest de koloniale wet strenger gemaakt worden.

De heer Herholdt zeide, dat hij geen zulk eene belofte gedaan had als waarnaar gerefereerd werd door den heer Zietsman. Op zijne reizen heeft hij ondervonden dat het gevoelen in Tembuland ongeveer gelijk verdeeld was, maar sedert werd eene petitie vandaar ontvangen, vragende om onder de koloniale wet te komen, en aan dat verzoek werd gehoor gegeven. Ook was dat in overstemming met de aanbevelingen van het gekozen comité. De clausule werd door een privaat lid en niet door een lid der regeering in de bill gebracht.

Het voorstel van den heer Zietsman werd verworpen.

De heer Frost stelde voor: dat een rustende schaapboer of een wolwasscher ook toegelaten zou worden in den brandziekteraad te zitten.

De heer Sampson ondersteunde dit.

De heer Van der Walt had geen groot bezwaar tegen het amendement.

De heer Van Heerden meende ook, dat het amendement niet zoo kwaad was en dat de minister het kon aannemen.

De heer Herholdt zeide, dat het niet een zaak van groot belang was—niet 'n zaak van beginsel. Hij had geen bezwaar het amendement aan te nemen.

Het amendement werd aangenomen.

Derde lezing op morgen (Vrijdag).

ANGORA BOKKEN UITVOER BILL.

De amendementen door het comité in deze bill gemaakt werden overwogen. De amendementen werden aangenomen, waarna de bill een derde maal gelezen en gepasseerd werd.

DE BEGROOTING (VERVOLGD).

Op post 14 — Oud Somerset hospitaal £9,972 — stelde de heer Merriman voor de som met £250 te verminderen.

Aangenomen.

Op post 15—Bobbeneiland, £46,374—stelde de heer Weeber voor de som van £100 voor honden-kwarantaine te schrappen.

De heer Merriman was niet hiertegen, maar werd het geschrapt dan was het een teeken dat het huis er tegen was dat de honden-kwarantaine statie aangehouden werd.

Dr. Smartt wide weten of de honden nog onder kwarantaine zouden gezet worden.

De heer Merriman toonde aan dat honden vrij inkomen in Natal, en per trein. De onkoste was geheel onnoodig.

Dr. Smartt meende, dat als er gevaar was kon men de andere staten vragen ook te beschermen.

De heer Van der Walt was er voor de som te schrappen, want het was niet noodig zulk eene statie aan te houden.

Sir Pieter Faure sprak in denzelfden zin.

De premier was niet er voor de post te schrappen, maar hij kon de verzekering geven, dat het geld niet zal gebruikt worden als er geen noodzakelijkheid was. Men moest echter gereed wezen in geval de hondsdolheid zich weer hier voordoet.

De heer Herholdt gaf eenige opgaven, aantoonende dat de statie nog veel gebruikt werd. Dr. Hutcheon was ook er op tegen de statie af te schaffen. Maar was er geen noodzaak dan zou het geld niet gebruikt worden.

De heer Tamplin zeide, dat er nog geen geval van hondsdolheid op het eiland was, en daarom waren de regulaties onnoodig.

Deze post werd gepasseerd, onder de verstandhouding dat de regulaties teruggetrokken zouden worden.

MELAATSCHEN.

Dr. Smartt vroeg of de premier kon zeggen, wanneer de melaatschen zouden gebracht worden van Robbeneiland. De lijders wenschte het te weten.

De premier antwoordde, dat een commissie gevormd was om de zaak uit te voeren, doch hij kon nog geen besluit mededeelen. De menschen op Robbeneiland moesten nog een weinig wachten, er zou geen onnoodig verzuim zijn. Men had het noodig gevonden op Robbeneiland nog een ,, ward " te bouwen.

De heer Weeber: dit is jammer.

De premier zeide dat het absoluut noodig was.

De heer J C Molteno toonde aan, dat men een plaats moest hebben, waar tuin gemaakt kon worden. Dan moest de plaats ook nabij den spoorweg zijn, met veel water. Men moest de lijders zoo gelukkig mogelijk maken, door ze op een vruchtbare plaats te brengen. Hij wist dat het een groote uitgaaf zou zijn, doch men moest de klachten zoo veel mogelijk wegnemen.

De post werd aangenomen.

Op post 16—Grey hospitaal, Kingwilliamstown, £2,924—drong de heer Sampson er op aan de salarissen der klerken te verhoogen in de toekomst.

De premier zeide, dat hij de zaak in overweging zou nemen, hoewel hij geen bepaalde belofte kon doen.

De post werd aangenomen.

Op post 17 — Grahamsstad krankzinnigen gesticht, £13,915—stelde de premier voor de som met £3,400 te verminderen.

Dit werd aangenomen.

Op post 18 — Grahamssadsche chronische ziekten hospitaal, £4994—wilde de hr. Weeber de vermeerdering van £600 geschrapt hebben.

De premier zeide, dat de inrichting zooveel uitgebreid was dat de vermeerdering werkelijk noodig was.

De post werd aangenomen.

Op post 19—Port Alfred Asyl, £9,453—stelde de premier voor de som met £250 te verminderen.

Aangenomen.

Op post 20—Fort Beaufort Asyl, £9,497—stelde de premier voor de som met £250 te verminderen.

De post werd aangenomen.

Op post 21—Emjanayana Asyl, £14,620—stelde de premier voor de som met £600 te verminderen.

De heer J. C. Molteno klaagde er over dat de C.M.R. daar in dezelfde wijk moesten slapen.

De premier zou zijn aandacht aan deze zaak schenken.

Het voorstel van den premier werd aangenomen.

Op post 22 — distriktsartsen, £17,362 — stelde de premier voor de som met £250 te verminderen.

De heer Sonnenberg drong er op aan dat de districts-geneesheer te Taungs eene vermeerdering van salaris van £100 zou krijgen.

De premier kon dit niet toestemmen.

Het voorstel van den premier werd aangenomen.

Op post 23—Publieke gezondheid, hospitalen, enz., £98,580—stelde de premier voor de som met £7,800 te verminderen.

De heer Sonnenberg drong er op aan dat het hospitaal te Vrijburg meerdere ondersteuning zou ontvangen.

De premier sympathiseerde met de zaak, maar onder de omstandigheden kon geen meerdere ondersteuning gegeven worden.

De vermindering werd aangenomen.

Bij post 25—parlementair, £2,080—stelde de heer Van der Walt voor de som van £2,000 voor de verkiezing van leden des wetgevenden raad, teschrappen.

De premier maakte duidelijk, waarna de post onveranderd werd aangenomen.

Post 26 — diverse zaken, enz., £36,066 — stelde de premier voor de som met £300 te verminderen.

Dr. Hoffman had nog eene vermindering op leeskamers van referentie, doch na duidelijk making door den premier trok hij het terug.

De heer J. C. Molteno stelde voor de som van £800 voor de meteorologische commissie met £200 te verminderen. Hij kon het nut dezer commissie niet zien.

De heer Merriman zeide, dat de statistieken die door de commissie vergaderd werden waren voor het land, vooral de opgaven aangaande den regenval, enz., waren zeer nuttig.

Over de plaats Elsenburg vond wat discussie plaats, waarna de heer A. J. Fuller het als zijn gevoelen gaf dat de regeering de aanteelschapen te Elsenburg weer naar Tembuland moest terug zenden.

De heer Laing wilde hebben dat de landbouw scholen weer onder den secretaris van landbouw moesten geplaatst worden.

De premier zeide, dat alle onderwijs-zaken onder den kolon. secretaris waren, en daarom werden de landbouw scholen ook onder hen geplaatst. De regeering had de zaak in het reces overwogen, en het besluit was dat de scholen onder den kolonialen secretaris zouden blijven. Doch de koloniale secretaris en de landbouw secretaris werkten echter in dezen hartelijk samen en de landbouw secretaris deed wat hij kon ter bevordering der landbouw scholen. De landbouw school te Elsenburg wierp zeer goede vruchten af. De schapen daar op de plaats waren zeer nuttig voor onderwijs - doeleinden. Hij kon niet beloven dat hij de schapen zou terug zenden naar Tembuland.

Dr. Smartt sprak tegen de landbouw school te Elsenburg. De plaats werd aan dokter Smuts aangeboden voor £9,000, en dr. Te Water gaf er £10,000 voor. Hij wilde dus weten waarom er £1,000 onnoodig betaald werd. Volgens zijn gevoelen was Elsenburg een zeer geschikte plaats voor het doel waarvoor ze gebruikt werd.

De heer Herholdt zeide, dat de plaats zeer goed was, alhoewel hij met dr. Smartt instemde dat de prijs voor de plaats mogelijk wat hoog was. Men had echter geen reden tot ontevredenheid, want de inrichting wierp zeer goede vruchten af. Er waren reeds vele verbeteringen op de plaats aangebracht, en hij trachtte het allerbeste vee te krijgen voor de plaats.

Dr. Te Water zeide, dat de regeering de plaats niet voor minder dan £10,000 kon krijgen. Het was ook geheel onwaar dat er ongeregeldheden plaats hadden in verband met den aankoop van de plaats. Hij handelen in dezen met medeweten en goedkeuring van sir Gordon Sprigg en sir Pieter Faure.

Voortgang werd gerapporteerd en verlof gevraagd weder te zitten, waarna het huis verdaagde om zes uur.

VRIJDAG 14 SEPTEMBER.

Het huis hervatte om 2 uur.

PETITIES

werden ingediend, o.a. door de beeren Wolfaardt, een uit Robertson, vragende om zekere verlichting; Jotham Joubert, een vragende om spoorweg uitbreiding; Sonnenberg, een uit Vrijburg, vragende zekere verlichting; Jotham Joubert, uit Molteno, vragende spoorweg uitbreiding.

KENNISGEVINGEN

Eenige kennisgevingen en rapporten werden ter tafel gelegd.

BECHUANALAND INBOORLINGEN LOCATIE BILL.

Deze bill werd voor de eerste maal gelezen.
Tweede lezing op Maandag.

OOST LONDEN LANDBOUW GENOOTSCHAP BILL.

Deze bill, waarvan het doel was een zeker stuk grond aan het landbouw genootschap over te maken, werd voor de tweede maal gelezen.

BRANDZIEKTE WET AMENDATIE BILL.

De derde lezing van deze bill werd voorgesteld door den heer Herholdt.

Dr. Smartt stelde voor, dat de tijd in den winter om schapen schoon te maken niet langer dan twee en een halve maand zal zijn.

De heer Immelman zeide dat het in handen van den inspekteur moest gelaten worden, die bekend was met de toestanden en dus best kon oordeelen.

De heer Hockly ondersteunde het amendement.

De heer Kuhn zeide dat de boerenleden dit amendement niet konden aannemen.

De heer Herholdt zeide dat hij het amendement niet kon aannemen. Hij zou de wet onpartijdig uitvoeren.

De premier wees er op dat men de inspekteurs niet te zeer moest hinderen; gingen de inspekteurs dan hunne macht te buiten, dan was er nog de hoofd inspekteur en de landbouwminister, die zulk een inspekteur konden afzetten.

De heer Frost meende ook dat twee en een halve maand lang genoeg was.

De heer Wienand kon zich niet vereenigen met het amendement. De omstandigheden van verschillende kudden waren niet dezelfde en daarom moest de wet zoo wijd gemaakt worden om in alle gevallen voorziening te maken.

Sir Pieter Faure sprak tegen den heer Wienand, en zeide dat elke boer zijn vee goed in twee en een halve maand kon schoonmaken. Als er langer tijd gegeven werd dan was het beter als er geen brandziekte wet was.

Dr. Smartt zeide dat de heer Wienand de bill niet behoorlijk verstond.

De heer A. S. du Plessis was altijd voor een behoorlijke wet. Hij kon echter niet instemmen met het amendement van dr. Smartt, want het was soms geheel onmogelijk schapen in den winter te dippen. Het speet hem dat sir Pieter zoo onverstandig gesproken had over de bill.

De heer Smith zeide dat het onbillijk was om van zes maanden te spreken, daar de drie wintermaanden er in begrepen was, en in vele deelen van het land was het onmogelijk in den winter te dippen.

De heer Van Heerden zeide dat sir Pieter Faure en de heer Frost op het select comité waren en al de getuigen voor het comité hadden zich tegen winter dippen verklaard hadden, en het comité had ook aanbevolen dat er geen winter dippen zal zijn. En nu wilden die heeren dat vernietigen.

De heer Herholdt zei dat hij niet geloofde aan een prachtige wet op papier, die in de praktijk geheel onuitvoerbaar was. Hij wilde de wet zoo hebben dat ze kon uitgevoerd worden.

Het amendement van dr. Smartt werd verworpen verklaard. Dr. Smartt vroeg eene verdeeling met den volgenden uitslag:—

Voor: (29) — Anderson, Bailey, Brabant, Brown, Cartwright, Crewe, Douglas, Faure, Frost, kol. Harris, Hill, Hockley, Innes, Juta, Lawrence, Lee, Oats, Schermbrucker, J Searle, Smartt, Sprigg, St Leger, Stead, Tamplin, Walton, Warren, Wood, Wynne, Zietsman.

Tellers: Kols. Harris en Brabant.

Tegen: (44)—Beck, Beyers, Botha, Dempers, N F en D C de Waal, De Wet, A S, D J en M du Plessis, Du Toit, Graaff, Hoffmann, Immelman, J P W en J Joubert, Krige, Kuhn, J H en J S Marais, J C Molteno, Olivier, Oosthuizen, Rabie, Rademeyer, Schoeman, Schreiner, Schröder, Chas Searle, Smith, J A Smuts, Solomon, Sonnenberg, Theron, Van der Merwe, Van der Vijver, Van der Walt, Van Heerden, Van Huijsteen, Van Wijk, Van Zijl, Weeber, Wienand, Wolfaardt.

Tellers: N F de Waal en J S Marais.

Het amendement werd dus verworpen.

De heer Zietsman stelde voor Maclear niet onder de algemeene brandziektewet te brengen. Dit deed hij in een lange rede.

De heer Herholdt zei dat het niet zoo was als gezegd door den heer Zietsman dat hij (de heer Herholdt) beloofd had dat hij Maclear en Elliot zou uitlaten van onder de wet. Een talrijke petitie was ingekomen vragende onder de algemeene wet te komen, en daarom was die clausule in de bill opgenomen.

Sir Pieter Faure zei dat hij wel op het brandziekte select comité gediend had, maar hij was zeer min tegenwoordig in het comité en stemde niet in alles in met de aanbevelingen van het comité.

De heer J. C. Molteno stond het amendement tegen.

De premier wees er op dat sir Pieter wel tegenwoordig was toen het rapport opgetrokken werd en niet tegen was op de aanbeveling. Hij las verder voor uit de notulen eener vergadering te Maclear door hem bijgewoond waaruit bleek dat hij volstrekt niet beloofd had dat deze twee distrikten niet onder de algemeene brandziekte wet zouden komen. Hij zou tegen het amendement stemmen. Hij had stellig hoegenaamd geen belofte in dezen gedaan.

De heer Frost trachtte sir Pieter Faure te verdedigen. Verder verklaarde hij zich ten gunste van het amendement.

Sir Henry Juta zei dat hij voor het amendement zou stemmen, want zoo ver hij kon zien waren de menschen in de twee genoemde distrikten tegen de algemeene brandziekte wet.

De heer De Wet maakte duidelijk hoe het daar in het Oosten toegaat, en uit eigen ondervinding wist hij dat de wet ook daar noodig was en daarom zou hij tegen het amendement stemmen.

De heer Tamplin hoopte dat het amendement zou aangenomen worden.

De heer A. S. du Plessis zeide dat het duidelijk was dat te Maclear nog heelwat brandziekte heerscht. Het zou niet recht wezen de Barkly boeren te beletten in den winter in Tembuland te trekken. Hij vroeg den heer Zietsman zijn amendement terug te trekken en van deze zaak nu niet weer een partij kwestie te maken.

Het amendement werd verworpen verklaard. De heer Zietsman vroeg eene verdeeling met den volgenden uitslag.

Voor: (32)—Anderson, Bailey, Brabant, Brown, Cartwright, Crewe, Douglas, Frost, T E Fuller, A J Fuller, kol Harris, Hill, Hockley, Innes, sir Henry Juta, Laing, Lawrence, Lee, Oats, Olivier, Runciman, Schermbrucker, Jas Searle, dr Smartt, dr Smuts, sir Gordon Sprigg, Stead, Tamplin, dr Vanes, Wood, Wynne, Zietsman.

Tellers:—Tamplin en Lawrence.

Tegen: (43)—dr Beck, Beyers, Botha, Dempers, De Wet, A S du Plessis, D J du Plessis, M J du Plessis, Du Toit, Graaff, dr Hoffman, Immelman, J P W Joubert, Jotham Joubert, Krige, Kuhn, D J Marais, J H Marais, J S Marais, J T Molteno, J C Molteno, Oosthuizen, Rabie, Rademeyer, Raubenheimer, Sauer, Schreiner, Chas Searle, Smith, Solomon, Sonnenberg, dr Te Water, Theron, Van der Merwe, Van der Vijver, Van der Walt, Van Heerden, Van Huysteen, Van Wijk, Van Zijl, Weeber, Wienand, Wolfaardt.

Tellers:—Botha en Sonnenberg.

PAREN.

Voor.	*Tegen.*
Runciman.	St. Leger.
J. A. Smuts.	Fauer.
Lotter.	Weil.
Wessels.	Crosbie.

Het amedement werd dus verworpen.

De bill werd hierna voor de derde maal gelezen en gepasseerd.

GROND TOEKENNINGS VERLICHTINGS BILL.

Het verdaagde debat op deze bill werd hervat door

De heer Oats die den heer Laing vroeg de bill terug te trekken en een ander in te brengen, handelende met speciale gevallen, zou ondersteunen. Hij was van gevoelen dat de bill onnoodig en gevaarlijk was. Werd dat amendement verloren dan zou hij voor het amendement van den heer Douglass, om de bill heden over 6 maanden een tweede maal te lezen, stemmen. Hij beschouwde dat deze geen partij kwestie was en daarom hoopte hij dat het amendement van den heer Laing zal aangenomen worden.

De heer Du Toit zeide dat de bill zou voorzien in eene ernstige behoefte. De gronden werden gehuurd onder de wet van 1864. Toen de plaatsen verhuurd werden waren er geene tegenspoeden en plagen, en de plaatsen werden toen zeer duur gehuurd of gekocht onder eeuwigdurende erfpacht. Het leed hoegenaamd geen twijfel dat die plaatsen te duur gekocht werden, en nu dat de tijden slechter geworden waren konden de boeren onmogelijk de erfpacht betalen. De bill was in volkomen overeenstemming met het rapport van het select comité, dat de geheele zaak grondig onderzocht had. Hij beschouwde dat de bill een zeer verstandige was. Hij trad in bijzonderheden om aan te toonen hoe zwaar die boeren het hadden. Hij zou van harte de bill ondersteunen.

De heer P. J. de Wet achtte het den plicht van het huis, of ten minste van de regeerings zijde, de bill warm te ondersteunen. De voorgestelde raden zullen een veiligheidsklep zijn dat er geene ongeregeldheden zullen plaats hebben. Er waren nu 4 verschillende erfpacht wetten, en de zaken waren zoo ingewikkeld en onrechtvaardig, dat daaraan nu een einde moest gemaakt worden. Hij gaf eenige bijzonderheden aangaande de moeilijkheden die men in Woodhouse ondervond, moeilijkheden die ontstonden door de verschillende wetten waaronder de grond werd uitgegeven. Sommige plaatsen werden uitgegeven met de bijvoeging dat ze de grens hadden te helpen beschermen. Die condities bleven niet lang van kracht, en het gevolg van alles was om de zaken geheel ongelijk te maken.

De heer Schröder zeide dat het hoog tijd was om tot stemming over te gaan, en geene lange toespraken waren meer noodig.

De heer Weeber noemde de toespraak van den heer Oats onbarmhartig. De raad onder de bill zou geheel onpartijdig wezen. Het argument der oppositie dat ze niet tegen de inkomst en land belastingsbill was maar voor den accijns, was gekheid, want ze had bij de elektie mannen ondersteund die tegen den accijns waren.

De heer Merriman repliceerde en erkende dat er een gevaarlijk beginsel in de bill was, doch men moest de feiten in aanmerking nemen Men moest trachten de menschen op den grond te houden. Van jaar tot jaar werd hulp gevraagd en iets moest gedaan worden. De bill zou algemeen wezen, en de raad zou zoo onpartijdig wezen als mogelijk. De macht om vermindering te geven, moest niet in de hand van de regeering gegeven worden, want dit zou de deur openen voor corruptie. Een algemeene raad voor de geheele Kolonie was ook veel beter dan plaatselijke raden. De schedule was opgesteld door een comité aangesteld door de vorige regeering, en hij kon er niet op teruggaan zonder die menschen een grieve te geven. Dan was het ook een goed beginsel dat de erfpacht jaar na jaar zoo zou betaald worden, dat de last op den grond verminderd zou worden. De heer Rhodes had goed gesproken over de bill, en hij had de macht om dezelfde ideën in Rhodesia uit te voeren, en hij hoopte dat zulks zou gedaan worden.

De heer Rhodes:—Men gaf den grond tot nog toe gratis.

De heer Merriman:—Wel, ik sal de wet van Rhodesia goed nagaan.

Een stem:—Er was een deputatie tegen de wet daar. (Hoor, hoor.)

Wel, spreker (Merriman), was er voor de landwetten der Kolonie te consolideeren, en hij hoopte in het volgend jaar een bill in te brengen. Hij hoopte de bill nu voor het huis zou nog dit jaar wet worden.

Kolonel Schermbrucker sprak voor de oude landwetten. Hij was tegen de bill, want volgens zijn gevoelen was er reeds genoeg verlichting gegeven. Hij protesteerde vooral tegen de samenstelling van den raad, omdat de raad geheel uit regeerings ambtenaren bestond. Hij was bevreesd dat er corruptie zou plaats hebben. Dan was hij ook er tegen dat de raad een permanente zou zijn, want daardoor kon corruptie nog meer in de hand gewerkt worden. Hij stemde echter er mede in dat het beginsel van grond te verkoopen aan den hoogsten bieder verkeerd was. Hij zou voor het amendement Douglass stemmen.

De heer Merriman wilde weten of private leden nog konden spreken nadat een minister zijn repliek gegeven had.

Sir Gordon zei dat daaromtrent geen regel bestond.

De heer Merriman zei dat het een verstandhouding was.

De speaker stemde hiermede in. Er was een duidelijke verstandhouding dat men niet meer zou spreken nadat de minister zijn repliek gegeven had.

Het huis ging tot stemming over toen beide amendementen verworpen werden.

De bill werd nu een tweede maal gelezen. Comité op Dinsdag.

UITLEVERINGSBILL.

De tweede lezing van deze bill werd voorgesteld door den procureur generaal die zei dat de tegenwoordige wet vaststelt dat de premier de uitleveringsbrief moest teekenen, en de bill maakt voorziening dat zulks zal gedaan worden door den procureur generaal. Een ander doel van de bill was de tijd voor uitlevering te ver-

lengen. Onder de voornaamste misdaden onder deze bill was het onwettig handelen in de diamanten.

Tweede lezing aangenomen. Comité op Woensdag aanstaande.

SCHOOLBEZOEK BILL.

Het debat op de tweede lezing van deze bill werd voorgezet door den heer A. S. du Plessis die zeide dat hij niet tegen leerplicht zou zijn, indien ze waarlijk noodig en de eenige uitvoerbare oplossing was om onderwijs te bevorderen. Hij hoopte dat de premier nog ertoe zou komen de bill voor dit jaar te laten overstaan, of anders kon men in comité generaal de bill veranderen. Was de bill niet verplichtend dan zou ze niet veel uitwerken, doch ze zou toch een groote verandering in ons onderwijs stelsel te weeg brengen. Zou de staat al de kinderen onder opzicht moeten nemen? Hij ging ver mede met het beginsel dat de staat moest zorgen voor de kinderen wier ouders niet voor hen zorgen, doch men moest niet vergeten dat sommige ouders afhankelijk zijn van hun kinderen. Dan was de vraag ook hoe zou met de ziekelijke kinderen gedaan worden. Hij had nagegaan hoe gedwongen onderwijs in Europa had gewerkt, en hij haalde aan van een hard geval van een ... op een kouden dag. Als men bij gedwongen onderwijs vrij onderwijs moest voegen, zou men dan net bij de blanken stoppen en de gekleurden uitsluiten? Wat zouden de onkosten niet zijn? In 1891 waren er 659,000 kinderen in de kolonie en daarvan slechts 159,000 blanken—dus net een zesde was blanke kinderen. Maakte men de wet algemeen, dan zou het vee kosten, en hoewel men de wet tijdelijk voor de blanken kon maken, zouden de omstandigheden veranderen, en daarmede de wet. De N. G. Kerk en de onderwijzers waren voor leerplicht en hij kon dit verstaan; doch spreker haalde aan uit het rapport van dr. Muir dat de vooruitgang op schoolgebied groot was. Onder de omstandigheden meende hij dat men niet te haastig moest zijn met dwang. Het was altijd veel beter om in zulke teedere zaken de bevolking vrijwilliglijk te leiden. De bevolking begon al meer en meer in te zien hoe noodzakelijk onderwijs was en vrijwilliglijk te handelen.

Het huis verdaagde om 6 uur.

AVONDZITTING

Het huis hervatte om 8 uur.

Aan de orde de onderwijs bill.

De heer A. S. du Plessis zette zijn rede voort. Hij wilde weten of de regeering de bill zou kunnen uitvoeren, met het oog op de moeilijke omstandigheden waarin het land verkeerd. Het beginsel van schoolraden keurde hij goed, maar de vraag was, wie zouden de schoolraden uitmaken? Zouden zij mannen zijn die belangstellen in de opvoeding? Hij gevoelde de behoefte aan meerdere opvoeding, vooral van de arme blanken. Het platteland had vooral behoefte aan meerdere ondersteuning. Het was niet noodig leerplicht in te voeren, daar de ouders hunne kinderen lieten ter school gaan indien zij daartoe de kans hadden. Werd deze bill gepasseerd, dan zouden vele scholen moet vergroot worden. Het geheele onderwijsstelsel moest goedkooper en meer praktisch gemaakt worden. Hij wees verder er op dat er een sterk gevoelen onder de Afrikaanders was dat de Bijbel meer en beter op de scholen moesten onderwezen worden. Het speet hem dat de heeren Tamplin en sir Gordon Sprigg den spot dreven met den godsdienst der Afrikaander bevolking. Bijbelkennis werd nu te min verspreid. Op de scholen moesten ook nijverheden geleerd worden. Hij wees het nut van industrieele scholen aan. De premier deed wat gevraagd werd en wat recht was, maar het was nu mogelijk met de rechte tijd. Hij vroeg den premier de bill voor een jaar uit te stellen.

Dr. Smartt betreurde het dat de bill zoo laat inkwam. Hij ging volkomen saam met het beginsel der bill. De samenstelling der schoolraden kon hij niet goedkeuren; de leden der raden moesten gekozen worden door de parlementaire en niet afdeelingsraads kiezers. Hij wilde dat alle kinderen, Europeesch of niet, onder de bill zullen komen, en de staatskist moest voor alle behoeftige kinderen betalen. Hij was van gevoelen dat dwang bepaald noodig was, en daarom moest de regeering een streng dwang beginsel invoeren.

De heer Du Toit wees op de behoefte van meerdere opvoeding, en de Afrikaander Bond heeft gedurende de laatste 17 jaren hiervoor gijverd, en heeft ook hiervoor veel gedaan. Hij was overtuigd dat de premier een edel doel voor oogen had met deze bill, maar hij had toch eenige vrees. Men moest nooit een volk dwingen. Het dwang beginsel deed hem terug deinsen. Het was een kwestie van onvermogen en niet van onwil, en in dit geval kon geen dwang toegepast worden. Dan was de kwestie ook of het land nu de onkosten kon dragen. Op het laatste Bondscongres werd een resolutie aangenomen tegen dwang. Hij ried aan de zaak eerst naar het land te verwijzen, en het volk te hooren. Het was ook onbillijk kinderen te dwingen drie mijlen ver naar een school te laten loopen.

De heer Sauer zeide dat het zeer onwelvoeglijk was van dr. Smartt om gedurig aanvallen op dr. Te Water te maken. Hij stelde echter voor de verdaging van het debat.

Dit werd aangenomen.

DE BEGROOTING (vervolgd.)

Het huis ging weder in comité op de begrooting.

Post 26—Diverse uitgaven £36,066—was aan de orde.

Dr. Te Water gaf uitleg van den aankoop van Elsenburg waaruit bleek dat de regeering de plaats niet voor minder dan £10,000 kon krijgen of een ander geschikte plaats. Hij wierp de valsche beschuldigingen tegen hem ingebracht door dr. Smartt met verontwaardiging van zich.

De heer Van der Walt zij dat de kool de saus niet waard was. Een regeering moest altijd meer betalen dan een privaat persoon. Hij geloofde niet aan de gouvernements boerderijen, een regeering vermorste altijd geld.

De heer Van Heerden verdedigde dr. Te Water.

De premier gaf eenige opgaven aangaande inkomst en uitgaaf te Elsenburg op den 31sten Mei stond de balansstaat: totale uitgaaf £15,256 17s. 1d., en er was een tekort van ongeveer £3,000, maar men moest groote uitgaven aangaan, om de zaak eerst aan den gang te krijgen. Hij prees verder zeer den heer Visser de principaal op de plaats.

Heel wat discussie van ondergeschikt belang vond over deze zaak plaats, waaraan vooral kol. Schermbrucker en de heer Walton deelnamen, die in de oostelijke provincie ook een landbouwschool wilde hebben.

Op een vraag van den heer Walton zeide de premier dat de regeering zou plaats maken voor meer leerlingen te Elsenburg.

In antwoord aan kol. Schermbrucker zei de premier dat hij de som voor museums niet kon vermeerderen.

De heer Hockly wilde een uitleg hebben van de item "verzameling van landbouw statietisken, £3,000."

Dr. Vanes wilde weten waarom jongelingen van zelfs buiten de kolonie in de landbouw scholen onderricht ontvangen.

De premier zeide dat de regeering van plan was later ook een veeplaats op te richten. Elsenburg was zeer verwaarloosd toen de regeering de plaats kocht, van daar de groote uitgaven. Het zou een verkeerd beginsel wezen toegang tot die scholen te weigeren aan jongelingen van elders. De landbouw opgaven waren de opgaven verzameld door de politie, en die opgaven waren van groote waarde. Werd het werk door anderen dan de politie gedaan, dan zou het £9,000 kosten. Mogelijk kon £1,000 van de £3,000 geschrapt worden.

De heer A. J. Fuller hoopte dat de som niet verminderd zal worden.

De heer Sampson hoopte dat de geheele som zal geschrapt worden.

De heer Hockly zei dat de opgaven misleidend waren. Hij stelde voor de som van £3,0 0 te schrappen.

De heer Van Heerden vroeg om meerdere ondersteuning voor leeskamers.

De premier zei dat hij zijn aandacht aan deze zaak schonk.

Het voorstel van den heer Hockly werd verworpen, waarna de post aangenomen werd.

Op post 27 — Bandieten en gevangenissen £145 470 — zei de heer Oosthuizen dat de uitgaven voor bandieten zeer hoog waren; de bandieten moesten meer uitverhuurd worden.

De heer Raubenheimer vond de som voor de bandieten statie de Tokai — £5,000 — zeer hoog.

De premier zeide dat de bandieten kwestie een zeer moeilijke was. Hij dacht dat veediefstallen veel te licht gestraft werden. Men kon niet altijd geschikt werk voor de bandieten krijgen. De statie te Tokai was de beste die men had.

De heer Douglass wilde ook veediefstallers zwaarder gestraft hebben.

Voortgang werd gerapporteerd en verlof gevraagd weder te zitten.

Het huis verdaagde om 11 uur.

PAARL.

NIEUWS UIT DE PAARL.

HANDEL.

De stremming in den handel wordt ten zeerste gevoeld. Het kan ook niet anders, daar de Paarl in voorspoedige tijden groote bezigheid met de Transvaal en den Vrijstaat in rijtuigen, drank, enz. drijft. Thans is er niet alleen een stilstand in ontbiedingen, maar ook uitstaande schulden kunnen onder de moeilijkheden niet ingevorderd worden. Breekt er oorlog uit, hetgeen echter niet verwacht wordt, dan zullen onze plaatselijke handelaren die vele uitstaande rekeningen in de naburige staten hebben, onberekenbare schade lijden. De meerderheid van het publiek hoopt nog op eene vreedzame oplossing betreffende de Transvaalsche aangelegenheden, daar dan de Paarl wederom den vooruitgang van een jaar geleden genieten zal.

EEN PAARLIET.

Het is misschien niet algemeen bekend dat het hoofd van 't speurders-departement in de Transvaal, de heer Martin de Villiers, een Paarliet is. Hij is de vierde zoon van een onzer musici, den heer Rocco C. de Villiers. De Paarlieten zijn natuurlijk trots dat Martin zulk een eerepost bekleed, en hun hartewensch is dat degenen die trachten willen hem om het leven te brengen, niet in hunne plannen mogen slagen.

NAAR HUIS.

Scholieren uit de Transvaal en den Vrijstaat die hunne opvoeding aan het Gymnasium, Noorder Paarl school en de Gedenkschool genieten, hebben brieven van hunne ouders ontvangen, hen aanzeggende zich gereed te maken naar huis te komen in geval oorlog tusschen Engeland en de Transvaal verklaard wordt.

BAZAAR.

De gewone jaarlijksche bazaar van het Gymnasium zal op Woensdag in dat schoolgebouw gehouden worden; behalve de goederen die te koop zullen worden aangeboden zal er ook muziek door het plaatselijke muziekgezelschap in den avond verschaft worden. Des avonds zal de toegang 6d. voor volwassenen en 3d. voor kinderen zijn.

RING.

De vergadering van den Paarlschen Ring zal op den 4den October in de Paarl kerk een aanvang nemen.

NIEUWE JAAR.

De Joodsche dag van verootmoediging werd ook hier gevierd. Voor dit doel werd de Paviljoenzaal gehuurd alwaar er gedurende de feestelijkheden over de twee honderd Joden vergaderden om aan de plechtigheid deel te nemen. De diensten werden geleid door eerw. Robinson en Bloom, de plaatselijke rabbis. Eene rede werd door den heer Berson uitgesproken, waarin hij de aanwezigen aanspoorde hunne kinderen eene goede opvoeding te geven, daar de toekomst hiervan afhing. Hij refereerde ook naar den Franschen Jood, kaptein Dreyfus, wiens onschuld bij de geheele wereld bekend stond.

De heer M. Lurie, president, had veel gedaan tot het succes der plechtigheden en het was door hem dat de zaal voor de diensten verkregen werd. De twee gemeenten aan de Paarl zullen ineen gesmolten worden en op eene vergadering werd besloten eene behoorlijke synagoge aan de Paarl te bouwen. Op de vergadering werd voor £120 ingeschreven en men hoopt spoedig genoeg te hebben om een net gebouw tegen £1,000 te doen optrekken. De volgende verkiezing vond plaats.—De heer M. Lurie, voorzitter, de heer M. Schaverien, secretaris en de heer D. Forman, thesaurier.

WERKERS VEREENIGING.

De uitgestelde conferentie der christelijke werkersvereeniging te Wellington zal op Maandag avond gehouden worden, en zal ook door vele leden van de Noorder en Zuider Paarlsche vereenigingen worden bijgewoond.

AANNEMING.

Heden (Zaterdag), zal de aanneming van nieuwe leden aan beide de plaatselijke Hollandsche gemeenten plaatsvinden, een tamelijk groot getal zal naar men verwacht opgenomen worden.

VOETBAL.

Heden namiddag worden twee wedstrijden door de Paarlieten afgespeeld. Een is tegen het derde span van Stellenbosch te Kaapstad, en de andere tegen het tweede span der Villagers aan de Paarl. Er wordt algemeen verwacht dat het plaatselijke derde span geducht op hun baatje zal krijgen daar zes der beste spelers wegens de aanneming en andere omstandigheden niet kunnen gaan.

INSOLVENTIE HOF.

Op eene speciale vergadering gehouden op Vrijdag (gisteren) morgen in den insolventen boedel van Frederick Fobian werd een voorstel om hem te vervolgen terug getrokken.

De derde vergadering in den insolventen boedel van dr. Gadow werd ook gehouden en de volgende schulden bewezen :—

	£	s.	d.
G G Gie, vonnis en kosten	28	7	7
J J Michau, "	21	17	10
Chas D Cooper "	54	12	7
J J de Villiers, promisse ...	56	10	0
Boedel F J Brett " ...	150	0	0
Isaac L Drege, balans ...	62	3	0
Henry Green, opene rekening ...	9	16	3
Cornwall & Co. " ...	12	0	8

De trustee rapporteerde dat de schulden £854 18s. 6d. en de baten £461 6s. 9d. waren. Er was dus een tekort van £393 11s. 9d. De uitstaande schulden van den insolvent waren £219 15s. 6d., waarvan £73 3s. 6d. slecht of twijfelachtig was. Aan goederen bezat insolvent eene waarde van £146 12s. zoodat het dividend niet hoog zou zijn. Insolvent had veel schuld te Kimberley en aan de Paarl, en het was ten gevolge van de vervolging door de crediteuren te Kimberley dat hij verplicht was zijn boedel over te geven. Gedurende de tien maanden aan de Paarl was de uitgave jegens huis goederen en huishouding £488, terwijl medicijnen, reizen, paarden, enz. op £350 te staan kwamen. De overgave werd daaraan toegeschreven dat insolvent niet de ondersteuning die hij aan de Paarl verwachtte genoten had. Het werd besloten eene speciale vergadering op een lateren datum te houden.

In een advertentie wordt kennis gegeven door den secretaris van den Paarlschen afdeelingsraad van het besluit door den raad genomen tot heffing van een belasting van ½d. in het pond, betaalbaar na 21 October.

AFDEELINGSRAAD.

Vergadering gehouden op Woensdag, 13 September, 1899.

Tegenwoordig:—De heeren A. B. de Villiers (in den stoel), Vlotman, Booysen, Retief, Kriel, Malan, en de secretaris.

DE BELASTING.

De heer P. Cillie, D.zoon, verscheen op de vergadering met betrekking tot de voorgestelde belasting op vastgoed van één penny in het £. Na door den heer Vlotman te zijn geïntroduceerd werd hem toegestaan den raad toe te spreken. Hij zeide dat zij te Wellington uit de nieuwsbladen vernomen hebben dat zulk een voorstel zou gemaakt worden. Op eene vergadering te Wellington gehouden kwam de zaak ter sprake, en werd eenparig besloten den raad te vragen, wegens den drukkenden tijd, geen hooger belasting dan de tegenwoordige te heffen. Hij (spreker) achtte een hooger belasting onwenschelijk. Het was bij weinigen bekend hoe erg de phylloxera te Wellington en Daljosaphat in den laatsten tijd toegenomen was, en de boeren had nauwelijks eenige inkomsten. Een groot deel van de boeren kweekten thans vruchtenboomen, doch die waren niet ver genoeg gevorderd dat zij er eenig voordeel van trekken konden. Zij (de boeren) moesten hunne kinderen eene goede opvoeding geven en de schoolgelden waren even hoog als altijd. Verder moesten besmette wijngaarden tegen groote onkosten uitgedolven worden; visch en vleesch waren hoog op prijs, zoodat er werkelijk eene groote drukking op de boeren zou veroorzaakt worden door eene hooger belasting. Tien of twaalf jaren geleden werd een halve penny opgelegd; verleden jaar werd een farthing bijgevoegd, en dit jaar wilde men de belasting tot één penny verhoogen. Hij gevoelde voor de menschen die nieuwe paden, bruggen, enz., begeerden, doch wat zou het baten mooie wegen en bruggen te hebben wanneer men daardoor honger moest lijden? Hij bekende dat er iets moest gedaan worden om alle uitgaven te dekken, maar er moest een andere weg gevonden worden zulks te doen. In alle geval, zou hij bij den raad willen aandringen het voorstel van 1d. niet aan te nemen, en de boerenbevolking alzoo geen verdere zware lasten op te leggen.

Op eene vraag, zeide de secretaris dat er eene balans van £19 2s. 10d. in kassa was, terwijl hij ongeveer £100 nog moest uitbetalen, zoodat er een tekort van omtrent £80 zou zijn. Hij was bezig aanschrijvingen aan achterstallige belasting-betalers te zenden.

De heer Malan zeide, dat in zijne jeugdige dagen de belasting reeds één halve penny was, maar in den laatsten tijd werd het bevonden dat de inkomsten niet genoegzaam waren om de uitgaven te dekken. Overal wilde men harde paden, hetgeen geld vereischte. Vandaar was het dat ¾d. geheven werd en hij meende dat hij met vrijmoedigheid kon voorstellen weer ¾d. in het £ te heffen.

De heer Vlotman secondeerde.

De secretaris zeide, dat hij gedurende het afgeloopene jaar £3,627 9s. 10d. uitbetaald had, terwijl de inkomsten £3,312 0s. 4d., of, in andere woorden, £315 9s. 6d. minder dan de uitgaven.

De voorzitter (de heer De Villiers), dacht dat £315 niet zoo veel was, en de zaak dan gemakkelijk kan verholpen worden wanneer de tijden beter waren.

De heer Malan drong er op aan dat het publiek trachten zou zoo min mogelijk om verbeteringen te vragen. Vroeger was men tevreden om op moeder aarde te rijden, maar tegenwoordig moesten alle wegen begruisd worden. Veertien dagen geleden was hij naar Fransch Hoek en het deed hem werkelijk leed voor den heer Kriel. Het pad was aldaar in een erbarmenlijken toestand, en het zou wellicht £1,000 kosten om het behoorlijk te repareeren. Hij dacht 't hoog tijd dat de raad aan de behoefte van Fransch Hoek zou gedenken.

De heer Kriel wees er op hoe reeds van vroegere jaren houderden ponden sterling door Fansch Hoek betaald werd die voor het repareeren van den hoofdweg tusschen Paarl en Wellington gebezigd werd. Hij herinnerde zich ook dat eenige inwoners te Fransch Hoek elk £25 hadden bijgedragen tot het bouwen van Lady Grey-brug, maar er werd haast nooit aan Fransch Hoek gedacht. Zij moesten begrijpen dat geen klasgeving in deze zaak was en dat Fransch Hoek thans aan de beurt moest komen.

De heer Piers, C.C., kwam nu binnen en nam den voorzitterstoel in.

De heer Kriel (voortgaande), zeide dat de verspoeling groote schade veroorzaakt had en hij kon niet zien hoe de raad niet minder dan één penny in het £ alles kon verhelpen. Te Fransch Hoek was er een groot deel van de bezitters gewillig 1d. in het £ te betalen.

De secretaris zeide, dat ¾d. in het £ niet genoegzaam zou zijn tenzij er geen extra uitgaven waren.

De heer Retief stelde voor de belasting op ¾d. in het £ te stellen, doch hij vond geen secondant.

De heer Booysen beschreef de schade op den hoofdweg gedaan door de zware regens tengevolge waarvan de rekening grooter was dan 't laatste jaar. Hij gewaagde ook van een zekeren brug te Blauwberg, die grootelijks beschadigd werd.

De heer De Villiers: Door de nalatigheid van wien?

De heer Booysen: Niet van mij. Ik zal den heer Vlotman vragen den heer De Villiers te antwoorden.

De heer Vlotman zeide, dat bedoelde brug volgens een besluit van den raad gerepareerd werd en op dezelfde plaats is de brug gezakt. De reparatie zou niet meer dan £2 kosten. De man die daar gewerkt had was dood. Het bleek dat het werk onbehoorlijk gedaan en het geld voor de reparatie verkwist was.

De heer De Villiers was tevreden met de oplossing.

De heer Vlotman ging voort met verwondering uit te spreken dat er een tekort was. Betreffende het pad leidende naar „Parijs," kon hij rapporteeren dat die op sommige plaatsen drie voet lager dan het veld was. Dit pad werd opgevuld met rood zand, doch het werk werd gestaakt tengevolge der zware regens. Dit was de eenigste plek alwaar tweemaal zal moeten gewerkt worden. Verder wist hij niet van extra werk. Hij geloofde dus niet dat zij voor een tekort behoeven te vreezen indien de belasting op ¾d. gesteld werd.

De heer Retief beweerde dat een-achtste van een penny £500 à £600 in de kas zou brengen en daarom zou de raad wijzelijk handelen zijn voorstel van ¾d. in 't £ aan te nemen.

Na verdere discussie werd het voorstel van den heer Malan, nl., om ¾d. in 't £ op te leggen aangenomen.

SLECHT PAD.

De heer F. J. Joubert, F. le Roux, en de heer Hugo betreffende de gronden en het pad leidende naar „Parijs." Den heer Joubert werd toegestaan den raad toe te spreken. Hij zeide, dat in Klein Drakenstein erfpacht gronden waren waardoor een doordrift is, leidende naar een water zuipplek. Aldaar werden bottels, glazen en doode dieren geworpen. In de nabijheid werden erven door den heer Uys verkocht en de tegenwoordigen bezitters meenden het recht te hebben tot een doortocht, terwijl de erfpachters wederom van gevoelens zijn dat zij recht hadden de plek te omheinen. Er was geen objectie den draad te verwijderen, doch zulks zou gedaan worden onder voorwaarde dat de doordrift verwijderd werd. Wat zij begeerden, was het oordeel van den raad over deze zaak te hebben. Er was ook eene klachte dat er gruis gegraven werd op de erfpacht-plaatsen. Hij (spreker) had ook te klagen over het pad leidende naar zijn plaats. Hij beklaagde den heer Vlotman, onder wiens toezicht de weg gerepareerd moest worden, en zijn verzoek was dat de raad den heer Vlotman ondersteunde in zijn werk. Menschen die naar hem wilden komen waren verplicht terug te gaan daar zij onmogelijk door de dikke modder konden rijden. Het pad was uiterst slecht en hij twijfelde of een baviaan er ooit door zou kunnen gaan. Hij verhaalde hoe dat de heer Le Roux schade geleden had omdat hij wegens het slechte pad niet zijn wijn aan de Paarl kon leveren. Was hij in de plaats van den heer Le Roux, dan zou hij weten hoe zijne schade te vergoeden. Verder moest de heer Le Roux des Zondags te voet naar kerk gaan, terwijl zijn gezin tehuis bleef, daar de weg onberijdbaar was. Gelukte het iemand door het pad te komen, dan werd hij zoowel als zijn rijtuig besmeerd van de modder. Hij dacht dat de boeren in den omtrek aanspraak konden maken op een berijbaar pad.

De heer Vlotman gaf zijn spijt te kennen over de aanmerkingen van den heer Joubert. Het was eene onmogelijkheid het pad in orde te brengen zoolang de regen voortduurde. Het pad was gelijk een holle sloot en kon niet meteen gerepareerd worden.

De heer Joubert zeide, dat hij den heer Vlotman in het geheel niet blameerde. Omtrent den toestand van het pad had hij hoegenaamd niet te veel gezegd. Onlangs nog is de heer Hitchcock in doodsgevaar bij zijn plaats aangekomen en het scheen hem toe of die heer liever zijn leven door de rivier wilde wagen dan in de modder te „verzuipen."

De secretaris zeide, dat niets in de zaak kon gedaan worden zonder de kaart der gronden.

De heer J. J. le Roux (Paarl), zeide dat hij belang bij het toemaken van de doordrift had. Wat de klippen betreft, die had hij daar doen werpen en wegens den slechten weg was het onmogelijk die te verwijderen. Hij had hekken op de grenzen van zijn eigendom aldaar geplaatst en bevond later dat één er van met draad vast gezet was. Hij vertrouwde dat de raad over deze zaak zou beslissen, daar hij meende dat de heeren Joubert en Hugo geen recht hadden zijn hek te sluiten. Thans moet hij een grooten omweg gaan indien hij op het Wellingtonsche pad wou komen.

De heer Joubert zeide, dat de klippen waarvan de heer Le Roux sprak reeds fijn gereden waren.

De raad was van gevoelen dat niemand het recht had een hek te sluiten en dat de heer Le Roux op eene andere plaats zijn recht moest zoeken.

Na verdere discussie werd besloten den secretaris te gelasten onderzoek in de zaak te doen en daaromtrent te rapporteeren.

VERLEGGING VAN PAD.

De heeren P. en F. Hugo waren tegenwoordig, met betrekking tot het verleggen van een pad over hun plaats. Vroeger hadden zij om eene verlegging hooger op gevraagd, doch thans was hunne begeerte, zoo zeide de heer P. Hugo, een omweg van slechts dertig schreden te maken. Hierdoor zouden twee hekken bespaard worden. Den nieuwen weg zouden zij dan aan weerzijden met draad omheinen. De hekken op het tegenwoordige pad zouden tot groot ongerief van 't publiek zijn. Thans was de lengte van het pad 650 yards, en met de verandering zou het tot 680 verlengd worden.

De heer Vlotman gaf verdere toelichting op de zaak, en dacht dat de verandering waarom thans gevraagd werd, aannemelijk was. De menschen die tegen de vorige verandering waren, zijn ten gunste van het tegenwoordige verzoek, behalve één heer.

Nadat de secretaris, de heeren De Villiers, Hugo en anderen opmerkingen gemaakt hadden, welligde de heer Hugo in de helft der kosten van eene advertentie in de kranten, betreffende de verlegging te betalen.

Hierop werd door den heer Vlotman voorgesteld, gesecondeerd door den heer De Villiers, volgens wet in de kranten de noodige advertentie te publiceeren.

Aangenomen.

WIMMERSHOEK PAD.

Een petitie, onderteekend door den heer W. A. van der Merwe, betreffende het rechtmaken van het Wimmershoek pad gelezen. Acht dagen lang werd aldaar gewerkt door de boeren, met van af 14—23 arbeiders, om het pad in orde te brengen, en het verzoek was thans dat de raad een bijdrage geven zou.

De heer De Villiers was sterk er voor die menschen te hulp te komen.

De secretaris beschreef den vroegeren toestand van het pad, en zeide verder dat de bezitters van eigendommen aldaar veel tot des raads inkomsten bijdroegen.

De voorzitter merkte op, dat indien de arbeiders betaald werden de som £8 10s. zou zijn.

Een voorstel van den heer Malan om £7 10s. toe te kennen verviel en dat van den heer Vlotman, gesecondeerd door den heer Kriel, om £5 bij te dragen, werd aangenomen.

PAD TE FRANSCH HOEK.

Op een brief van den heer G. B. Lötter, in verband met een pad dat belemmerd was, volgde eene discussie, waarna de voorzitter en de heeren Kriel en De Villiers tot eene commissie aangesteld werden om met den heer De Vries de zaak af te handelen.

KARNMELKSVLEI UITSPANNING.

Deze zaak werd wederom aangeroerd en „wederom" eindigde de discussie in de aanstelling van eene commissie.

Na nog eenige andere zaken behandeld te hebben ging de vergadering uiteen.

NIEKERKSHOOP.

Vergadering gehouden op den 4den Sept., 1899, te Niekerkshoop, door de heeren J. Vlok en H. van der Westhuizen verslag te doen van hun werk als deputatie voor compensatie.

De heer P. J. van der Merwe ageerde als voorzitter en de heer J. P. van Niekerk als secretaris.

Er waren twintig personen tegenwoordig.

De voorzitter heette de heeren Vlok en Van der Westhuizen welkom, en verzocht den heer Vlok de vergadering toe te spreken.

De heer Vlok zeide, dat zij vijf deputatieleden waren voor Herbert en Hay, en dat het een zeer goede deputatie was. Zij ontmoetten den premier met zijn kabinet, die hen in liefde ontving, en hen de gelegenheid gaf hunne grieven op te noemen, hetwelk zij deden. De eerste minister deed hen verstandige vragen, en de heer Herholdt deed hen strik vragen. De deputatie wilde gaarne een beslist antwoord hebben van de regeering, doch de eerste minister zeide, dat het niet in zijne macht was nu een beslist antwoord te geven, maar zal zijn kabinet spreken en de zaak in overweging nemen, om te zien het beste er van te maken. Den heer Hill, lid voor Hay, heeft beloofd eene motie bij het huis in te dienen om de geledene schade te dekken.

Nadat de deputatie den heer Rhodes gesproken had, heeft zij den premier verzocht hen weder te ontmoetten, doch daar zij geen nieuwe punten ter bespreking had werd haar verzoek van de hand gewezen.

De heer Van der Westhuizen beamde wat door den heer Vlok was gezegd, en voegde er bij dat de veearts met hen mede ging en hen hielp. Verder wees hij op de strikvragen van den heer Herholdt, dat Hay niet onder de regulaties is geweest, dat de rekeningen overdreven zijn en dat schapen niet onder dezelfde regulaties waren als de beesten.

De heer Vlok zeide, dat eene commissie aangesteld zal worden om de erfpacht na te zien en dat zij den trein van Belmond naar Douglas voor de aandacht van den heer Sauer gebracht had, waarop hij antwoordde dat een lijn naar het noord-westen moet gemaakt worden, maar de beste plek weet men nog niet.

De volgende resolutie werd aangenomen om aan het gouvernement te zenden: — „Deze vergadering het verslag van de heeren Vlok en Van der Westhuizen gehoord hebbende, verblijdt zich over het vriendelijk onthaal door het gouvernement, en koestert de beste hoop en vertrouwen dat de regeering haar zal helpen in haar zwaar verlies, en zij zal smeekende en wachtende blijven op hare tegemoetkoming."

De heer Vlok zeide, dat de kosten van de drie leden voor Hay £37 10s. zijn, en er op eene vorige vergadering besloten was dat elke persoon die eene rekening inzendt 5s. moest betalen. Hij heeft £8 10s. ontvangen, en de heer Van der Westhuizen £8 13s.

De heeren J. P. Koen, A. van der Westhuizen, P. J. van der Merwe, J. van der Post en J. P. van Niekerk werden als commissie benoemd om de 5s. van personen, die rekeningen ingezonden hadden, te ontvangen.

Op voorstel J. P. van Niekerk—J. C. Maritz, werd eene motie van tevredenheid en dank aan de heeren Vlok en Van der Westhuizen gepasseerd.

Na eene bedanking van de voorzitter ging men uiteen.

J. P. VAN NIEKERK,
Secretaris.

Inter-koloniale spoorweg.

KAAPKOLONIE—NATAL.

Overeenkomstig een resolutie van de wetgevende vergadering is de correspondentie tusschen de Kaapsche en Natalsche regeeringen betreffende een inter-kolonialen spoorweg in druk gegeven. De correspondentie werd geopend door den ed. heer Sauer, commissaris van publieke werken, die aan den minister van publieke werken voor de kolonie Natal vroeg naar welke punt op de Natalsche grens zijn regeering van plan was haar lijn te bouwen, met het oog op aansluiting met de Kaapsche lijn naar de Natalsche grens. De Natalsche minister verklaarde zich dadelijk bereid met de Kaapsche regeering in dezen zamen te werken, en beide regeeringen stelden hunne hoofd-ingenieurs aan om onderzoek te doen naar de best geschikte plaats voor een aansluiting tusschen de twee lijnen.

De heer Sauer verklaarde, dat hij er tegen was de lijn te na aan de kust te hebben; hij wilde de lijn meer naar het binnenland ter ontwikkeling van de districten hebben, waardoor de lijn zou gaan, mits er geen groote natuurlijke moeilijkheden in den weg waren. Deze regeering zond toen een kaart aan de Natalsche met een route gemerkt van Indwe naar Riversdale aan de Natalsche grens.

Op 29 Juni laatstleden zond de premier van Natal een telegram aan onzen premier, vragende of het bericht juist was, dat door het nieuwsblad te Barkley Oost gepubliceerd was, namelijk: dat er aan de bouw van de lijn in de eerste jaren niets zou gedaan worden. Daarop antwoordde onze premier, dat deze regeering nog niet tot een besluit was gekomen en de zaak zorgvuldig zou overwegen alvorens zij tot eene finale beslissing te komen.

En daarbij bleef de zaak.

SCHEEPVAARTBERICHTEN.

KAAPSTAD.

AANGEKOMEN

Sept. 14—Marie Woermann, van Hamburg
14—Susquehannah, van New-York

VERTROKKEN.

Sept. 14—Madura, naar Rangoon
14—Garth Castle, naar Londen
14—Leutwein, naar Walvischbaai
14—Agnar, naar Mosselbaai en Knysna.

SIMONSSTAD.

15 Sept—(Per telegraaf.)—HMS Forte kwam heden te één uur n.m. van Mossamedes en de westkust hier aan.

LONDEN

15 Sept.—(Per telegraaf.)—De Carisbrook Castle kwam Donderdagmiddag te Southampton aan. Haar netto ...tijd was 14 dagen 12 uur 51 minuten.

De Avondale Castle verliet Las Palmas Donderdagmiddag om 6 uur.

VAN ALLES EN NOG WAT.

HET LYNCHEN IN AMERIKA.

Het lynchen van negers, speciaal in de zuidelijke gedeelten van de Vereenigde Staten, neemt steeds grooter verhoudingen aan, en dat niettegenstaande de pogingen die er worden aangewend om het kwaad te beperken. Ongetwijfeld is het een van de afschuwlijkste misdaden die de menschen op hun zonden-register hebben, en het is ook iets wat vloekt met een geordende maatschappij, maar daarom is het ook te meer zaak om de oorzaak in de omstandigheden te zoeken. In een schrijven van een Amerikaanschen correspondent in een Engelsch blad, vonden wij daar eenige redenen voor gemeld.

Allereerst is het terrein zeer groot, en zijn de politie en baljuws over groote districten aangesteld, zoodat de kans het ongestraft te doen, groot is. Bovendien dragen, ook al door deze weinige politie-macht, de meeste blanke planters steeds wapens bij zich, voor overal van roovers; zelfs de vrouwen zijn er gewapend als zij ver van huis gaan.

* * *

Maar behalve in dien voortdurenden plicht om zichzelf recht te verschaffen, is er nog iets anders, namelijk: de positie van de neger-bevolking zelf. Niet minder dan 80 percent van de zwarte bevolking, d.i. bijna 7,000,000 zijn, in de vroegere slaven staten in het zuiden blijven wonen, en verscheidene plaatsen en landstreken rondom de golf van Mexico, hebben driemaal zooveel zwarte als blanke inwoners. En men meent dat het misdadig element onder de negers veel grooter is in verhouding tot hun aantal dan dat van de blanken, omdat zij niet dezelfde voordeelen van opvoeding hebben, en trots de pogingen van godsdienstige en andere vereenigingen, voor een groot deel zedelijk erg laag staan. Van daar o.a. de vele misdaden tegenover vrouwen. Velen meenen ook dat het temperament een groote rol speelt omdat het zwarte ras in Amerika veel hartstochtelijker is dan het blanke.

Intusschen wordt met bezorgdheid de toeneming gadegeslagen van de lynchingen, die bovendien voortdurend brutaler worden, zoodat men het zelfs niet ontziet de negers uit de kerk te halen om ze buiten op te hangen of dood te schieten. Dat er menige onschuldige op die wijze vermoord wordt, spreekt van zelf. Maar de negers schijnen daar zoo geminacht te worden, dat om die enkele onschuldigen niet heel veel drukte wordt gemaakt.

* * *

Misschien is er echter over eenigen tijd een neiging tot flinker optreden van de autoriteiten, want de handel en industrie begint de schadelijke gevolgen te merken, bijgevolg beginnen de kapitalisten te klagen, en dat heeft gewoonlijk invloed. De mijnen lijden er namelijk onder. In Florida moeten sommige maatschappijen somtijds de werkzaamheden aan de phosfor mijnen staken, omdat de negers weigeren te werken uit vrees voor de blanken, en datzelfde geschiedde in Tennessee met den hout-handel en de kolen- en kopermijnen.

Hetis ook al weer een kwestie voor het Britsche rijk, want in die mijn-maatschappijen is, zooals in de „Times" werd opgemerkt, veel Engelsch geld, en de stoornis in het spoorweg-vervoer benadeelt de Engelsche houders van spoorweg-aandeelen, las men in dat blad.

Er zitten echter voor de nationale regeering van Amerika een menigte stekels aan deze kwestie, want om federale troepen naar die zuidelijke staten te zenden, waar de burger-oorlog over de afschaffing der slavernij nog niet vergeten is, dat is iets waar ze zich nog eens over moet bedenken.

DE WERELD KOFFIE-HANDEL.

15,285,000 zakken van 132¼ lb. ieder, dat is het enorm bedrag waarop de totale koffieproductie wordt geschat voor het jaar eindigende 30 Juni aanst. En toch zou er nog te veel koffie-water ongebruikt blijven naar den zin van de fabrikanten, die daarom de menschheid met cichorei verblijden of wel, zooals in Frankrijk is ontdekt, van gedroogd koffie-dik nieuwe koffie-boontjes persen, welke dan geschilderd worden of ze zoo van de struik geplukt zijn. Wat de echte koffie aangaat, die komt uit alle deelen van de wereld. Brazilie staat bovenaan met 10½ millioen zakken, waarvan er 6,000,000 uit Santos worden uitgevoerd en 3¾ millioen uit Rio de Janeiro.

Hieronder volgt een staatje van de voornaamste koffie-landen:

Brazilie 10,500,000 zakken.
Mexico en Midden Amerika 1,500,000 zakken.
Java 650,000 zakken.
West Indie 550,000 zakken.
Britsch Indie en Manilla 300,000 zakken.
Afrika en Arabie 250,000 zakken.

Deze cijfers zijn afkomstig uit de „Coffee Statistics, 1899—1900," van de heeren C. J. Leech en Co.

* * *

Dit is echter zooals wij reeds zeiden slechts een schatting van de oogst, doch men heeft de cijfers van de voorgaande jaren, en daaruit blijkt dat 15 millioen zakken zeer wel mogelijk is. De cijfers verschillen zeer. In 1894—95 was de opbrengst 11½ millioen zakken; in het volgende jaar daalde zij tot 10½ millioen; in 1896—97 steeg zij weer tot 13½ millioen; daarna tot 16 millioen, en in 1898—99 viel ze weer tot 13½ millioen.

De prijzen vertoonden nog grooter wijzigingen. Het blijkt trouwens ook uit het bovenstaande staatje dat een gelukkige of minder gelukkige oogst in Brazilie den geheelen koffiehandel beheerscht.

HET HEREENIGD JODENVOLK.

In het midden van de vorige maand kon men in de Zwitsersche stad Basel een zeer merkwaardig schouwspel zien: een vergadering van prachtige Jodentypen in allerlei uitheemsche gewaden, pratende in minstens tien verschillende talen, terwijl boven het vergader-lokaal een vlag woei die op geen vlaggekaart te vinden is, wit en blauw, met het zoogenaamde „schild van David" in het midden, de vlag van het „Zionisme," dat nu reeds eenige jaren de aandacht trekt en wiens doel het is de Joden in hun eigen land weer bijeen te brengen en de ruinen van Zion te herstellen.

Ze waren weer voor hun jaarlijksche vergadering bijeengekomen, 200 afgevaardigden uit alle deelen der wereld, met een aantal belangstellenden, om als een Joodsch parlement hun leidslieden te ondersteunen en over verschillende voorstellen te beraadslagen.

* * *

In deze vergadering werd dit jaar voor de eerste maal een scherper belijnd plan aangegeven om het ideaal der vereeniging te bereiken. De voorzitter van de vereeniging, dr. Herzl, deelde daaromtrent iets mee in zijn openingsrede. De beweging is geheel vredelievend. Men wil trachten van den sultan een charter te krijgen voor de kolonisatie van Palestina door Joden, die bereid zijn zich daar te vestigen.

Dr. Herzl verzekerde zijn gehoor dat hij reden had om te hopen dat zulk een charter zou worden toegestaan. De beweging had in de hooge Turksche kringen geen ongerustheid veroorzaakt, zooals beweerd was; integendeel men verwachtte daar een grootere welvaart van den toevloed van Joden. De suzereiniteit van den sultan zou zonder eenige kwestie gewaarborgd worden, en alle politieke rechten en gevestigde belangen zouden zorgvuldig beschermd blijven.

* * *

Behalve dr. Herzl staan aan het hoofd der vereeniging eenige andere populaire personen uit de Joden wereld. Allereerst Max Nordau, de bekende schrijver van het werk „Ontaarding," de geleerde rabbie, dr. Gaster, en professor Mandelstam, de eenige Joodsche professor in Rusland, en deze personen zorgen voor den vooruitgang der beweging. Want hoe idealistisch het einddoel ook moge zijn, men is ook reeds practisch bezig door de vorming van een Joodsch kolonisatie-fonds, en reeds 100,000 aandeelhouders, sommige voor zeer groote bedragen, zijn in de registers opgeschreven. Tevens werden op het congres verschillende onderdeelen der organisatie besproken, benevens het stichten van scholen, enz.

* * *

Het kan zonder veel tegenspraak voorspeld worden, dat wanneer dit plan slaagt, en er wordt werkelijk een kolonisatie van Joden in Palestina tot stand gebracht, dat toch waarschijnlijk het grootste deel der overal verspreide Joden zullen blijven waar zij zijn, omdat ze dat land als hun vaderland lief hebben gekregen, en vooral omdat zij daar hun bestaan hebben. Voor arme Joden kan het een uitkomst zijn, maar velen zullen er wel over denken, zooals baron Rothschild, te Parijs, die naar aanleiding van deze plannen indertijd zei: „Best, maar als er ooit een rijk in Palestina wordt gevormd van de vereenigde Joden, dan ben ik de eerste die aanzoek doen zal naar het baantje van ambassadeur te Parijs."

HERVORMING VAN DEN MAN.

Te Kingston in den Amerikaanschen Uniestaat Missouri, werd eenigen tijd geleden eene vrouwen-vereeniging opgericht, die zich de „hervorming der mannen" ten doel heeft gesteld. En ze steekt de handen uit de mouw. Geen preeken of vermaningen, maar daden!

De „New York Tribune" bericht, dat de eerste bijeenkomst van dit genootschap met goeden uitslag schijnt bekroond te zijn geweest. Na zich de kennis der gebruikelijke signalen te hebben eigen gemaakt, hebben de dameleden een geheim speelhol overvallen; zij vernielden daar de „roulette" en brachten hare mannen en minnaars bij de ooren thuis.

Na den afloop der tweede vergadering drongen zij „den Witten Olifant" binnen; oogenschijnlijk was dat een winkel van drogerijen, maar in werkelijkheid een dranklokaal, hetwelk zij tegelijk sloten. De eigenaars dreigden de zaak te zullen heropenen, maar de vrouwen lieten hun weten, dat, indien zij zulks deden, de lokalen eene tweede schoonmaakbeurt van haar te wachten hadden.

De eigenaars, die er een alligator als huisdier op nahouden, dreigden toen dien krokodil op haar te zullen aanhitsen, als zij weer een aanval durfden wagen. De vrouwen van Kingston antwoordden echter daarop, dat zij daarvoor volstrekt niet bang waren en dat dit monster geen prettigen dag zou beleven, als zij kans zagen het in haar bereik te krijgen.

Dat belooft wat!

SPAANDERS.

[DOOR BIJL.]

De aloude spreuk "De grijsheid is een sierlijke kroon en wordt op den weg der gerechtigheid gevonden," wordt helaas vooral in onze dagen maar zelden bewaarheid.

Die gedachte rees bij ons onwillekeurig op, toen de cijfers, door den heer T. E. Fuller aangegeven in verband met de jongste registratie van kiezers in de Paarlsche afdeeling, ons onder de oogen kwamen.

Wij willen nu niet in de bron treden waaruit deze cijfers ontleend zijn, dit laten wij daar, doch om de onjuistheid dier grove misleidingen aan de kaak te stellen, zijn wij bereid de som van tien pond aan eenige liefdadige inrichting te Kaapstad te overhandigen, indien die kampvechter van de Rhodeskliek zijne beweerde onthullingen met voldoende bewijzen kan staven.

In alle bescheidenheid willen wij het departement der regeering, belast met het amendeeren der thans bestaande registratiewet, onder de aandacht brengen om een clausule in te lasschen daartoe strekkende, dat niemand hoegenaamd op de provisioneele of supplementaire lijsten zal geplaatst worden, tenzij hij persoonlijk bekend is aan den registreerbeambte; elk zoodanig onbekend persoon zal verplicht zijn om zijn aanzoek vorm in de tegenwoordigheid van gezegden registreerbeambte behoorlijk in te vullen, die hem dan ook verder kan onderzoeken of hij de verdere educatie bevoegdheid bezit, met betrekking tot spelling der woorden, enz.

Hiervan gesproken, weten wij van iemand tegen wien geobjecteerd werd bij het revisiehof dat hij niet schrijven kon, en die in tegenwoordigheid van den civielen commissaris, dien vorm invulde, om zijne educatiebevoegdheid te bewijzen. Hij had "pleinstraat" moeten schrijven, doch schreef "painstraat," de civiele commissaris regelde dat hij schrijven kon en hij werd als kiezer toegelaten, en zoo werden ettelijke, die zulke schrijffouten maakten, toegelaten.

Nu zegt men: maar men kan toch immers later zijn objectie inleveren, doch daar komt juist de moeilijkheid in, dat men dan als een speurder dagelijks op de hielen van zulke gewetenloozen moet zitten en zijn kostbaren tijd daarvoor moet prijs geven, en dan, om niet eens te spreken van de gedurige verdaging van het revisiehof, hen nog een verdere kans gevende om de objecties tegen hen ingebracht te wederleggen, alzoo niet alleen tijdverspilling, doch kosten op kosten ophoopende.

Nog iets. Het is maar al te vaak gebleken dat er ettelijke namen (wanneer het registratie boek het licht ziet) uitgelaten zijn, anderen weer zoo verminkt dat men hoegenaamd niet weet wie eigenlijk aanspraak daarop hebben.

Waarom niet wanneer de "proofs" door de drukkers gereed zijn die terug gezonden aan den civielen commissaris van de kiesafdeeling? Hij kan dan op een daartoe vooraf bepaalden dag al de registreer beambten in de verschillende veldkornetschappen oproepen om de lijsten zorgvuldig na te gaan, om de ontbrekende namen aan te vullen en de spelfouten te herstellen.

Wij zijn eenigszins verbaasd dat een rechtzinnig man als een Innes zoo te velde trekt tegen de veldkornetten. Zij zijn toch immers ondergeschikt aan den C.C., en kan bij alle ongeregeldheden verhoeden. Dan schildert hij (Innes) de C.C. af als iemand die zoo onpartijdig is, doch inalle bescheidenheid durven wij te beweren, dat indien men grondig onderzoek zou willen instellen naar zaken die door sommige civiele commissarissen werden behandeld met de jongste registratie, men rare onthullingen zal doen.

Om maar een uit de vele gevallen te noemen! Verbeeld eens, iemand is in dienst als wagendrijver, en verdient 2s. 6d. per dag, doch hij krijgt (tips) fooien van den huurder der wagens, en dit dekt dan het tekort van de salaris kwalificatie, en de C.C. beschouwt hem als bevoegd door hem op de lijst te plaatsen, kan men dan nog spreken van onpartijdigheid?

Nog meer. Twee personen werden betrapt dat zij als getuigen teekenden op eenige aanzoek vormen van applikanten die ze niet in hunne tegenwoordigheid onderteekenden. Zij werden schuldig bevonden en ter terechtstelling verwezen. De papieren werden opgezonden en terug verwezen naar den C.C. voor afhandeling. Wat doet die beambte, die geen de minste partijdigheid moet bewijzen. Hij geeft aan de verdedigers der beschuldigden daarvan kennis, de aanklagers worden in het duistere daaromtrent gelaten. De agent van de beschuldigden wierpen als verontschuldiging op, dat zijne klienten de wet onwetend overtraden. Hadden de aanklagers daarvan kennis dan zouden zij bewezen hebben dat dit eene lamlendige verontschuldiging was, en een vijgeblad om achter te schuilen, want toen de registratie van kiezers in volle swang was, hebben wij in *Ons Land* die clausule aangehaald, de straf daaraan verbonden duidelijk aantoopende, en werden er ook honderden als circulaires wijd en zijd verspreid onder de bevolking.

De uitspraken die gegeven werden na zulke onthullingen laten veel te wenschen over en zijn zeer onbevredigend.

Christelijke Jongelingsvereenigingen.

TAK RIETVLEI VIA LAINGSBURG.

Vergadering gehouden op Vrijdag 18 Aug. Geopend door ds. De Wet.

Alle reeds ingeschrevene leden waren tegenwoordig, zoowel als vele andere belangstellenden.

Ds. De Wet trad op en gaf de vergadering een goede inlichting aangaande het doel en nut van zulk een bijeenkomst.

Toen werd het besloten dat de bijeenkomsten altijd te Rietvlei zullen wezen, en op den laatsten Zaterdagavond in elke maand.

Het werd voorgesteld en goedgekeurd dat het bestuur uit zeven leden zal bestaan, een voorzitter, vice-voorzitter, secretaris, vice-secretaris, en drie bestuursleden (twee dames en één heer).

Tot voorzitter werd de heer J. Haarhoff gekozen, vice-voorzitter de heer A. Basson L.zoon, secretaris C. Basson Jnr. vice-secretaris de heer P. Coorts P.zoon. Bestuursleden de jonge dames Dori Basson en Ella van Wijk en de heer J. Coorts J. A.zoon.

Daar er geen tijd was voor het uitgeven van werk, is het besloten den eersten avond aan het leveren van vrijwillig werk te besteden.

Toen werd de vergadering door ds. De Wet met gebed gesloten.

P. BASSON Jr.,
Secretaris.

TRUTH'S HARMONY.

The statue of Memnon, son of Eos, goddess of the dawn, was said, when touched by the sun's first rays, to sound like a lutestring.

Tis said, beside the Theban gates,
Old Memnon's statue sings
A moment as the morning breaks
And light spreads out her wings.
Just like a chord of long ago,
The Eos of our youth,
From sunrise to the even glow
The harmony of Truth.

For ever heard, for ever lost,
Or haply found again;
Incline the ear at any cost,
And know the royal strain,
Which lightens day and soothes the night
With pain or sorrow riven,
Is ever here its own delight,
And harbinger of heaven.

It is the patriot's chant to-day
It cheered him through all in
Midst greed and wrong or error's
To stand for Right sublime;
To guide and hold the land he treads
And where his loved ones sleep,
On to the tryst he never dreads
But ever longs to keep.

GOLDEN PATRIOTISM

"I could not love thee, dear, so much,
Loved I not *money* more."
LOVELESS.

Between Madame de Stael and Recamier sitting,
Lalande was once tempted to make the remark
How honoured he felt, though so little befitting,
When Love was the eye and when Wit was its spark.
"And yet having neither," said Wit, interfering.
So too, say we all, of the helots to-day,
Who must have the Transvaal without commandeering,
And, pining with greed, are more wretched away!

SCOTTISH LIBERAL.

OFFICIEELE KENNISGEVINGEN

(*Uit de Gouvernements Gazette.*)

Het rapport van de builenpest conferentie op 21 Augustus ll. te Durban gehouden, wordt in de Gazette gepubliceerd.

De heer W. Clark, M.B., is toegelaten als geneesheer in deze Kolonie te praktiseeren.

Transvaalsche Volksraden.

VOOR MOLENAARS.

[*Reuter-telegram.*]

PRETORIA, 15 SEPT.—De eerste raad gaf heden aan de regeering last om de licentie wet zoo te amendeeren dat molenaars licentie moeten betalen naar verhouding van de hoeveelheid vermaald.

GOUDOPBRENGST.

RHODESIA.

BULAWAYO, 14 Sept.—(Per telegraaf.)—De opbrengst van dit jaar voor Rhodesia bedraagt 63,499 onsen 18 dwts.

Ds. du Toit en de Transvaal.

D's. du T., beweert in de *Patriot* van den 17den Augustus als volgt:

En dan wil de Transvaal (hulle) al hulle skuld op Rhodes laai en fer een skuurpaal gebruik om al hulle skurfte aan af te skuur. En hulle het dit al zoo fer gebring dat bain se as daar oorlog kom is al die bloed op Rhodes zijn kop.

Een andere vraag: Maar is Rhodes dan niet de oorzaak van alles ni? Ne Rhodes het 'n groote fout en misdaad begaan mar hij het zijn fout *erken* berou belij en beterschap belowe. En ferder het hij zig met di Transvaalsche kwessi ni bemoei ni, soos Mr. Chamberlain self erken. Maar waar en wanneer het Oom Paul zijn skuld beken en verbeter? En waar en wanneer het di draadtrekker zijn skuld erken en ferbeter?"

Dit broeisel is te lezen in de *Patriot* van den 17den Augustus. D's. du Toit is bewust dat hij grove leugens hier bezigt maar hij denkt dat het zal bijval vinden bij zijn kliek. Ik zal nu trachten om aan ware Afrikaanders duidelijk te maken, hoe verkeerd en leugenachtig bovengemeld product is. Mr. Rhodes heeft nog nooit berouw getoond waar hij dit behoorde te doen als eenig fatsoenlijk man zou doen. Tegen Oom Paul en zijn land was gezondigd en hoe behandelde Rhodes hen? Door hem slecht te maken en te Kimberley te zeggen dat zijn politiek nu eerst zal beginnen. Als iemand iets aangedaan wordt zooals Rhodes aan Oom Paul gedaan heeft dan moest Rhodes aan de Transvaal zijn leedwezen te kennen gegeven hebben, dan was het een waar berouw. No. 2 Rhodes heeft zich niet weder met de Transvaal bemoeid want de heer Chamberlain heeft het zelf erkend dat Rhodes zich niet verder ingelaten heeft met de Transvaalsche quaestie. Wil de Domine zoo verregaande zijn om dit zonder beschaamd te worden beweren? En dit nog al van een man die met den bijbel in den hand loopt. Weet hij niet dat Mr. Chamberlain ook goed wist van den Jameson inval en dat men dus niet kan gelooven wat uit die bronnen voorkomt? No. 3 Welke schuld moest Oom Paul dan bekennen? Omdat hij Jameson een neerslag gegeven heeft of waarom? No. 4 Wie is de andere draadtrekker. Als het onze Jan is, dan zeg ik Ds gij kunt een voorbeeld bij hem genomen hebben want hij heeft dadelijk erkend dat Rhodes hem bedrogen heeft en op het oogenblik heeft hij Rhodes omver geworpen, want hij kon het doen, hij was onder geen verplichting bij Rhodes, nog minder een omgekochte. Nu vraag ik Ds. du Toit: Waarom is uw politiek zoo veranderd? eerst was het een hatelijke politiek, alles dat Engelsch was wierd zwart geschilderd, de boeren in deze streken hebben een rassenhaat gevoeld bij wie zijne *Patriot* in huis kwam. Zoo waren de gemoederen destijds toen Ds. du Toit Superintendent van onderwijs was in de Transvaal. Toen was daar alles goed, toen was hij zoo heilig geworden dat hij een gelofte aan God deed zoo hij zoovele duizenden ponden maakte dat hij dan den Bijbel in het Afrikaansch zou vertalen (niet in het Engelsch). Hij was de oprichter van Eigen Vlag, hij heeft de Transvaal bijna in een oorlog gedompeld met de Rooigrond geschiedenis.

Hij was vele jaren Commissaris van Toezicht en was toen geen draadtrekker. Het geheele blad van den 17den dezer is een reeks van verkeerde verklaringen, en een schande en walging dat dit nog al door een Afrikaander geschreven is. Als Ds. du Toit zichzelven wil afvragen. Wat moeten de Afrikaanders van mij denken, dan kan hij ten antwoord verwachten: Dat hij een Rhodes handlanger is en dat een oud spreekwoord nog in hem bewaarheid wordt. Maar Domine weet dat dit als het is dat gij Rhodes zaak bevordert om vuil gewin dat het een helsch gewin zou zijn. Gij blaast het oorlogsvuur aan, hitst op tegen de Transvaalers, en als er een bloedbad komt, weet dan dat gij mede geholpen hebt om uwe eigen landsmannen te vermoorden.

Weet dan dat de rassenhaat in de Kolonie bitter zal zijn en dat wij een vijftig jaren achteruit zullen zijn. Wat mij het meest walgt is dat gij wetende waarvoor gij arbeidt nog den Bijbel altijd op den voorgrond houdt.

Gelukkig dat allen uwe positie nu kennen te samen met uwe Rhodes organen en dat bij al de welgeaarde ingezetenen uwe bladen vreemd zijn. Wat Ds. du Toit nog ondernomen heeft was eene mislukking. De Kerk onder het kruis is een monument van zijn tweedracht zaaien.

AFRIKAANER

DE LIVERPOOL EN LONDEN EN GLOBE assurantie maatschappij verzekert tegen brand tegen de beste rato's, in stad of op het platteland Agenten voor de maatschappij worden vereischt De heer William Hay is de ak bestuurder Postbus 317, Kaapstad.—ADV.

AAN MOEDERS.—Hyland's "Insanter Soothing en Teething Powders" zullen u menig angstig oogenblik besparen, en uwen kleinen veel pijn en ellende. Verkrijgbaar bij alle apothekers, of direkt van Hijland, apotheker, bus 722, Kaapstad en op het Markt ... in en te Hyland's Corner, Johannesberg.—ADV.